

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 11

Utgitt 19 mars

1936

Regler for salg av tobakkvarer m. v. innen 6 mars. militært område ved festningsanlegg og øvelsesplasser.

(Fastsatt av Handelsdepartementet 6 mars 1936 med hjemmel i kongelig resolusjon av 29 mars 1935 og § 25 i lov om handelsnæring av 21 juni 1929, kfr. §§ 96 og 116 siste ledd i lov om handelsnæring av 8 mars 1935).

Ved kongelig resolusjon av 29 mars 1935 er fastsatt som gjeldende inntil videre:

At det innen militært område ved festningsanlegg og øvelsesplasser efter nærmere regler som fastsettes av Handelsdepartementet skal være adgang til å selge til personer tilhørende den militære besetning til personlig bruk alle slags tobakkvarer og spiselige ting — derunder hermetikk — samt mindre bruksgjenstande.

I henhold til resolusjonen fastsetter Handelsdepartementet herved følgende regler for dette salg:

§ 1. Salg av tobakkvarer m. v. innen militært område ved festningsanlegg og øvelsesplasser kan kun drives av personer og institusjoner (selskaper, foreninger, forbund og andre sammenslutninger samt militære avdelinger) som har fått Handelsdepartementets tillatelse til salget.

Ansøking om salgstillatelse innsendes gjennom Forsvarsdepartementet. Forsåvidt tillatelse søkes av en institusjon, må det i ansøkingen opgis hvilken person (hvilke personer) som skal forestå salget på det sted (de steder) ansøkingen omfatter.

Efter innstilling av Forsvarsdepartementet avgjør Handelsdepartementet på hvilke steder og av hvilke personer (institusjoner) salg kan drives, og eventuelt ved hvem.

§ 2. Når ingen begrensning er gjort i den meddelte salgstillatelse, omfatter denne rett til å selge i smått tobakkvarer, spiselige ting — derunder hermetikk — og mindre bruksgjenstande til personer tilhørende den militære besetning til personlig bruk for disse.

I tilfelle av tvil om hvad som kommer inn under begrepet

6 mars. «mindre bruksgjenstande» avgjøres dette av Handelsdepartementet i det enkelte tilfelle.

§ 3. Salget må utelukkende foregå fra et av vedkommende avdeling eller festningskommandant godkjent fast lokale innen det militære område som tillatelsen omfatter, og der må kun selges ved kjøperens personlige besøk i lokalet.

§ 4. Salget kan kun drives i den tid den utskrevne militære styrke opholder sig på vedkommende festningsanlegg eller øvelsesplass.

Den daglige salgstid fastsettes av vedkommende plasskommandant (leirkommandant) eller kommandant ved festningsanlegget.

§ 5. Salgstillatelsen kan — selv om den er gitt for et bestemt tidsrum — når som helst tilbakekalles av Handelsdepartementet efterat Forsvarsdepartementets uttalelse er innhentet.

Hvis ingen tidsbegrensning er satt for salgstillatelsen, gjelder denne til den blir tilbakekalt av Handelsdepartementet eller til salgsvirksomheten endelig opphører av en annen årsak. I det siste tilfelle skal opphøret anmeldes til Handelsdepartementet.

§ 6. Den som er meddelt salgstillatelse, skal — så lenge tillatelsen gjelder og virksomheten fortsettes — hvert år innen 15 april innsende til vedkommende distriktskommando eller for sjøforsvarets vedkommende Generalinspektøren for kystartilleriet meddelelse (in duplo) om på hvilke steder salgene foregår og om hvilken person (hvilke personer) der forestår disse. Ett eksemplar av meddelelsen oversender distriktskommandoen (Generalinspektøren for kystartilleriet) til Forsvarsdepartementet.

§ 7. For salgsvirksomheten skal føres særskilt regnskap.

Regnskapet skal føres på en sådan måte og i en sådan utstrekning som er nødvendig for at den salgsberettigede og virksomhetens leder kan ha full oversikt over den økonomiske stilling og virksomhetens gang og kan meddele nøiaktige oppgaver til Forsvarsdepartementet over inntekter og utgifter, jfr. § 8.

Hvis salgstillatelsen omfatter flere steder, føres særskilt regnskap for hvert av disse steder.

§ 8. Ved hvert kalenderårs avslutning innsendes til Forsvarsdepartementet et undertegnet regnskapssammendrag for salgsvirksomheten med oppgave over inntekter og utgifter og for institusjoners vedkommende med meddelelse om hvorledes eventuelt overskudd er disponert.

Hvis salgstillatelsen omfatter flere steder, innsendes 6 mars. særskilte oppgaver for hvert av disse steder og dessuten et sammendrag for hele virksomheten.

§ 9. Disse regler trer i kraft straks og gjelder inntil videre.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

7 mars.

I henhold til §§ 94 og 144 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre:

1. Oslo bystyres beslutning av 28 februar 1935,
2. Trondheim bystyres beslutning i møte 26 september 1935,
3. Aker herredstyres beslutning i møte 28 november 1935,
4. Bergen bystyres beslutning i møte 17 februar 1936 angående nye vedtekter om innretning og drift av heiser samt regulativ for den kommunekassen tilkommende betaling for besiktigelse m. v. av heisanlegg i de ovennevnte byer samt Aker bygningsdistrikt.

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 10 desember 1920 stadfestede forskrifter for innretning og drift av heiser samt den kommunekassen tilkommende betaling for heisanleggs besiktigelse m. v. for de ovennevnte steder.

De approberte nye vedtekter er sålydende:

Vedtekter om innretning og drift av heisanlegg i Oslo samt regulativ for den bykassen tilkommende betaling for besiktigelse m. v. i henhold § 3 (jfr. § 94) i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924.

A. Vedtekter.

I. De under vedtektene hørende anlegg.

§ 1. Ved heis i nærværende vedtekter forstås sådanne i eller utenpå bygninger anbragte løfteinnretninger:

1. Som er forsynt med stol eller plattform ført i faste styringer (anordning titel III).
2. Hvor lasten direkte er ophengt i et over en blokk eller skive løpende tau (kjetting), og som skal benyttes mellom to eller flere etasjer, gallerier, plattformer eller lignende (anordning titel IV, § 27).
3. Undtatt fra disse bestemmelser er kraner av enhver art, løpekatter og hengebaner, såfremt de er anbragt i det fri eller er bestemt for transport av varer eller arbeidsstykker innen en og samme etasje, transportbånd, bevegelige trapper, brev- og protokollheiser o. l. under 10 kg bæreevne og med ikke større sjakttverrsnitt enn 0,05 m², samt provi-

7 mars. soriske anlegg som taljer, stillasheiser, senkeinnetninger i teatre (sceneheiser) o. l.

4. For heiser av særlig konstruksjon eller til særlig bruk kan bygningsrådet tillate avvikelser fra disse vedtekter.

II. Klasseinndeling.

§ 2. Heisanlegg, som disse bestemmelser finner anvendelse på, inndeles i følgende 4 klasser med underavdelinger:

a. Småheiser d. v. s. heiser med høist 100 kg bæreevne:

1. Med heisstol ført i faste styringer og som ikke kan betredes med ikke mere enn 1,00 m² sjakttverrsnitt og med heisstol og åpninger i sjaktveggen av ikke større høide enn 1 m.

2. Uten heisstol (wincher, jfr. § 27).

3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).

b. Rene vareheiser, d. v. s. heiser uten personbefordring og over 100 kg bæreevne:

1. Med heisstol ført i faste styringer.

2. Uten heisstol (wincher, § 27).

3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).

c. Vareheiser med personbefordring:

1. Med fører.

2. Automatiske (uten fører).

d. Personheiser:

1. Med fører.

2. Automatiske (uten fører).

3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).

4. Med kombinert manøversystem, drevet vekselvis med fører og automatisk).

III. Anordning, konstruksjon og materiale m. v.

§ 3. Almindelige bestemmelser. Opstilling.

1. Heis med dertil hørende maskineri og sjakttinnhegning m. v. skal være forarbeidet av fullt solid materiale og ha en under alle driftsforhold tilstrekkelig styrke. Heiseleverandøren hefter ved sin underskrift på den i § 30 omhandlede anmeldelse for at heiser med tilbehør i enhver henseende oppfyller bestemmelsene.

Foruten de i det følgende givne vedtekter skal et anlegg tilfredsstille de fordringer, som av de stedlige myndigheter stilles i henhold til den til enhver tid gjeldende bygnings- og brandlovgivning.

Elektrisk drevne eller belyste heisanlegg skal derhos oppfylle bestemmelser i den til enhver tid gjeldende elek-

trisitetslovgivning samt de i henhold til denne utferdigede 7 mars. forskrifter.

2. Enhver heis skal tydelig og holdbart være merket med fabrikantens navn samt fabrikasjonsnummer.
3. Heiser skal kun opstilles inne i bygninger (§ 4), i trappehus, såfremt lysforholdene tillater det, på bygningers yttermurer eller i lysgårder med grunnmurte vegger, såfremt den i bygningsloven foreskrevne minstestørrelse av lysgårder ikke innskrenkes (§ 5).

§ 4. *Heisanlegg inne i bygninger, sjakter og sjaktvegger.*

1. Heiser, som inne i bygninger forbinder flere over hinannen liggende adskilte etasjer, må som regel ikke anlegges i nærheten av ildsteder og i rum med ildsfarlige bedrifter og må være omgitt av ildfaste vegger, som kun er forsynt med de fornødne dør- og lysåpninger. Inne i disse sjakter er det kun tillatt å anbringe de til heisen hørende deler som heisstol, føringer, elektriske ledninger og bevegelsesinnretninger (som tau, kjettinger, motvekt, drivcylinder etc.). Til lagerrum eller til opbevaring av gjenstander må sjakten ikke benyttes. Dog kan oplegning av elektriske ledninger og vannrør, som ikke hører heisen til, undtagelsesvis kunne tillates, når disse driftsmessig sett ikke fordrer noget tilsyn eller på annen måte er til gene for heisens anlegg og drift.

Alle heissjakter som er støpt eller muret skal innvendig pusses eller påstrykes et støvbindende middel.

2. Ildfaste sjaktvegger skal være utført av minst 1 stens mur, 10 cm jernbetong eller hermed jevngodt og av bygningssjefen godkjent materiale.

Anvendes glass i sjaktvegger og heisstoler, må dettes tykkelse stå i forhold til flatens størrelse og under ingen omstendigheter være under 5 mm. Glasset må for øvrig tilfredsstillende bestemmelsene i § 6, punkt 2.

3. Sjaktene må ha jevne og glatte vegger, så vidt mulig fri for fremspring og fordypninger, og de må i den øvre ende være ildfast avdekket eller føres 0,20 m over takflaten. Munner sjakten ut i gårds plass eller i det fri, er avdekning med ikke brennbart materiale tilstrekkelig.

Hvis der ellers intet avtrekk er skal sjakten i den øvre ende forsynes med en utluftningsåpning med et minimumstverrsnitt av 1 dm² ført ut i det fri.

4. Fra bestemmelsene om ildfaste sjaktvegger er undtatt:
 - a. Heiser, som er anordnet i trappehus eller forbinder over hinannen liggende gallerier, plattformer eller lignende.

- 7 mars. b. Heiser, som kun forbinder to over hinannen liggende etasjer, og som er således innrettet, at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer både i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.
- c. Småheiser (§ 2 a), som i privathus kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer, hvor brandchefen finner det ubetenkelig. Heisanlegg i bygninger uten ildsfarlig bedrift, til f. eks. lagerlokaler og lignende kan av bygningsrådet tillates uten ildfaste vegger.

5. Gjennembrytning av gulfv utenfor heissjakten eller heisbanen for motveker, tau, styreinnretninger eller lignende er kun tillatt, når der mellom de enkelte gjennembrytninger anbringes ildfaste eller ildsikre mantler i hele etasjehøiden, løpende fra gulfv til overkant gulfv. Dog kan igangsetningsmekanismer og lignende tillates ført gjennom gulfver utenfor sjakten når gjennomføringen utføres mest mulig som tettsluttende rør som ender minst 0,5 m under gulfv (tak).

§ 5. Heisanlegg i lysgårder og på bygningers yttermurer.

1. Forsåvidt heiser ikke er begrenset direkte av lysgårdens vegger eller bygningens yttervegger, skal de ved gårdsplassen omgis av et gitter, minst 2,10 m høit, og for øvrig som i § 7 foreskrevet, omfattende heisbanen og motvektsbanen, samt heisens bevegelige deler for øvrig.
2. Føringer, beskyttelsestak og lignende med bygningen fast forbundne deler skal være av ikke brennbart materiale. For fanginnretningen tillates dog føringene beklædd med tre.

§ 6. Lysåpninger i sjaktvegger.

1. Lysåpninger i sjaktvegger skal være forsynt med vinduer, som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke kunne åpnes av utedkommende.
2. Lysåpninger, som ikke vender ut i det fri, skal være forsynt med minst 7 mm tykt ildsikkert glass i faste ildsikre rammer.

Det samlede areal av lysåpningene i sjakter hvor ildfaste vegger fordres må i en etasje ikke overskride $\frac{1}{10}$ av sjaktarealet.

§ 7. Innhegning av heisbaner.

1. Ved heiser inne i bygninger, ved hvilke ildfast innbygning av heisbanen ikke fordres (§ 4, passus 4) skal innhegning skje på annen betryggende måte i hele heishøiden (jfr. punkt 3).
2. Ved heiser utenpå bygninger skal innhegningen være av minst 2,10 m høide (jfr. punkt 3).

3. Innhegninger skal være av ikke brennbart materiale, und- 7 mars.
tagen for de i § 4 passus 4 c nevnte småheiser.

Består den av gitter, ståltrådnnett eller lignende, skal avstanden mellom innhegningen og stol eller motvekt være minst 50 mm og maskevidden ikke være over 15 mm. Er avstanden større enn 50 mm, kan en maskevidde av 25 mm tillates.

Trådtykkelsen må minst være 1,5 mm.

Består den av trådglass, splintfritt glass eller speilglass, skal glasset ha en tykkelse av minst 5—6 mm og være solid innfattet (ikke blyinnfatning) i jern eller metall.

§ 8. Dører i sjaktvegger og i innhegninger.

1. Enhver inngangsåpning i sjaktvegger eller innhegninger skal være forsynt med dører, som ikke kan slå inn i heisbanen. Den fri døråpning må ikke ha større bredde enn heisstolen.
2. Dører i sjakter hvor ildfaste vegger fordres, skal være utført ildsikre, overensstemmende med brandstyrets forskrifter. Vender dørene ut i det fri, gjelder denne bestemmelse ikke.
3. Dører til sjakter, hvor ildfaste vegger ikke fordres, skal i det minste tilfredsstillende for innhegninger gjeldende bestemmelser (§ 7). Herfra kan bygningsrådet under særlige omstendigheter tilstede avvikelser.

Hvor der fordres en nøiaktig samvirken mellom dør og karm (til eksempel ved låser med elektriske dørkontakter) skal dørene, såfremt de er av tre, beslås med 1 mm tykt jernblikk på den mot sjakten vendende side.

4. Dørkarmer skal være av solid profiljern og godt forankret til sjaktvegg eller innhegning.

§ 9. Heisstoler. Føringer.

1. Ved vareheiser (§ 2 b), hvor heisbanen ikke i dens hele utstrekning er omgitt av vegger eller annen innhegning, skal heisstolen forsynes med vegger eller gitter, således at varene ikke kan falle ut. Ved benyttelse av traller eller vogner må der for disse være anbragt en stengeinnretning.
2. Ved vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d) skal heisstolen på alle sider være omgitt av vegger eller dører (undtagelser se passus 5) og oventil solid avdekket, så at de i heisstolen værende personer ikke kan skades under heisstolens fart eller ved nedfallende gjenstander. Heisstoler for personheiser (kl. d) skal være forsynt med ventilasjonsåpninger oventil.

- 7 mars. 3. Veggene i heisstolen må være av tilstrekkelig stivhet og, såfremt de ikke er tette, bestå av gitter eller lignende med en maskevidde av ikke over 15 mm i firkant.
4. Heisstolens dører skal ikke slå utad. Anvendelse av sammenskyvbare gitterdører er tillatt, når åpningene mellom stavnene ikke overstiger 80 mm.
5. Ved vareheiser med personbefordring med fører (§ 2 c) med hastighet under 0,5 m pr. sek. kan døren sløfes, når inngangsåpningen for heisstolen vender mot en lukket sjaktvegg, som ikke har fremspring eller fordypninger større enn 5 mm, og som ikke på noget punkt er mer enn høist 5 cm fjernet fra heisstolen.
6. Avstanden mellom heisstolens gulv og sjaktvegg (innhegning) skal ved inngangsdørene ikke overstige 5 cm. Avstanden mellom kupédør, sjaktvegg og sjaktdører må ikke på noget punkt av heisbanen overstige 15 cm.
7. Heisstoler (kupéer) og motvektter skal føres i faste styringer således anordnet at de ikke kan forlate sine baner.

§ 10. *Etasjeviser. Alarmklokke.*

1. Enhver heis i lukket sjakt og som har fler enn 2 stoppesteder skal forsynes med en anordning, som til enhver tid viser hvor heisstolen (kupéen) befinner sig.
2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) i lukket sjakt skal være forsynt med en ringeledning, således anordnet, at signal ved behov kan gis fra heisstolen til portvakt (vaktmester) eller til annet hensiktsmessig sted. Klokken skal være merket med «Signal fra heisen» og knappen i stolen med «Alarm». Denne må skille sig tydelig ut fra trykknappene for etasjene og være plassert over disse.

§ 11. *Grensene for stolens høieste og laveste stilling. Grensebryter.*

1. Grensene for høieste og laveste stilling av heisstolen skal fastsettes således, at den med alle sine deler skal kunne bevege sig en lengde tilsvarende 0,8 ganger heisens hastighet pr. sek., dog minst 0,3 m over den høieste og under den laveste stilling, der stolen skal stanse. Hvis heisen automatisk slår av til lavere fart ved topp- og bunnstilling, gjelder i dette tilfelle den halve hastighet.
2. Enhver heis skal være forsynt med to av hinannen uavhengige apparater, der bringer heisen til å stanse når disse grenser er nådd. Apparatene skal være således konstruert, at de virker som den ordinære pådragningsinnretning. Minst ett av disse apparater skal virke uavhengig av denne.

Ved elektrisk drevne heiser skal den ene grensebryter 7 mars. tvangsmessig bryte hovedstrømmen for begge bevegelseretninger.

3. Ovenstående bestemmelser (1 og 2) gjelder ikke heiser drevet med håndkraft.

§ 12. Låser og dørsperremekanismer. Dørkontakter.

Ved alle heiser — undtagen småheiser som beveges ved håndkraft (§ 2 a) — skal der treffes sådanne anordninger:

1. At dør eller grind til heissjakt (heisbane) ikke skal kunne åpnes med mindre heisstolens gulv er i nogenlunde jevn-høide med gulvet ved døråpningen.
2. At heisstol (kupé) ikke skal kunne settes i bevegelse ved den ordinære igangsetningsmekanisme med mindre alle sjaktdører er lukket eller låst.

For de enkelte klasser av heiser gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. For automatiske personheiser i lukket sjakt med tette dører (dører med ikke større lysåpning enn 1 dm² regnes for tette) skal der til oppfyllelse av bestemmelsen i punkt 1 anordnes 2 av hinannen uavhengige automatiske stenge-mekanismer. Dette gjelder dog ikke heiser hvor igang-setning ikke kan skje før samtlige dører er forriglet (centralforrigling) og heiser med tvangsmessig forrigling.

For automatiske personheiser hvor dobbelte stenge-mekanismer ikke fordres og for automatiske vare- og personheiser skal låsene være forsynt med dobbelte fjærer eller med vekt og fjær.

4. Ved heiser som betjenes ved fører (kl. c. p. 1 og kl. d. p. 1) skal dessuten sjaktdørene fra den utvendige side kun la sig åpne med en særskilt hos føreren beroende nøkkel.

Ved kombinerte heiser — heiser som vekselvis benyttes som automatiske eller med fører (§ 2 d. p. 4 og § 18 p. 7) — gjelder denne bestemmelse ikke, såfremt sjaktdører eller låser er således innrettet at de ikke kan åpnes med mindre heisen er stanset foran døren.

5. Automatiske heiser (trykknapp-heiser) skal øieeblikkelig stoppe om en dør eller lås blir åpnet under fart. Dette gjelder også om stol- og kupédører åpnes.
6. Ved heiser av klasse b, og automatiske heiser av klasse c og d, må kun anvendes dørkontakter med tvangsmessig brytning av strømmen. Ved dobbeltdører kan en kontakt tillates når dørene både hver for sig og begge i for-ening virker på kontakten.

7 mars.

Denne bestemmelse anses kun opfylt når den ene del av kontakten sitter på karmen og den annen på døren (dørene) eller på et i forbindelse med denne (disse) fast og sikkert forbundet ledd som ikke på nogen måte kan bevegges og bevirke kontaktsforbindelse uten at døren (dørene) er lukket.

Kontakter som sitter på dørkarmene må være således konstruert, plasert og beskyttet at den kun kan kortsluttes med et særskilt formet ledende stykke av metall (støpsel).

7. Vareheiser med personbefordring (klasse c) og personheiser (kl. d) skal være forsynt med dører i heisstol (kupé) således innrettet at heisen ikke kan settes i gang med mindre dørene er lukket.

Ved vareheiser med personbefordring (c) som tilfredsstiller kravet til avstand mellom stol og sjaktvegg og glatt sjaktvegg (se 9, p. 5) og med hastighet ikke over 0,5 m pr. sek. gjelder denne bestemmelse ikke.

§ 13. *Bevegelseshastigheten og apparater til begrensning av denne.*

1. Den største tillatte bevegelseshastighet for personheiser med fører (klasse d 1) er 1,50 m og for automatiske heiser med personbefordring (klasse c 2 og d 2) — 0,7 m pr. sek. For alle andre heiser er den 1,0 m pr. sekund.
2. For heishøider over 20 meter kan bygningsrådet dispensere fra bestemmelsen i punkt 1.
3. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne apparater, at den for heisen bestemte hastighet ikke kan bli overskredet med mer enn 0,3 m pr. sek. Disse apparater skal virke uavhengig av den almindelige bremseinnretning og tillike virke, om drivkraften for en tid blir vekk. Ved heiser med remdrift skal heisstolen stanse eller høist bevege sig op eller ned med ovennevnte hastighet, om remmene under driften blir kastet av.

§ 14. *Belastning. Gulvflate i kupé.*

1. Den største tillatelige belastning skal på forhånd fastsettes for hvert enkelt anlegg og må ikke bli overskredet.
2. På hver sjaktdør samt i stol (kupé) skal denne belastning tydelig angis (se § 22).

Ved personheiser regnes vekten av en person = 80 kg.

3. Heisstolens (kupéens) gulvflate skal for personheiser ikke overstige 0,75 m² for høist 2 personer og for flere enn 2 personer 0,30 m² for hver person.

§ 15. Sikkerhetsinnretninger for hengende heisstoler.

7 mars.

Fanginnretning og regulator.

1. Heisstoler, som ikke drives ved et direkte bærende stempel (som i § 17), skal forsynes med:

- a) En sikker bremse- eller fanginnretning således forbundet med de tau eller kjettinger, hvori stolen er op-hengt, at stolen ved brudd på ett eller alle tau eller ved en nevneverdig forlengelse av nogen av dem straks fastklemmer stolen i styringene (føringene).

For småheiser (klasse a) på 10 kg belastning eller derunder gjelder denne bestemmelse ikke.

- b) Heiser med hastighet fra 1,0 til 1,5 m pr. sek. skal være forsynt med fjærende anordning (oljedempet) under stol (kupé) for å minske støtet under fangning. Ved hastigheter over 1,5 m pr. sek. skal glidende fang-innretning anvendes.

- c) Heiser med personbefordring (§ 2 c og d) skal tillike forsynes med en hastighetsregulator således forbundet med fangapparatet, at stolen fastklemmes i føringene, innen hastigheten for den nedadgående heisstol har over-skredet den for heisen bestemte med 0,3 m pr. sek.

Disse bestemmelser skal dog ikke utelukke sådanne konstruksjoner av fangapparater, der i sig selv oppfyller bestemmelsen om fangning ved overskridelsen av foran-nevnte hastighetsgrenser.

2. Fanginnretningene skal før godkjennelsen prøves med den største tillatte belastning og den for heisen bestemte stør-ste hastighet for den nedadgående heisstol ved å løse den fra tauet (tauene, kjettingene). Under denne prøve må stolen fastklemmes, etterat den er falt høist 250 mm, eller etterat hastigheten har overskredet den tillatelige med 0,3 m pr. sek.

Såfremt stolens vekt direkte er utbalansert ved en mot-vekt, kan der ved samlet last av 3 tonn eller mer fritas for frigjørelse fra denne motvekt under fangprøve.

Stoler med hastighetsbremse må ikke falle med større hastighet enn angitt i § 13 med tillegg av 0,3 m pr. sek.

Fanginnretningene må være således beskyttet, at de ikke gjøres uvirksomme ved, at varer eller lignende kommer i berøring med dem. De må lett kunne ettersees og innstilles.

For drivskiveheiser kan fangprøve foregå ved hjelp av hastighetsregulatoren.

§ 16. *Stopning ved slakke tau.*

1. Alle maskindrevne heiser, som er forsynt med trommel for opvikling av tau, kjetting eller lignende, skal være utstyrt

7 mars.

med et apparat, som stanser maskineriet, når bæretauene (kjettingene) brister eller blir slakke.

2. Tromlen (valsen) skal være forsynt med spor for tauene.
3. Ved drivskiveheiser skal maskinen automatisk stoppe når fangapparatet treder i virksomhet.

§ 17. Heiser med direkte bærende stempel.

1. Ved heiser, som blir beveget av et direkte bærende stempel, må forbindelsen mellom stempel og heisstol være således fast og sikkert utført, at heisstolen under ingen omstendighet ved en eller annen anbragt motvekt kan bli løftet av.

2. I tilledningsrøret skal dessuten like under stempelcyllinderen anbringes en innretning, som i tilfelle av et rørbrudd i tilloppsledningen forhindrer heisstolen i å falle nedad med større hastighet enn tillatt.

Denne innretnings virkningsgrad prøves ved godkjennelsen på den måte, at heisstolen i sin høieste stilling belastes til maksimumsbelastning og styringen derpå plutselig åpnes.

§ 18. Manøverapparater.

1. Enhver heis skal stanses med fullkommen sikkerhet ved hver enkelt inngang så vel som på et hvilket som helst punkt ellers i kjørehøiden.

For trykknappheis skal anordnes særskilt stoppknapp, plasert i heisstol (kupé) for heiser av klassene c og d og utvendig ved hver sjaktdør for heiser av klasse b.

2. Vareheiser (§ 2 b) og småheiser (§ 2 a) over 20 kg belastning skal utelukkende kunne manøvreres fra sjaktens (heisbanens) utvendige side.

3. Vareheiser med fører (§ 2 c, punkt 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstolen. Fra denne bestemmelse kan dog bygningsrådet i spesielle tilfelle og på særlige betingelser tilstede avvikelser.

4. Automatiske vare- og personheiser (§ 2 c, punkt 2) med hastighet av 0,5 m eller mere skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstolen.

Heiser under denne hastighet kan anordnes med utvendig og innvendig manøverapparater, når disse er gjort således avhengig av hinannen, at en innledet bevegelse innvendig fra ikke kan forstyrres utvendig fra og således at en omblikling fra innvendig til utvendig manøvrering og omvendt kun kan finne sted under heisens stillstand.

5. Personheis med fører (§ 2 d, punkt 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstol (kupé).

6. Automatiske personheiser (§ 2 d, punkt 2) kan på betingelser som ovenfor under punkt 4 annet avsnitt nevnt anordnes med inn- og utvendig manøvrering, når disse er utført således at den utvendige ikke kan benyttes så lenge heisstolen er optatt.
7. Heiser med kombinert manøversystem (§ 2 d, punkt 4), hvor manøvrering skjer vekselvis med håndspak eller ratt og automatisk med trykknapper, kan på betingelser som i § 12, punkt 4 nevnt tillates når systemene er således koblet at trykknappsystemet automatisk kobles ut når det første tas i bruk eller således at de to systemer ikke kan benyttes samtidig.
8. For anordning av automatisk manøvrering (trykknappheis) i større forretningskomplekser, hoteller og lignende må bygningensrådets tillatelse innhentes.

§ 19. *Tau. Bærende delers påkjenning.*

1. Ved alle heiser, undtagen småheiser, hvor drivmaskineriet er forsynt med trommel for opvikling av bæremidlene, skal heisstoler og motvektler være ophengt i minst 2 bæremidler (tau, kjettinger, gurter eller lignende).

Ved vareheiser på høist 400 kg og med ikke større kjørehøide enn 3,5 m kan et tau for stol og motvekt tillates anvendt.

Ved drivskiveheiser med personbefordring (klasse c og d) skal stol og motvekt være ophengt i minst 4 tau og ved vareheiser og småheiser i minst 2.

Friksjon mellom tau og driyskive skal være så stor at heisen skal kunne bære 50 pct. overbelastning uten glidning på drivskiven. Anleggsvinkelen for tauene på drivskiven må ikke være under 135°.

2. Bæremidlene skal være særskilt og således befestiget at belastningen fordeler sig likt på hver av dem.
3. Anvendes ståltrådttau, skal, om halvparten av dem blir ubelastede, den annen halvpart bære den samlede belastning (stol + last eller motvekt alene) med:
5 dobbelt sikkerhet ved trommelheiser og
7 ——— drivskiveheiser.

Ved rene vareheiser for høist 400 kg, hvor kun 1 tau tillates anvendt for stol og motvekt, skal dette bære med minst 5 dobbelt sikkerhet.

Er stolen direkte utbalansert ved en motvekt, fratrekkes denne vekt i beregningen.

Mindre taudiameter enn 11 mm tillates ikke anvendt for heiser av klasse b, c og d.

7 mars. For beregning av sikkerheter gjelder følgende formel:

$$k = \frac{i \cdot \pi \cdot d^2}{4} + 600000 D + 100 (n + 2 v)$$

I denne formel er:

k = tauets påkjenning i kg pr. cm².

p = den for heisen tillatte største belastning + heisstolens vekt i kg.

i = tauets trådtall.

d = trådenes diameter i cm.

Er der forskjellige tråddiameter, tas middeltallet av disse.

D = minste skivediameter i cm. For tau med ens tråddiameter må minste skivediameter ikke være mindre enn 800 ganger tråddiameteren. For tau med forskjellig tråddiameter må skivediameteren være minst 600 ganger midlere tråddiameter (kjernetråden medregnet).

n = antall ledeskiver, hvorover et punkt av tauet passerer, trommel medregnet.

v = Heisens hastighet i m pr. sek.

Ståltau med større bruddstyrke enn 140 kg pr. mm² tilates ikke anvendt.

Anvendes kjettinger, tas ikke hensyn til bøiningspåkjenning.

4. For de benyttede tau eller kjettinger kan prøvecertifikat fra fabrikanten forlanges fremlagt.

Ved tauets forbindelse med stol og motvekt skal enten anvendes spleis med en klemme (jeksleklemme), en knute med 2 klemmer eller taulås.

5. Bjelker, aksler og bærende eller konstruktive deler skal i henhold til beregning i regelen ikke påkjennes mer enn $\frac{1}{8}$ av materialets bruddstyrke ved rolig belastning og $\frac{1}{10}$ ved varierende belastninger.

§ 20. Motvekter.

1. Alle motvekter skal føres (ledes) på sådan måte, at de hverken kan henge sig op, slingre ut eller forårsake skader ved å falle ned.

Føringene må oventil og nedentil være således anordnet at motvekten ikke kan forlate disse under driften.

2. Innhengning skal tilfredsstillende de for heisbaner gjeldende bestemmelser.

3. Innhegning av motvekter inne i sjakter er ikke påkrevet med mindre motvekten tilhører en annen heis, i hvilket tilfelle den må gis tilstrekkelig beskyttelse på den mot heisstolen (kupéen) vendende side.

§ 21. *Drivmaskinen og andre bevegelige deler.*

7 mars.

1. Drivmaskinen skal være beliggende i særskilt og avlåst rum eller være således beskyttet at uvedkommende ikke får adgang til det. Der må være bekvem adkomst til 3 av maskineriets sider og til de forskjellige apparater. Rummet skal ha en midlere høide av 1,8 m.

Er drivkraften elektrisk, skal maskinrummets guly, vegger og tak være utført ildfast eller være beklædd med 2,5 cm rabitz eller hermed jevn godt ildsikkert materiale.

Maskinrummet skal gis ventilasjon ut i det fri og være så vidt mulig røkfritt adskilt fra heissjakten.

Døren til rummet skal være utført ildsikker og selvlukkende overensstemmende med brandstyrets forskrifter og være merket med «heismaskin» eller lignende.

Maskinrummet skal holdes rent og må ikke tjene til oplagssted for gjenstander av noget slag.

2. Apparat for avstengning av drivkraften skal forefinnes i maskinrummet og skal være plasert nærmest mulig inngangsdøren.
3. Drivmaskineriet skal være således konstruert:

At det straks stopper om drivkraften ophører å virke (sammenlign § 13, punkt 3) eller om manøverapparater blir slått av.

At manøverapparatet ved strøbrudd må føres tilbake til nullstilling, innen ny strøm kan tilføres motoren.

4. Maskinens bremseinnretning skal enten være forsynt med 2 av hinannen uavhengige fjærer eller med både vekt og fjær, som hver for sig er tilstrekkelig til øieblikkelig å stoppe maskineriet, om en av dem skulde bli uvirksom.

Der skal i maskinrum forefinnes tørneanordning så heisstolen i nødstilfelle kan bevegges for hånden. Dreieretning (for op og ned) skal angis på motoren.

5. Alle bevegelige deler av en heis må, såfremt de ikke befinner sig i særskilt avlåst rum, omgis med kapsler eller lignende, så mennesker ikke kan komme til skade. Under tauskivene på toppen av heisebanen skal anbringes en solid jernskjerm (eller gitter), såfremt ingen annen beskyttelse forefinnes. I tauskiverum med vanskelig adkomst til skivene skal der opsettes en knivbryter.

6. I forretnings-, beboelseshus, hoteller og lignende må maskinfundamenter, fester etc. forsynes med lyddempende underlag (mellemlagg). For øvrig bør konstruksjon og plasing av heiser og dets maskineri bestemmes under hensyntagen til minst mulig forstyrrende lydoverføring.

7 mars.

§ 22. *Skilte*.

1. Alle sjaktdører for heiser og alle heisstoler for heiser med personbefordring skal være forsynt med et skilt, anbragt i ansiktshøide, av bestemt godkjent type med tydelig skrift, hvorav fremgår heisens art, belastning m. v. efter nedenstående skjema:

- a) Småheis. Last..... kg.
- b) Vareheis. Last..... kg.
Må ikke benyttes til personbefordring.
- c) Vareheis med personbefordring. Last..... kg (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.
- d) Personheis. Last personer (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.
- e) Automatisk vareheis med personbefordring (uten fører). Last kg.
- f) Automatisk personheis (uten fører). Last personer.

Skiltene skal ikke inneholde annen tekst eller annet enn ovenfor anført. Bokstavene skal være fete og tydelige. Belastningen skal angis med almindelige tall, ikke med bokstaver.

- 2. Skilte av annen form eller farve enn den normale type kan tillates, hvor estetiske hensyn gjør det begrunnet.
- 3. I heisstol (kupé) eller på annet hensiktsmessig sted skal anbringes skilt med fabrikantens navn, fabrikasjonsår og fabrikknummer.

§ 23. *Belysning*.

- 1. Alle inngangsdører for heiser og alle heisstoler for heiser med personbefordring skal, når heisen er i drift, ha kunstig belysning, såfremt de ikke ligger i tilstrekkelig dagslys. Om elektrisk lys anvendes, må dette virke uavhengig av den elektriske strøm til heismotoren.
- 2. I maskinrum og i tauskiverum skal alltid forefinnes en håndlampe (elektrisk eller oljelampe).

§ 24. *Elektriske deler*.

Foruten å tilfredsstille statens forskrifter for elektrisk anlegg og Norske Elektrisitetsverkens forskrifter skal elektrisk drevne heiser opfylle følgende bestemmelser:

- 1. All elektrisk armatur såsom dørkontakter, manøverkontakter og endebrytere etc. må på forhånd være godkjent av elektrisitetsverket.
- 2. Elektriske ledninger som ikke er bevegelige skal legges i gjengede rør, som utenfor maskinrum føres inn i bokser for

dørkontakter m. v. gjennom gjengede rørstusser på disse. 7 mars. Armert blykabel kan under henvisning til installasjonsforskriftene tillates.

I maskinrum skal rørene, hvor de ikke kan innføres som ovenfor anført, føres så langt frem mot tilkoblingskontakter på motorer, igangsetnings- og andre apparater, som forenelig med en forsvarlig isolasjon for elektrisk ledende deler.

Rør og jordkabler i maskinrum må som regel ikke innpusses eller innmures i gulv eller vegger.

3. Rosett for uttagning av lys til kupé og koblingsstykker for manøverledninger, som anbringes på sjaktens vegger, må beskyttes ved lukkede jernbokser.

Stikkontakt for uttagning av arbeidsbelysning på kupé eller stoltak må være beskyttet med jernboks med automatisk virkende lokk.

Bevegelige ledninger til kupé (stol) må anbringes således at de ikke kan komme i beknip eller sette sig fast under heisens drift.

Ledninger for lys og ringeapparater må anbringes i særskilt kabel (ikke i samme kabel som manøver- og dørkontaktstrøm).

4. Ledningssystemet skal være således utført og koblet at om overledning til jord oppstår, skal heisen ikke kunne settes i gang så lenge overledningen varer.
5. Hvor dørkontakter og ledninger er utsatt for fuktighet som ved utvendige heiser, må der anvendes vanntett utstyr godkjent av Norges elektriske materiellkontroll.
6. Ved trefaset vekselstrøm må motor og igangsetningsapparat beskyttes mot strømtilførsel i tilfelle brudd på en av fasene.
7. Til belysning i kupé (stol) må anvendes flat takarmatur. I vareheiser skal de være beskyttet ved sterkt jerngitter.
8. Ampèremeter skal anbringes på apparattavle i maskinrum. Tavlen må plasseres nærmest mulig inngangsdøren (jfr. § 21, punkt 2).

§ 25. Småheiser.

For småheiser gjelder kun de i foranstående paragrafer 3, 4, 5, 6, 7, 8 punkt 1, 10 punkt 1, 12 punkt 1 og 2, 14, 15 punkt 1 a, 16, 17, 18 punkt 2, 20 punkt 1 og 2, 21 punkt 1, 2 og 5, og 22 opstilte bestemmelser, fra hvilke bygningsrådet kan tillate undtagelser, når det på grunn av anleggets ubetydelighet eller av andre grunner finner det rimelig.

7 mars.

IV. Spesielle heiser.

§ 26. *Kontinuerlige heiser* (paternosterheiser).

Anlegg av kontinuerlige heiser (paternosterheiser) skal uansett de bestemmelser under titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelser som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet:

1. Føringer og ophengningskjettinger må være således konstruert og utført at heisstolene ikke faller ned ved brudd på kjettingene, men blir stående på de underliggende deler av disse.

En kraftig jernbøile må i dette øiemed være anbragt under ledeskivene i bunnen.

2. Sjaktåpningene må være således beskyttet med skjermer, bevegelige klapper eller lignende, at mennesker ikke kan komme til skade når stol eller last passerer forbi.

For heiser med personbefordring gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. Den frie høide oventil i sjakten må minst være 1 m over høieste stilling av stol og den frie høide nedentil under laveste stilling av stol minst 0,6 m.
4. Stolene skal på de sider hvor der ikke er inngangsåpning være forsynt med solide tette vegger.
5. Stolens gulf skal foran være innrettet med opad bevegelige klapper, minst 25 à 30 cm brede. Lignende klapper skal være anbragt i etasjene på den side som vender mot de opadgående stoler.
6. På stolenes sidevegger og ved inn- og utstigningsåpningene skal anbringes håndtak, som må ha en avrundet form.
7. Ved hver sjaktåpning skal forefinnes en lett synlig stoppeinnretning, som øieblikkelig bringer heisen til å stoppe og samtidig står i forbindelse med alarmsignal (til heispasser) som høres inntil signalkontakten blir brutt.

Ved heisens igangsetning skal signal gis som høres i alle etasjer.

8. Ved heisens øverste ende skal der under ledehjulet for opgående stoler være anbragt opklappbar lem som ved berøring eller løftning bringer heisen til øieblikkelig å stoppe.

Ved heisens nederste stilling skal der foran ledehjulet anbringes tett vegg som ved trykk eller berøring på samme måte bringer heisen til å stoppe.

9. Ved stolens øverste og nederste stilling skal der anbringes tydelige opslag synlig fra stolen med tekst:

Stå rolig — ingen fare.

10. Det høieste tillatte persontall skal tydelig være angitt i 7 mars. hver stol og ved hver etasje på skilt av godkjent type.
11. Stolene og sjaktåpningene skal når heisen benyttes være tilstrekkelig belyst.
12. Når heisen ikke er i bruk, skal samtlige sjaktåpninger være sperret med en snor eller lignende.

§ 27. *Vareheiser uten heisstol, wincher etc. (§ 1, punkt 2).*

Anlegg av vareheiser uten heisstol, wincher og lignende skal uansett de bestemmelser i titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelse som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet.

1. Over innkjørslr, passasjer og lignende må disse slags heiser ikke anbringes. Fra denne bestemmelse kan bygningsrådet på visse betingelser dispensere.
2. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne automatisk virkende apparater at lasten under firing ikke overskrider den for heisen normale hastighet selvom håndbremsen ikke virker eller om drivkraften for et øieblikk blir vekk.
3. Maskindreven heis skal for øverste og nederste stilling av lasten være forsynt med en automatisk virkende stoppeanordning som stopper drivmaskinen.
4. Det tau (de tau) hvori lasten er ophengt skal bære med 5-dobbelt sikkerhet idet der kun tas hensyn til strekkpåkjenning.

Minste skivediameter hvorover tauet passerer må ikke være under 600 ganger tråddiameteren.

5. Ved utvendig anbragte heiser skal døråpningene være forsynt med brystninger, faste bommer eller på annen måte være beskyttet til hindring av nedstyrtning. Faste solide håndtak skal anbringes på hver side av døråpningen.
6. Ved innvendig anbragte heiser skal gulfåpningene være forsynt med ildsikre selvlukkende, tettsluttende lemmer såfremt åpningene ikke er forbundet med ildfast sjakt. Døråpninger i sjakter må forsynes med ildsikre, selvlukkende dører samt faste rekkverk eller bommer.

V. Drift av heiser.

§ 28. *Ansvarlig for driften.*

1. Enhver innehaver av heisanlegg eller enhver, der på innehaverens vegne fører opsynet med driften, er ansvarlig for, at heisen kun benyttes, når den er i full sikker stand, og at den, når den har vært underkastet en større repara-

7 mars. sjon eller sikkerhetsapparatene har vært i ustand, ikke atter tas i bruk uten heiskontrollens særskilte tillatelse (§ 32). Han er videre ansvarlig for, at heis, der fordrer betjening med fører (§ 29), ikke benyttes når sådanne savnes. Trykt instruks for førere skal alltid være opslått i heisstolen.

Ved reparasjon, rengjøring av sjakt o.l. skal heisen være avstengt for trafikk.

Så lenge en heis er satt ut av drift, skal dette være tilkjennegitt ved opslag på sjaktdørene.

2. Enhver, som betjener en heis, er forpliktet til under driften å benytte de bestemte sikkerhetsinnretninger, nøie følge førerinstruksen, de for heisen ved opslag gitte anvisninger og øieblikkelig melde feil eller mangler til innehaveren eller dennes stedfortreder.

§ 29. Heispassere og førere.

1. Enhver heis skal stå under tilsyn av en dertil kyndig person (heispasser).

Ved heiser med personbefordring og ved automatiske vareheiser skal den person som fører dette tilsyn være minst 18 år gammel og være fullt fortrolig med heisens innretninger og bruk, spesielt med de for heisanlegg påbudte sikkerhetsapparater og deres virkemåte, hvilket skal godtgjøres ved et av heiskontrollen gitt skriftlig vidnesbyrd (kyndighetsbevis) i eftersynsboken. Passeren, som skal bo på stedet eller i dets nærhet, må derhos ved skriftlig erklæring i samme påta sig ansvaret for heisens pasning.

2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) undtagen de i passus 4 nevnte skal kun benyttes under ledsagelse av en fører. Denne skal være minst 17 år gammel og fortrolig med heisens føring og ha fullt kjennskap til de for førere gjeldende instruks, hvilket som ovenfor under passus 1 skal godtgjøres ved kyndighetsbevis. Han må som ovenfor på samme måte ved skriftlig erklæring påta sig ansvaret for føringen.

Heispasser og fører kan forenes i én og samme person.

3. Såfremt heis med personbefordring (§ 2 c og d) er utstyrt med innvendig elektrisk styring (manøverapparat), og derhos lås og dører tilfredsstiller de for automatiske heiser (uten fører) gjeldende bestemmelser, kan aldersgrensen for den, der betjener heisen (føreren), tillates senket til 15 år.

4. Automatiske heiser med personbefordring (som trykknappheiser) med igangsetning kun ved trykning på en

knapp og med automatisk stansning ved hvert enkelt stoppested tillates benyttet uten ledsagelse av fører, når lås og dører tilfredsstillende i § 12, punkt 5 opstilte betingelser.

VI. Anmeldelse, godkjennelse og kontrollundersøkelser.

§ 30. *Anmeldelse.*

1. Ethvert heisanlegg, som aktes utført, skal i henhold til bygningslovens § 131 anmeldes. Sådanne anmeldelser, som må skje på særskilt foreskrevet skjema, innsendes til heiskontrollen, og skal være ledsaget av de fornødne tegninger med beregning av tau og andre bærende deler og være avfattet i to eksemplarer. For øvrig forholdes overensstemmende med bygningslovens § 132.

2. For utførelse av sjakt, gjennembrytning av gulv, utbrytning av døråpninger og andre bygningsmessige arbeider i trappehus og på bygningens fasade og tak i heromhandlede eiemed tiltrenges bygningsvesenets tillatelse.

Tiltrenges større forandringer av bygningen, som opførelse av takopbygg og lignende, må dette særskilt anmeldes til bygningsvesenet.

3. Når et anlegg skifter eier, skal dette så vel av den tidligere som den nye eier skriftlig meddeles heiskontrollen.

§ 31. *Prøve og godkjennelse.*

1. Forinnen et nytt heisanlegg tillates tatt i bruk, skal det av heiskontrollen undersøkes, om det i alle deler tilfredsstillende disse forskrifter.

Den for sådan prøve nødvendige montørhjelp og anordning bekostes av eieren.

2. Forefunne mangler meddeles eier eller fabrikant på dertil utferdiget skjema.

3. Finnes anlegget å være i overensstemmelse med disse forskrifter, utstedes en godkjennelseerklæring, som mot fastsatt betaling sammen med de bekreftede anmeldelsesdokumenter vedfoies en av eieren anskaffet eftersynsbok og tilstilles denne. Heiskontrollen har derhos å innføre godkjennelseerklæringen i en av bygningsrådets formann autorisert protokoll og tilstille det stedlige fabrikktilsyn en gjensvar av samme, såfremt anlegget henhører under dette.

4. Et kort utdrag på foreskrevet skjema (certifikat) av godkjennelseerklæringen, inneholdende heisens løpenummer, fabrikant etc. og de betingelser, hvorpå heisene er tillatt å benyttes, skal videre tilstilles eieren. Dette certifikat må

7 mars. for heiser med personbefordring (§ 2 c og d) være anbragt i heisestolen og for vareheiser (§ 2 b) ved en av inngangsdørene.

§ 32. Kontrollundersøkelse.

1. Eftersyn ved heiskontrollen finner sted for vareheiser hvert år og for vareheiser med personbefordring og for personheiser med høist $\frac{1}{2}$ års mellomrum.

Ved heiser som er meget litet benyttet kan eftersynene innskrenkes til 1 gang årlig for heiser med personbefordring (c og d) og til en gang hvert annet år for vareheiser (b.)

Eftersyn av småheiser (a) finner kun sted efter anmodning av eier eller leverandør, efter reparasjoner eller hvis man av andre grunner finner det påkrevet.

Den hertil fornødne assistanse og anordning bekostes av eieren. Ved dette eftersyn undersøkes, hvorvidt heisanlegget fremdeles tilfredsstillende disse forskrifter.

2. Eftersynets utfall har heiskontrollen å innføre i den av eieren anskaffede eftersynsbok, som skal has for hånden ved enhver kontrollundersøkelse.
3. Forefunne mangler må rettes innen en av kontrollen fastsatt frist. Hvis så ikke skjer kan heisen avstenges for videre benyttelse inntil manglene er rettet.
4. Finner kontrollen, at heisanlegget er i faretruende tilstand, har den å forordne driftens øieblikkelige stansning, å anføre i eftersynsboken, at dette er skjedd, og øieblikkelig gi politiet fornøden underretning, hvis dette finnes påkrevet.

VII. Undtagelse, ikrafttreden og straffebestemmelser.

§ 33. Undtagelser

utenom, hvad der i vedtektene omhandles, kan meddeles i henhold til bygningslovens §§ 7 og 8.

§ 34. Ikrafttreden.

1. Vedtektene trer i kraft straks samtidig med at forskriftene av 10 desember 1920 opheves.

For heiser under bygning kan der tilståes lempelser for såvidt disse bestemmelser er strengere enn forskriftene av 1920 eller eldre forskrifter.

2. Skal en heis om- eller påbygges, utbedres eller forandres i så stor utstrekning, at det anses for å bli hovedreparasjon (jfr. bygningslovens § 125), må disse vedtekter befulgges.

§ 35. *Straffebestemmelser.*

7 mars.

Ved overtredelse av disse vedtekter forholdes som bestemt ved overtredelser av lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 i § 152.

B. Gebyrer for den bykassen tilkommende betaling for tilsyn med innretning og drift av heisanlegg.

Ved innsendelsen av enhver anmeldelse av heisanlegg betales 2 — to — kroner.

For prøvning og utstedelse av attest etter § 31 betales:

For småheiser (§ 2 a)	kr. 10
For vareheiser (§ 2 b)	» 20
For vareheiser med personbefordring (§ 2 c)	» 30
For personheiser (§ 2 d)	» 30

Kan attest ikke utstedes efter første prøve, erlegges som tillegg for hver gjentatt prøve det halve av ovenangitte gebyr.

For den i §§ 28 punkt 1 og 32 punkt 3 omhandlede besiktigelse av reparerte heisanlegg

For meddelelse av det i § 29 omhandlede vidnesbyrd for heispasser og fører

For det årlige eftersyn av vareheiser (§ 2 b)

For halvårlig eftersyn av vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d)

Besiktiges 4 eller flere heiser samtidig i samme eiendom betales for hver heis

For eftersyn av småheiser

Disse gebyrer skal være innbetalt innen 14 dager efter attestens utstedelse.

Vedtekter om innretning og drift av heisanlegg i Bergen

samt regulativ for den bykassen tilkommende betaling for besiktigelse m. v. i henhold til § 94, resp. § 144 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924.

A. Vedtekter.

I. De under vedtektene hørende anlegg.

§ 1. Ved heis i nærværende vedtekter forståes sådanne i eller utenpå bygninger anbragte løfteinnretninger:

1. Som er forsynt med stol eller plattform ført i faste styringer (anordning titel III).

- 7 mars. 2. Hvor lasten direkte er ophengt i et over en blokk eller skive løpende tau (kjetting), og som skal benyttes mellem to eller flere etasjer, gallerier, plattformer eller lignende (anordning titel IV, § 27).
3. Undtatt fra disse bestemmelser er kraner av enhver art, løpekatter og hengebaner, såfremt de er anbragt i det fri eller er bestemt for transport av varer eller arbeidsstykker innen en og samme etasje, transportbånd, bevegelige trapper, brev- og protokollheiser o. l. under 10 kg bæreevne og med ikke større sjakttverrsnitt enn $0,05 \text{ m}^2$, samt provisoriske anlegg som taljer, stillasheiser, senkeinnretninger i teatre (sceneheiser) o. l.
4. For heiser av særlig konstruksjon eller til særlig bruk kan bygningsrådet tillate avvikelser fra disse vedtekter.

II. Klasseinndeling.

§ 2. Heisanlegg, som disse bestemmelser finner anvendelse på, inndeles i følgende 4 klasser med underavdelinger:

- a. Småheiser d. v. s. heiser med høist 100 kg bæreevne:
 1. Med heisestol ført i faste styringer og som ikke kan betredes med ikke mere enn $1,00 \text{ m}^2$ sjakttverrsnitt og med heisestol og åpninger i sjaktveggen av ikke større høide enn 1 m.
 2. Uten heisestol (vinsjer, jfr. § 27).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
- b. Rene vareheiser, d. v. s. heiser uten personbefordring og over 100 kg bæreevne:
 1. Med heisestol ført i faste styringer.
 2. Uten heisestol (vinsjer), § 27).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
- c. Vareheiser med personbefordring:
 1. Med fører.
 2. Automatiske (uten fører).
- d. Personheiser:
 1. Med fører.
 2. Automatiske (uten fører).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
 4. Med kombinert manøversystem (drevet vekselvis med fører og automatisk).

III. Anordning, konstruksjon og materiale m. v.

§ 3. Almindelige bestemmelser. Opstilling.

1. Heis med dertil hørende maskineri og sjaktinnhegning m. v. skal være forarbeidet av fullt solid materiale og ha

7 mars.

en under alle driftsforhold tilstrekkelig styrke. Heiseleverandøren hefter ved sin underskrift på den i § 30 omhandlede anmeldelse for at heiser med tilbehør i enhver henseende oppfyller bestemmelsene.

Foruten de i det følgende gitte vedtekter skal et anlegg tilfredsstille de fordringer, som av de stedlige myndigheter stilles i henhold til den til enhver tid gjeldende bygnings- og brandlovgivning.

Elektrisk drevne eller belyste heisanlegg skal derhos oppfyller bestemmelser i den til enhver tid gjeldende elektrisitetslovgivning samt de i henhold til denne utferdigede forskrifter.

2. Enhver heis skal tydelig og holdbart være merket med fabrikantens navn samt fabrikasjonsnummer.
3. Heiser skal kunne oppstilles inne i bygninger (§ 4), i trappehus, såfremt lysforholdene tillater det, på bygningers yttermurer eller i lysgårder med grunnmurte vegger, såfremt den i bygningsloven foreskrevne minstestørrelse av lysgården ikke innskrenkes (§ 5).

§ 4. *Heisanlegg inne i bygninger, sjakter og sjaktvegger.*

1. Heiser, som inne i bygninger forbinder flere over hinannen liggende adskilte etasjer, må som regel ikke anlegges i nærheten av ildsteder og i rum med ildsfarlige bedrifter og må være omgitt av ildfaste vegger, som kun er forsynt med de fornødne dør- og lysåpninger. Inne i disse sjakter er det kun tillatt å anbringe de til heisen hørende deler som heisestol, føringer, elektriske ledninger og bevegesinnretninger (som tau, kjettinger, motveker, drivcylinder etc.). Til lagerrum eller til opbevaring av gjenstander må sjakten ikke benyttes. Dog kan oplegning av elektriske ledninger og vannrør, som ikke hører heisen til, undtagelsesvis tillates, når disse driftsmessig set ikke fordrer noget tilsyn eller på annen måte er til gene for heisens anlegg og drift.

Alle heisesjakter som er støpt eller muret skal innvendig pusses eller påstrykes et støvbindende middel.

2. Ildfaste sjaktvegger skal være utført av minst 1 stens mur, 10 cm jernbetong eller hermed jevn godt og av bygningsschefen godkjent materiale.

Anvendes glass i sjaktvegger og heisestoler, må dettes tykkelse stå i forhold til flatens størrelse og under ingen omstendigheter være under 5 mm. Glasset må for øvrig tilfredsstille bestemmelsene i § 6, punkt 2.

3. Sjaktene må ha jevne og glatte vegger, såvidt mulig fri for fremspring og fordypninger, og de må i den øvre ende

7 mars. være ildfast avdekket eller føres 0,20 m over takflaten. Munner sjakten ut i gårds plass eller i det fri, er avdekning med ikke brennbart materiale tilstrekkelig.

Hvis der ellers intet avtrekk er, skal sjakten i den øvre ende forsynes med en utluftningsåpning med et minimum sjakttversnitt av 1 dm² ført ut i det fri.

4. Fra bestemmelsene om ildfaste sjaktvegger er undtatt:

- a. Heiser, som er anordnet i trappehus eller forbinder over hinannen liggende gallerier, plattformer eller lignende.
- b. Heiser, som kun forbinder to over hinannen liggende etasjer, og som er således innrettet, at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer både i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.
- c. Småheiser (§ 2 a), som i privathus kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer, og hvor brandchefen finner det ubetenkelig.

Heiseanlegg i bygninger uten ildsfarlig bedrift, til f. eks. lagerlokaler og lignende kan av bygningsrådet tillates uten ildfaste vegger.

5. Gjennembrytning av gulv utenfor heisesjakten eller heisebanen for motvekter, tau, styreinnretninger eller lignende er kun tillatt, når der mellom de enkelte gjennembrytninger anbringes ildfaste eller ildsikre mantler i hele etasjehøyden, løpende fra gulv til overkant gulv. Dog kan igangsetningsmekanismer og lignende tillates ført gjennom gulver utenfor sjakten når gjennomføringen utføres mest mulig som tettsluttende rør som ender 0,5 m under gulv (tak).

§ 5. Heiseanlegg i lysgårder og på bygningers yttermurer.

1. Forsåvidt heiser ikke er begrenset direkte av lysgårdens vegger eller bygningens yttervegger, skal de ved gårds plassen omgis av et gitter, minst 2,10 m høit, og for øvrig som i § 7 foreskrevet, omfattende heisebanen og motvektsbanen, samt heisens bevegelige deler for øvrig.
2. Føringer, beskyttelsestak og lignende med bygningen fast forbundne deler skal være av ikke brennbart materiale. For fanginnretningen tillates dog føringene beklædd med tre.

§ 6. Lysåpninger i sjaktvegger.

1. Lysåpninger i sjaktvegger skal være forsynt med vinduer, som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke kunne åpnes av uvedkommende.
2. Lysåpninger, som ikke vender ut i det fri, skal være forsynt med minst 7 mm tykt ildsikkert glass i faste ildsikre rammer.

Det samlede areal av lysåpningene i sjakter hvor ild- 7 mars.
 faste vegger fordres må i en etasje ikke overskride $\frac{1}{10}$
 av sjaktarealet.

§ 7. Innhegning av heisebaner.

1. Ved heiser inne i bygninger, ved hvilke ildfast innbygning av heisebanen ikke fordres (§ 4, passus 4) skal innhegning skje på annen betryggende måte i hele heisehøiden (jfr. punkt 3).
2. Ved heiser utenpå bygninger skal innhegningen være av minst 2,10 m høide (jfr. punkt 3).
3. Innhegninger skal være av ikke brennbart materiale, undtagen for de i § 4, passus 4 c nevnte småheiser.

Består den av gitter, ståltrådnnett eller lignende, skal avstanden mellom innhegningen og stol eller motvekt være minst 50 mm og maskevidden ikke være over 15 mm. Er avstanden større enn 50 mm, kan en maskevidde av 2,5 cm tillates.

Trådtykkelsen må minst være 1,5 mm.

Består den av trådglass, splintfritt glass eller speilglass, skal glasset ha en tykkelse av minst 5—6 mm og være solid innfattet i jern eller metall (ikke blyinnfatning).

§ 8. Dører i sjaktvegger og innhegninger.

1. Enhver inngangsåpning i sjaktvegger eller innhegninger skal være forsynt med dører, som ikke kan slå inn i heisebanen. Den fri døråpning må ikke ha større bredde enn heisestolen.
2. Dører i sjakter hvor ildfaste vegger fordres, skal være utført ildsikre overensstemmende med brandstyrets forskrifter. Vender dørene ut til det fri, gjelder denne bestemmelse ikke.
3. Dører i sjakter, hvor ildfaste vegger ikke fordres, skal i det minste tilfredsstillende de for innhegninger gjeldende bestemmelser (§ 7). Herfra kan bygningsrådet under særlige omstendigheter tilstede avvikelser.

Hvor der fordres en nøiaktig samvirken mellom låsdelene på karm og dør (til eksempel ved låser med elektriske dørkontakter) skal dørene, såfremt de er av tre, være belåst med minst 1 mm tykt jernblikk på den mot sjakten vendende side.

4. Dørkarmer skal være av solid profiljern og godt forankret til sjaktvegg eller innhegning.

§ 9. Heisestoler. Føringer.

1. Ved vareheiser (§ 2 b), hvor heisebanen ikke i dens hele utstrekning er omgitt av vegger eller annen innhegning, skal

- 7 mars. heisestolen forsynes med vegger eller gitter, således at varene ikke kan falle ut. Ved benyttelse av traller eller vogner må der for disse være anbragt en stengeinnretning.
2. Ved vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d) skal heisestolen på alle sider være omgitt av vegger eller dører (undtagelser se passus 5) og oventil solid avdekket, så at de i heisestolen værende personer ikke kan skades under heisestolens fart eller ved nedfallende gjenstander. Heisstoler for personheiser (kl. d) skal være forsynt med ventilasjonsåpninger oventil.
 3. Veggene i heisestolen må være av tilstrekkelig stivhet og, såfremt de ikke er tette, bestå av gitter eller lignende med en maskevidde av ikke over 15 mm i firkant.
 4. Heisestolens dører skal ikke slå utad. Anvendelsen av sammenskyvbare gitterdører er tillatt, når åpningene mellom stavene ikke overstiger 80 mm.
 5. Ved vareheiser med personbefordring med fører (§ 2 c) med hastighet under 0,5 m pr. sek. kan døren sløifes, når inngangsåpningen for heisestolen vender mot en lukket sjaktvegg, som ikke har fremspring eller fordypninger større enn 5 mm, og som ikke på noget punkt er mer enn høist 5 cm fjernet fra heisestolen.
 6. Avstanden mellom heisestolens gulv og sjaktvegg (innhegning) skal ved inngangsdørene ikke overstige 5 cm. Avstanden mellom kupédør, sjaktvegg og sjaktdører må ikke på noget punkt av heisebanen overstige 15 cm.
 7. Heisstoler (kupéer) og motvektter skal føres i faste styringer således anordnet at de ikke kan forlate sine baner.

§ 10. *Etasjeviser. Alarmklokke.*

1. Enhver heis i lukket sjakt og som har fler enn 2 stoppesteder skal forsynes med en anordning, som til enhver tid viser hvor heisestolen (kupéen) befinner sig.
2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) i lukket sjakt skal være forsynt med en ringeledning, således anordnet, at signal ved behov kan gis fra heisestolen til portvakt (vaktmester) eller til annet hensiktsmessig sted. Klokken skal være merket med «Signal fra heisen» og knappen i stolen med «Alarm». Denne må skille sig tydelig ut fra trykknappene for etasjene og være plasert over disse.

§ 11. *Grensene for stolens høieste og laveste stilling. Grensebryter.*

1. Grensene for høieste og laveste stilling av heisestolen skal fastsettes således, at den med alle sine deler skal kunne bevege sig en lengde tilsvarende 0,8 ganger heisens hastighet

pr. sek., dog minst 0,3 m over den høieste og under den laveste stilling, der stolen skal stanse. Hvis heisen automatisk slår av til lavere fart ved topp- og bunnstilling, gjelder i dette tilfelle den halve hastighet. 7 mars.

2. Enhver heis skal være forsynt med to av hinannen uavhengige apparater, der bringer heisen til å stanse når disse grenser er nådd. Apparatene skal være således konstruert, at de virker som den ordinære pådragningsinnretning. Minst ett av disse apparater skal virke uavhengig av denne. Ved elektrisk drevne heiser skal den ene grensebryter tvangsmessig bryte hovedstrømmen for begge bevegelseretninger.
3. Ovenstående bestemmelser (1 og 2) gjelder ikke heiser drevet med håndkraft.

§ 12. Låser og dørsperremekanismer. Dørkontakter.

Ved alle heiser — undtatt småheiser som beveges ved håndkraft (§ 2 a) — skal der treffes sådanne anordninger:

1. At dør eller grind til heisesjakt (heisebane) ikke skal kunne åpnes med mindre heisestolens gulv er i nogenlunde jevnhøide med gulvet ved døråpningen.
2. At heisestol (kupé) ikke skal kunne settes i bevegelse ved den ordinære igangsetningsmekanisme med mindre alle sjaktdører er lukket eller låst.

For de enkelte klasser av heiser gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. For automatiske personheiser i lukket sjakt med tette dører (dører med ikke større lysåpning enn 1 dm² regnes for tette) skal der til oppfyllelse av bestemmelsen i punkt 1 anordnes 2 av hinannen uavhengige automatiske stengemekanismer. Dette gjelder dog ikke heiser hvor igangsetning ikke kan skje før samtlige dører er forriglet (centralforrigling) og heiser med tvangsmessig forrigling.

For automatiske personheiser hvor dobbelte stengemekanismer ikke fordres og for automatiske vare- og personheiser skal låsene være forsynt med dobbelte fjærer eller med vekt og fjær.

4. Ved heiser som betjenes ved fører (kl. c, p. 1 og kl. d, p. 1) skal dessuten sjaktdørene fra den utvendige side kun la sig åpne med en særskilt hos føreren beroende nøkkel. Ved kombinerte heiser — heiser som vekselvis benyttes som automatiske eller med fører (§ 2 d, p. 4 og § 18, p. 7) — gjelder denne bestemmelse ikke, såfremt sjaktdører eller låser er således innrettet at de ikke kan åpnes med mindre heisen er stanset foran døren.

- 7 mars. 5. Automatiske heiser (trykknapp-heiser) skal øieblikkelig stoppe om en dør eller lås blir åpnet under fart. Dette gjelder også om stol- og kupédører åpnes.
6. Ved heiser av klasse b, og automatiske heiser av klasse c og d, må kun anvendes dørkontakter med tvangsmessig brytning av strømmen. Ved dobbeltdører kan en kontakt tillates når dørene både hver for sig og begge i forening virker på kontakten.

Denne bestemmelse anses kun opfylt når den ene del av kontakten sitter på karmen og den annen på døren (dørene) eller på et i forbindelse med denne (disse) fast og sikkert forbundet ledd som ikke på nogen måte kan bevegges og bevirke kontaktforbindelse uten at døren (dørene) er lukket.

Kontakter som sitter på dørkarmene må være således konstruert, plasert og beskyttet at den kun kan kortsluttes med et særskilt formet ledende stykke av metall (støpsel).

7. Vareheiser med personbefordring (klasse c) og personheiser (kl. d) skal være forsynt med dører i heisestol (kupé) således innrettet at heisen ikke kan settes i gang med mindre dørene er lukket.

Ved vareheiser med personbefordring (c) som tilfredsstiller kravet til avstand mellom stol og sjaktvegg og glatt sjaktvegg (se 9, p. 5) og med hastighet ikke over 0,5 m pr. sek. gjelder denne bestemmelse ikke.

§ 13. *Bevegelseshastigheten og apparater til begrensning av denne.*

1. Den største tillatte bevegelseshastighet for personheiser med fører (klasse d 1) er 1,50 m og for automatiske heiser med personbefordring (klasse c 2 og d 2) — 0,7 m pr. sek. For alle andre heiser er den 1,0 m. pr. sekund.
2. For heisehøider over 20 meter kan bygningsrådet dispensere fra bestemmelsen i punkt 1.
3. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne apparater, at den for heisen bestemte hastighet ikke kan bli overskredet med mer enn 0,3 m pr. sek. Disse apparater skal virke uavhengig av den almindelige bremseinnetning og tillike virke, om drivkraften for en tid blir vekk. Ved heiser med remdrift skal heisstolen stanse eller høist bevege sig op eller ned med ovennevnte hastighet, om remmene under driften blir kastet av.

§ 14. *Belastning. Gulvflate i kupé.*

1. Den største tillatelige belastning skal på forhånd fastsettes for hvert enkelt anlegg og må ikke bli overskredet.

2. På hver sjaktdør samt i stol (kupé) skal denne belastning 7 mars. tydelig angis (se § 22).

Ved personheiser regnes vekten av en person = 80 kg.

3. Heisestolens (kupéens) gulvflate skal for personheiser ikke overstige 0,75 m² for høist 2 personer og for flere enn 2 personer 0,30 m² for hver person.

§ 15. Sikkerhetsinnretninger for hengende heisestoler.

Fanginnretning og regulator.

1. Heisstoler, som ikke drives ved et direkte bærende stem-pel (som i 17), skal forsynes med:

a) En sikker bremse- eller fanginnretning således forbundet med de tau eller kjettinger, hvori stolen er op-hengt, at stolen ved brudd på ett eller alle tau eller ved en nevneverdig forlengelse av nogen av dem straks fastklemmes stolen i styringene (føringene).

For småheiser (klasse a) på 10 kg belastning eller derunder gjelder denne bestemmelse ikke.

b) Heiser med hastighet fra 1 til 1,5 m pr. sek. skal være forsynt med fjærende anordning (oljedempet) un-der stol (kupé) for å minske støtet under fangning. Ved hastigheter over 1,5 m pr. sek. skal glidende fang-innretning anvendes.

c) Heiser med personbefordring (§ 2 c og d) skal tillike forsynes med en hastighetsregulator således forbundet med fangapparatet, at stolen fastklemmes i føringene, innen hastigheten for den nedadgående heisestol har over-skredet den for heisen bestemte med 0,3 m pr. sek.

Disse bestemmelser skal dog ikke utelukke sådanne konstruksjoner av fangapparater, der i sig selv oppfyller bestemmelsen om fangning ved overskridelsen av foran-nevnte hastighetsgrenser.

2. Fanginnretningene skal før godkjennelsen prøves med den største tillatte belastning og den for heisen bestemte stør-ste hastighet for den nedadgående heisestol ved å løse den fra tauet (tauene, kjettingene). Under denne prøve må stolen fastklemmes, efterat den er falt høist 250 mm, eller efterat hastigheten har overskredet den tillatelige med 0,3 m pr. sek.

Såfremt stolens vekt direkte er utbalansert ved en mot-vekt, kan der ved samlet last av 3 tonn eller mer fritas for frigjørelse fra denne motvekt under fangprøve.

Stoler med hastighetsbremse må ikke falle med større hastighet enn angitt i § 13 med tillegg av 0,3 m pr. sek.

Fanginnretningene må være således beskyttet, at de ikke

7 mars.

gjøres uvirksomme ved, at varer eller lignende kommer i berøring med dem. De må lett kunne ettersees og innstilles.

For drivskiveheiser kan fangprøve foregå ved hjelp av hastighetsregulatoren.

§ 16. *Stopning ved slakke tau.*

1. Alle maskindrevne heiser, som er forsynt med trommel for opvikling av tau, kjetting eller lignende, skal være utstyrt med et apparat, som stanser maskineriet, når bæretauene (kjettingene) brister eller blir slakke.
2. Tromlen (valsen) skal være forsynt med spor for tauene.
3. Ved drivskiveheiser skal maskinen automatisk stoppe når fangapparatet trer i virksomhet.

§ 17. *Heiser med direkte bærende stempel.*

1. Ved heiser, som blir beveget av et direkte bærende stempel, må forbindelsen mellom stempel og heisestol være således fast og sikkert utført, at heisestolen under ingen omstendighet ved en eller annen anbragt motvekt kan bli løftet av.
2. I tilledningsrøret skal dessuten like under stempelcyllinderen anbringes en innretning, som i tilfelle av et rørbrudd i tilførsledningen forhindrer heisestolen i å falle nedad med større hastighet enn tillatt.

Denne innretnings virkningsgrad prøves ved godkjennelsen på den måte, at heisestolen i sin høieste stilling belastes til maksimumsbelastning og styringen derpå plutselig åpnes.

§ 18. *Manøverapparater.*

1. Enhver heis skal kunne stanses med fullkommen sikkerhet ved hver enkelt inngang så vel som på et hvilket som helst punkt ellers i kjørehøiden.

For trykknappheis skal anordnes særskilt stoppknapp, plasert i heisestol (kupé) for heiser av klasse c og d og utvendig ved hver sjaktdør for heiser av klasse b.

2. Vareheiser (§ 2 b) og småheiser (§ 2 a) over 20 kg belastning skal utelukkende kunne manøvreres fra sjaktens (heisebanens) utvendige side.
3. Vareheiser med fører (§ 2 c, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestolen. Fra denne bestemmelse kan dog bygningsrådet i spesielle tilfelle og på særlige betingelser tilstede avvikelser.
4. Automatiske vare- og personheiser (§ 2 c, p. 2) med hastighet av 0,5 m eller mere skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestolen.

Heiser under denne hastighet kan anordnes med utvendig og innvendig manøverapparater, når disse er gjort således avhengig av hinannen, at en innledet bevegelse innvendig fra ikke kan forstyrres utvendig fra og således at en omkobling fra innvendig til utvendig manøvrering og omvendt kun kan finne sted under heisens stillstand.

5. Personheiser med fører (§ 2 d, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestol (kupé).
6. Automatiske personheiser (§ 2 d, p. 2) kan på betingelser som ovenfor under punkt 4, 2net avsnitt nevnt anordnes med inn- og utvendig manøvrering, når disse er utført således at den utvendige ikke kan benyttes så lenge heisstolen er optatt.
7. Heiser med kombinert manøversystem (§ 2 d, p. 4), hvor manøvrering skjer vekselvis med håndspak eller ratt og automatisk med trykknapper kan på betingelser som i § 12, p. 4 nevnt tillates når systemene er således koblet at trykknappsystemet automatisk kobles ut når det første tas i bruk eller således at de to systemer ikke kan benyttes samtidig.
8. For anordning av automatisk manøvrering (trykknappheis) i store forretningskomplekser, hoteller og lignende må tilatelse innhentes av bygningsrådet.

§ 19. *Tau. Bærende delers påkjenning.*

1. Ved alle heiser, undtagen småheiser, hvor drivmaskineriet er forsynt med trommel for opvikling av bæremidlene skal heisestoler og motvekt være ophengt i minst 2 bæremidler (tauer, kjettinger, gurter eller lignende).

Ved vareheiser på høist 400 kg og med ikke større kjørehøide enn 3,5 m kan et tau for stol og motvekt tillates anvendt.

Ved drivskiveheiser med personbefordring (klasse c og d) skal stol og motvekt være ophengt i minst 4 tauer og ved vareheiser og småheiser i minst 2.

Friksjon mellom tau og drivskive skal være så stor at heisen skal kunne bære 50 pct. overbelastning uten glidning på drivskiven. Anleggsvinkelen for tauene på drivskiven må ikke være under 135°.

2. Bæremidlene skal være særskilt og således befestiget at belastningen fordeler sig likt på hver av dem.
3. Anvendes ståltrådtauer skal, om halvparten av dem blir ubelastede, den annen halvpart bære den samlede belastning (stol + last eller motvekt alene) med:
5 dobbelt sikkerhet ved trommelheiser og
7 ————— drivskiveheiser.

7 mars. Ved rene vareheiser for høist 400 kg hvor kun 1 tau tillates anvendt for stol og motvekt, skal dette bære med minst 5 dobbelt sikkerhet.

Er stolen direkte utbalansert ved en motvekt, fratrekkes denne vekt i beregningen.

Mindre taudiameter enn 11 mm tillates ikke anvendt for heiser av klasse b, c og d.

For beregning av sikkerheter gjelder følgende formel:

$$k = \frac{P}{i \cdot \pi \cdot d^2} + 600000 \frac{D}{D} + 100 (n + 2 v)$$

I denne formel er:

k = tauets påkjenning i kg pr. cm².

P = den for heisen tillatte største belastning + heisestolens vekt i kg.

i = tauets trådtall.

d = trådenes diameter i cm.

Er der forskjellige tråddiameter, tas middeltallet av disse.

D = minste skivediameter i cm. For tauer med ens tråddiameter må minste skivediameter ikke være mindre enn 800 ganger tråddiameteren. For tau med forskjellig tråddiameter må skivediameteren være minst 600 ganger midlere tråddiameter (kjernetråden medregnet).

n = antall ledeskiver, hvorover et punkt av tauet passerer, trommel medregnet.

v = heisens hastighet i m pr. sek.

Ståltauer med større bruddstykke enn 140 kg pr. mm² tillates ikke anvendt.

Anvendes kjettinger, tas ikke hensyn til bøjningspåkjenning.

(4) For de benyttede tau eller kjettinger kan prøvecertifikat fra fabrikanten forlanges fremlagt.

Ved tauets forbindelse med stol og motvekt skal enten anvendes spleis med en klemme (jeksseklemme), en knute med 2 klemmer eller taulås.

5. Bjelker, aksler og bærende eller konstruktive deler skal i henhold til beregning i regelen ikke påkjennes mer enn $\frac{1}{8}$ av materialets bruddstyrke ved rolig belastning og $\frac{1}{10}$ ved varierende belastninger.

§ 20. Motvekter.

1. Alle motvekter skal føres (ledes) på sådan måte, at de hverken kan henge sig op, slingre ut eller forårsake skader ved å falle ned.

Føringene må oventil og nedentil være således anordnet 7 mars. at motvekten ikke kan forlate disse under driften.

2. Innhengning skal tilfredsstillende de for heisebaner gjeldende bestemmelser.
3. Innhengning av motvekter inne i sjakter er ikke påkrevet med mindre motvekten tilhører en annen heis, i hvilket tilfelle den må gis tilstrekkelig beskyttelse på den mot heigestolen (kupéen) vendende side.

§ 21. Drivmaskinen og andre bevegelige deler.

1. Drivmaskinen skal være beliggende i særskilt og avlåst rum eller være således beskyttet at uvedkommende ikke får adgang til det. Der må være bekvem adkomst til 3 av maskineriets sider og til de forskjellige apparater. Rummet skal ha en minste høide av 1,8 m.

Er drivkraften elektrisk, skal maskinrummets guly, vegger og tak være utført ildfast eller være beklædd med 2,5 cm rabbitz.

Maskinrummet skal gis ventilasjon ut i det fri og være så vidt mulig røkfritt adskilt fra heisesjakten.

Døren til rummet skal være utført ildsikkert overensstemmende med brandstyrets forskrifter og være merket med «heisemaskine» eller lignende.

Maskinrummet skal holdes rent og må ikke tjene til oplagssted for gjenstander av noget slag.

2. Apparat for avstengning av drivkraften skal forefinnes i maskinrummet og være plassert nærmest mulig inngangsdøren.

3. Drivmaskineriet skal være således konstruert:

At det straks stopper om drivkraften ophører å virke (sammenlign § 13, p. 3) eller om manøverapparater blir slått av.

At manøverapparatet ved strømbrydd må føres tilbake til nullstilling, innen ny strøm kan tilføres motoren.

4. Maskinens bremseinnretning skal enten være forsynt med 2 av hinannen uavhengige fjærer eller med både vekt og fjær, som hver for sig er tilstrekkelig til øieblikkelig å stoppe maskineriet, om en av dem skulde bli uvirksom.

Der skal i maskinrum forefinnes tørneanordning så heigestolen i nødstilfelle kan bevegges for hånden. Dreieretning (for op og ned) skal angis på motoren.

5. Alle bevegelige deler av en heis må, såfremt de ikke befinner sig i særskilt avlåst rum, omgis med kapsler eller lignende, så mennesker ikke kan komme til skade. Under tuskivene

7 mars.

- på toppen av heisebanen skal anbringes en solid jernskjerm (eller gitter), såfremt ingen annen beskyttelse forefinnes.
6. I forretnings-, beboelseshuser, hoteller og lignende må maskinfundamenter, fester etc. forsynes med lyddeppe underlag (mellemlegg). For øvrig bør konstruksjon og plasing av heiser og deres maskineri bestemmes under hensyntagen til minst mulig forstyrrende lydoverføring.

§ 22. Skilter.

1. Alle sjaktdører for heiser og alle heisestoler for heiser med personbefordring skal være forsynt med et skilt, anbragt i ansiktshøide, av bestemt godkjent type med tydelig skrift, hvorav fremgår heisens art, belastning m. v. efter nedenstående skjema:

- a) Småheis. Last..... kg.
- b) Vareheis. Last..... kg.
- Må ikke benyttes til personbefordring.
- c) Vareheis med personbefordring. Last kg (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.
- d) Personheis. Last personer (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.
- e) Automatisk vareheis med personbefordring (uten fører). Last kg.
- f) Automatisk personheis (uten fører). Last personer.

Skiltene skal ikke inneholde annen tekst eller annet enn ovenfor anført. Bokstavene skal være fete og tydelige. Belastningen skal angis med almindelige tall, ikke med bokstaver.

2. Skilter av annen form eller farve enn den normale type kan tillates, hvor estetiske hensyn gjør det begrunnet.
3. I heisestol (kupé) eller på annet hensiktsmessig sted skal anbringes skilt med fabrikantens navn, fabrikkasjonsår og fabrikknummer.

§ 23. Belysning.

1. Alle inngangsdører for heiser og alle heisestoler for heiser med personbefordring skal, når heisen er i drift, ha kunstig belysning, såfremt de ikke ligger i tilstrekkelig dagslys. Om elektrisk lys anvendes, må dette virke uavhengig av den elektriske strøm til heisemotoren.

Lyset kan være stetsebrennende eller tendes automatisk.

2. I maskinrum og i tauskiverum skal alltid forefinnes en håndlampe (elektrisk eller oljelampe).

§ 24. *Elektriske deler.*

7 mars.

Foruten å tilfredsstille statens forskrifter for elektriske anlegg og Norske Elektricitetsverkens forskrifter skal elektrisk drevne heiser opfylle følgende bestemmelser:

1. All elektrisk armatur såsom dørkontakter, manøverkontakter og endebrytere etc. må på forhånd være godkjent av elektrisitetsverket.
2. Elektriske ledninger som ikke er bevegelige skal legges i gjengede rør, som utenfor maskinrum føres inn i bokser for dørkontakter m. v. gjennom gjengede rørstusser på disse. Armert blykabel kan under henvisning til installasjonsforskriftene tillates.

I maskinrum skal rørene, hvor de ikke kan innføres som ovenfor anført, føres så langt frem mot tilkoblingskontakter på motorer, igangsetnings- og andre apparater, som forenelig med en forsvarlig isolasjon for elektrisk ledende deler.

Rør og jordkabler i maskinrum må som regel ikke innpusses eller innmures i gulv eller vegger.

3. Rosett for uttagning av lys til kupé og koblingsstykker for manøverledninger, som anbringes på sjaktens vegger, må beskyttes ved lukkede jernbokser.

Stikkontakt for uttagning av arbeidsbelysning på kupé eller stoltak må være beskyttet med jernboks med automatisk virkende lokk.

Bevegelige ledninger til kupé (stol) må anbringes således at de ikke kan komme i beknip eller sette sig fast under heisens drift.

Ledninger for lys og ringeapparater må anbringes i særskilt kabel (ikke i samme kabel som manøver- eller dørkontaktstrøm).

4. Ledningssystemet skal være således utført og koblet at om overledning til jord oppstår skal heisen ikke kunne settes i gang så lenge overledningen varer.
5. Hvor dørkontakter og ledninger er utsatt for fuktighet som ved utvendige heiser, må der anvendes vanntett utstyr godkjent av Norges elektriske materiellkontroll.
6. Ved trefaset vekselstrøm må motor og igangsetningsapparat beskyttes mot strømtilførsel i tilfelle brudd på en av fasene.
7. Til belysning i kupé (stol) må anvendes flat takarmatur. I vareheiser skal de være beskyttet ved sterkt jerngitter.
8. Ampèremeter skal anbringes på apparattavle i maskinrum. Tavlen må plasseres nærmest mulig inngangsdøren (jfr. § 21, p. 2).

7 mars.

§ 25. *Småheiser.*

For småheiser gjelder kun de i foranstående paragrafer 3, 4, 5, 6, 7, 8 p. 1, 10 p. 1, 12 p. 1 og 2, 14, 15 p. 1 a, 16, 17, 18 p. 2, 20 p. 1 og 2, 21 p. 1, 2 og 5 og 22 opstilte bestemmelser, fra hvilke bygningsrådet kan tillate undtagelser, når det på grunn av anleggets ubetydelighet eller av andre grunner finner det rimelig.

IV. *Spesielle heiser.*§ 26. *Kontinuerlige heiser (paternosterheiser).*

Anlegg av kontinuerlige heiser (paternosterheiser) skal uansett de bestemmelser under tittel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelser som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet:

1. Føringer og ophengningskjettinger må være således konstruert og utført at heisestolene ikke faller ned ved brudd på kjettingene, men blir stående på de underliggende deler av disse.

En kraftig jernbøile må i dette øiemed være anbragt under ledeskivene i bunnen.

2. Sjaktåpningene må være således beskyttet med skjermers, bevegelige klapper eller lignende, at mennesker ikke kan komme til skade når stol eller last passerer forbi.

For heiser med personbefordring gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. Den frie høide oventil i sjakten må minst være 1 m over høieste stilling av stol og den frie høide nedentil under laveste stilling av stol minst 0,6 m.
4. Stolene skal på de sider hvor der ikke er inngangsåpning være forsynt med solide tette vegger.
5. Stolens gulv skal foran være innrettet med opad bevegelige klapper, minst 25 à 30 cm brede. Lignende klapper skal være anbragt i etasjene på den side som vender mot de opadgående stoler.
6. På stolenes sidevegger og ved inn- og utstigningsåpningene skal anbringes håndtak, som må ha en avrundet form.
7. Ved hver sjaktåpning skal forefinnes en lett synlig stoppeinnretning, som øieblikkelig bringer heisen til å stoppe og samtidig står i forbindelse med alarmsignal (til heisepasser) som høres inntil signalkontakten blir brutt.
8. Ved heisens igangsetning skal signal gis som høres i alle etasjer.
8. Ved heisens øverste ende skal der under ledehjulet for opgående stoler være anbragt opklappbar lem som ved

berøring eller løftning bringer heisen til øieblikkelig å 7 mars. stoppe.

Ved heisens nederste stilling skal der foran ledehjulet anbringes tett vegg som ved trykk eller berøring på samme måte bringer heisen til å stoppe.

9. Ved stolenes øverste og nederste stilling skal der anbringes tydelige opslag synlig fra stolen med tekst:

Stå rolig — ingen fare.

10. Det høieste tillatte persontall skal tydelig være angitt i hver stol og ved hver etasje på skilt av godkjent type.

11. Stolene og sjakåpningene skal når heisen benyttes være tilstrekkelig belyst.

12. Når heisen ikke er i bruk skal samtlige sjakåpninger være sperret med en snor eller lignende.

§ 27. *Vareheiser uten heisestol, vinsjer etc. (§ 1, p. 2).*

Anlegg av vareheiser uten heisestol, vinsjer og lignende skal uansett de bestemmelser i titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelse som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet.

1. Over innkjørsler, passasjer og lignende må disse slags heiser ikke anbringes. Fra denne bestemmelse kan bygningsrådet på visse betingelser dispensere.

2. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne automatisk virkende apparater at lasten under firing ikke overskrider den for heisen normale hastighet selv om håndbremsen ikke virker eller om drivkraften for et øieblikk blir vekk.

3. Maskindreven heis skal for øverste og nederste stilling av lasten være forsynt med en automatisk virkende stoppeanordning som stopper drivmaskinen.

4. Det tau (tauer) hvori lasten er ophengt skal bære med 5-dobbelt sikkerhet idet der kun tas hensyn til strekkpåkjenning.

Minste skivediameter hvorover tauet passerer må ikke være under 600 ganger tråddiameteren.

5. Ved utvendig anbragte heiser skal døråpningene være forsynt med brystninger, faste bommer eller på annen måte være beskyttet til hindring av nedstyrtning. Faste solide håndtak skal anbringes på hver side av døråpningen.

6. Ved innvendig anbragte heiser skal gulvåpningene være forsynt med ildsikre, selvlukkende, tettsluttende lemmer, såfremt åpningene ikke er forbundet med ildfast sjakt. Døråpninger i sjakter må forsynes med ildsikre, selvlukkende dører samt faste rekkverk eller bommer.

7 mars.

V. Drift av heiser.

§ 28. Ansvarlig for driften.

1. Enhver innehaver av heisanlegg eller enhver, som på innehaverens vegne fører opsynet med driften, er ansvarlig for, at heisen kun benyttes, når den er i full sikker stand, og at den, når den har vært underkastet en større reparasjon eller sikkerhetsapparatene har vært i ustand, ikke atter tas i bruk uten heiskontrollens særskilte tillatelse (§ 32). Han er videre ansvarlig for, at heis, der fordrer betjening med fører (§ 29) ikke benyttes, når sådanne savnes. Trykt instruks for førere skal alltid være opslått i heisestolen.

Ved reparasjon, rengjøring av sjakt o.l. skal heisen være avstengt for trafikk.

Så lenge en heis er satt ut av drift, skal dette være tilkjennegitt ved opslag på sjaktdørene.

2. Enhver, som betjener en heis, er forpliktet til under driften å benytte de bestemte sikkerhetsinnretninger, nøie følge førerinstruksen, de for heisen ved opslag gitte anvisninger og øieblikkelig melde feil eller mangler til innehaveren eller dennes stedfortreder.

§ 29. Heisepassere og førere.

1. Enhver heis skal stå under tilsyn av en dertil kyndig person (heisepasser).

Ved heiser med personbefordring og ved automatiske vareheiser skal den person som fører dette tilsyn være minst 18 år gammel og være fullt fortrolig med heisens innretninger og bruk, spesielt med de for heisanlegg påbudte sikkerhetsapparater og deres virkemåte, hvilket skal godtgjøres ved et av heiskontrollen gitt skriftlig vidnesbyrd (kyndighetsbevis) i eftersynsboken. Passeren, som skal bo på stedet eller i dets nærhet, må derhos ved skriftlig erklæring i samme påta sig ansvaret for heisens pasning.

2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) undtatt de i passus 4 nevnte skal kun benyttes under ledsagelse av en fører. Denne skal være minst 17 år gammel og fortrolig med heisens føring og ha fullt kjennskap til de for førere gjeldende instruks, hvilket som ovenfor under passus 1 skal godtgjøres ved kyndighetsbevis. Han må som ovenfor på samme måte ved skriftlig erklæring påta sig ansvaret for føringen.

Heisepasser og fører kan forenes i én og samme person.

3. Såfremt heis med personbefordring (§ 2 c og d) er utstyrt med innvendig elektrisk styring (manøverapparat), og der-

hos lås og dører tilfredsstiller de for automatiske heiser 7 mars.
(uten fører) gjeldende bestemmelser, kan aldersgrensen for den, der betjener heisen (føreren), tillates senket til 15 år.

4. Automatiske heiser med personbefordring (som trykkknappheiser) med igangsetning kun ved trykning på en knapp og med automatisk stansning ved hvert enkelt stoppested tillates benyttet uten ledsagelse av fører, når lås og dører tilfredsstiller de i § 12, punkt 5 opstilte betingelser.

VI. Anmeldelse, godkjennelse og kontrollundersøkelse.

§ 30. *Anmeldelse.*

1. Ethvert heisanlegg, som aktes utført, skal i henhold til bygningslovens § 13 anmeldes. Sådan anmeldelse, som må skje på særskilt foreskrevet skjema, innsendes til heiskontrollen, og skal være ledsaget av de fornødne tegninger med beregning av tau og andre bærende deler og være avfattet i to eksemplarer. For øvrig forholdes overensstemmende med bygningslovens § 132.
2. For utførelse av sjakt, gjennembrytning av gulv, utbrytning av døråpninger og andre bygningsmessige arbeider i trappehus og på bygningens fasade og tak i heromhandlede oiemed tiltrenges bygningsvesenets tillatelse.
Tiltrenges større forandringer av bygningen, som opførelse av takopbygg og lignende, må dette særskilt anmeldes til bygningsmyndighesene.
3. Når et anlegg skifter eier, skal dette så vel av den tidligere som den nye eier skriftlig meddeles heiskontrollen.

§ 31. *Prøve og godkjennelse.*

1. Forinnen et nytt heisanlegg tillates tatt i bruk, skal det av heiskontrollen undersøkes, om det i alle deler tilfredsstiller disse forskrifter.

Den for sådan prøve nødvendige montørhjelp og anordning bekostes av eieren.

2. Forefunne mangler meddeles eier eller fabrikant på dertil utferdiget skjema.
3. Finnes anlegget å være i overensstemmelse med disse forskrifter, utstedes en godkjennelseserklæring, som mot fastsatt betaling sammen med bekreftede anmeldelsesdokumenter vedfoies en av eieren anskaffet eftersynsbok og tilstilles denne. Heiskontrollen har derhos å innføre god-

7 mars. kjennelseserklæringen i en av bygningsrådets formann autorisert protokoll og tilstille det stedlige fabrikktilsyn en gjengenpart av samme, såfremt anlegget henhører under dette.

4. Et kort utdrag på foreskrevet skjema (certifikat) av godkjennelseserklæringen, inneholdende heisens løpenummer, fabrikant etc. og de betingelser, hvorpå heisene er tillatt å benyttes, skal videre tilstilles eieren. Dette certifikat må for heiser med personbefordring (§ 2 c og d) være anbragt i heisestolen og for vareheiser (§ 2 b) ved en av inngangsdørene.

§ 32. Kontrollundersøkelse.

1. Eftersyn ved heiskontrollen finner sted for vareheiser hvert hvert år og for vareheiser med personbefordring og for personheiser med høist $\frac{1}{2}$ års mellomrum.

Ved heiser som er meget lite benyttet kan eftersynene innskrenkes til 1 gang årlig for heiser med personbefordring (c og d) og til 1 gang hvert annet år for vareheiser (b).

Eftersyn av småheiser (a) finner kun sted etter anmodning av eier eller leverandør, etter reparasjoner eller hvis man av andre grunner finner det påkrevet.

Den hertil fornødne assistanse og anordning bekostes av eieren. Ved dette eftersyn undersøkes, hvorvidt heisanlegget fremdeles tilfredsstiller disse forskrifter.

2. Eftersynets utfall har heiskontrollen å innføre i den av eieren anskaffede eftersynsbok, som skal haves for hånden ved enhver kontrollundersøkelse.

3. Forefunne mangler må rettes innen en av kontrollen fastsatt frist. Hvis så ikke skjer kan heisen avstenges for videre benyttelse inntil manglene er rettet.

4. Finner kontrollen, at heisanlegget er i faretruende tilstand, har den å forordne driftens øieblikkelige stansning, å anføre i eftersynsboken, at dette er skjedd, og øieblikkelig gi politiet fornøden underretning, hvis dette finnes påkrevet.

VII. Undtagelse, ikrafttreden og straffebestemmelser.

§ 33. Undtagelser

utenom, hvad der i vedtektene omhandles, kan meddeles i henhold til bygningslovens §§ 7 og 8.

§ 34. Ikrafttreden.

1. Vedtektene trer i kraft straks samtidig med at forskriftene av 10 desember 1920 opheves.

For heiser under bygning kan der tilståes lempelser for- 7 mars.
såvidt disse bestemmelser er strengere enn forskriftene av
1920 eller eldre forskrifter.

2. Skal en heis om- eller påbygges, utbedres eller forandres i
så stor utstrekning, at det anses for å bli hovedreparasjon,
må disse vedtekter befølges.

Hvad der skal anses som hovedombygning avgjøres
av bygningsrådet, i henhold til bestemmelsene i bygnings-
lovens § 125.

§ 35. *Straffebestemmelser*

Ved overtredelse av disse vedtekter forholdes som bestemt
ved overtredelser av lov om bygningsvesenet av 22 februar
1924 dens kap. XII.

B. Gebyrer for den bykassen tilkommende betaling for tilsyn med innretning og drift av heisanlegg.

Ved innsendelsen av enhver anmeldelse av heiseanlegg
betales 2 — to — kroner.

For prøvning og utstedelse av attest etter § 31 betales:

For småheiser (§ 2 a)	kr. 10
For vareheiser (§ 2 b)	» 20
For vareheiser med personbefordring (§ 2 c)	» 30
For personheiser (§ 2 d)	» 30

Kan attest ikke utstedes etter første prøve, erlegges som
tillegg for hver gjentatt prøve det halve av ovenangitte
gebyr.

For den i §§ 28, punkt 1, og 32, punkt 3, omhandlede
besiktigelse av reparerte heisanlegg

For meddelelse av det i § 29 omhandlede vidnesbyrd for
heisepasser og fører

For det årlige eftersyn av vareheiser (§ 2 b)

For halvårlig eftersyn av vareheiser med personbefor-
dring og personheiser (§ 2 c og d)

Besiktigelse 4 eller flere heiser samtidig i samme eiendom
betales for hver heis

For eftersyn av småheiser

Disse gebyrer skal være innbetalt innen 14 dager efter
attestens utstedelse.

7 mars.

Vedtekter om innretning og drift av heisanlegg i Trondheim samt regulativ for den bykassen tilkommende betaling for besiktigelse m. v. i henhold til § 3 (jfr. § 94) i lov om byggningsvesenet av 22 februar 1924.

A. Vedtekter.

Titel I. De under vedtektene hørende anlegg.

§ 1. Ved heis i nærværende vedtekter forstås sådanne i eller utenpå bygninger anbragte løfteinnretninger:

1. Som er forsynt med stol eller plattform ført i faste styringer (anordning titel III).
2. Hvor lasten direkte er ophengt i et over en blokk eller skive løpende tau (kjetting), og som skal benyttes mellem to eller flere etasjer, gallerier, plattformer eller lignende (anordning titel IV, § 27).
3. Undtatt fra disse bestemmelser er kraner av enhver art, løpekatter og hengebaner, såfremt de er anbragt i det fri eller er bestemt for transport av varer eller arbeidsstykker innen en og samme etasje, transportbånd, bevegelige trapper, brev- og protokollheiser o. l. under 10 kg bæreevne og med ikke større sjakttverrsnitt enn 0,05 m², samt provisoriske anlegg som taljer, stillasheiser, senkeinnretninger i teatre (sceneheiser) o. l.
4. For heiser av særlig konstruksjon eller til særlig bruk kan bygningsrådet tillate avvikelser fra disse vedtekter.

Titel II. Klasseinndeling.

§ 2. Heisanlegg, som disse bestemmelser finner anvendelse på, inndeles i følgende 4 klasser med underavdelinger:

- a. Småheiser d. v. s. heiser med høist 100 kg bæreevne:
 1. Med heisestol ført i faste styringer og som ikke kan betredes med ikke mere enn 1,00 m² sjakttverrsnitt og med heisestol og åpninger i sjaktveggen av ikke større høide enn 1 m.
 2. Uten heisestol (vinsjer, jfr. § 27).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
- b. Rene vareheiser, d. v. s. heiser uten personbefordring og over 100 kg bæreevne:
 1. Med heisestol ført i faste styringer.
 2. Uten heisestol (vinsjer, § 27).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).

- c. Vareheiser med personbefordring:
 - 1. Med fører.
 - 2. Automatiske (uten fører).
- d. Personheiser:
 - 1. Med fører.
 - 2. Automatiske (uten fører).
 - 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
 - 4. Med kombinert manøversystem (drevet vekselvis med fører og automatisk).

7 mars.

Titel III. Anordning, konstruksjon og materiale m. v.

§ 3. Almindelige bestemmelser. Opstilling.

1. Heis med dertil hørende maskineri og sjaktinnhegning m. v. skal være forarbeidet av fullt solid materiale og ha en under alle driftsforhold tilstrekkelig styrke. Heiseleverandøren hefter ved sin underskrift på den i § 30 omhandlede anmeldelse for at heiser med tilbehør i enhver henseende oppfyller bestemmelsene.

Foruten de i det følgende givne vedtekter skal et anlegg tilfredsstille de fordringer, som av de stedlige myndigheter stilles i henhold til den til enhver tid gjeldende bygnings- og brandlovgivning.

Elektrisk drevne eller belyste heisanlegg skal derhos opfylle bestemmelser i den til enhver tid gjeldende elektrisitetstlovgivning samt de i henhold til denne utferdigede forskrifter.

2. Enhver heis skal tydelig og holdbart være merket med fabrikantens navn samt fabrikasjonsnummer.
3. Heiser skal kunne oppstilles inne i bygninger (§ 4), i trappehus, såfremt lysforholdene tillater det, på bygningers yttermurer eller i lysgårder med grunnmurte vegger, såfremt den i bygningsloven foreskrevne minstestørrelse av lysgårder ikke derved innskrenkes (§ 5).

§ 4. Heisanlegg inne i bygninger, sjakter og sjaktvegger.

1. Heiser, som inne i bygninger forbinder flere over hinanden liggende adskilte etasjer, må som regel ikke anlegges i nærheten av ildsteder og i rum med ildsfarlige bedrifter og må være omgitt av ildfaste vegger, som kun er forsynt med de fornødne dør- og lysåpninger. Inne i disse sjakter er det kun tillatt å anbringe de til heisen hørende deler som heisestol, føringer, elektriske ledninger og bevegelsesinnretninger (som tau, kjettinger, motvekt, drivcylinder etc.). Til lagerrum eller til opbevaring av gjen-

7 mars.

stander må sjakten ikke benyttes. Dog kan oplegning av elektriske ledninger og vannrør, som ikke hører heisen til, undtagelsesvis kunne tillates, når disse driftsmessig sett ikke fordrer noget tilsyn eller på annen måte er til gene for heisens anlegg og drift.

Alle heisesjakter som er støpt eller muret skal innvendig pusses eller påstrykes et støvbindende middel.

2. Ildfaste sjaktvegger skal være utført av minst 1 stens mur, 10 cm jernbetong eller hermed jevngodt og av bygningschefen godkjent materiale.

Anvendes glass i sjaktvegger og heigestoler, må dettes tykkelse stå i forhold til flatens størrelse og under ingen omstendigheter være under 5 mm. Glasset må for øvrig tilfredsstillende bestemmelsene i § 6, punkt 2.

3. Sjakten må ha jevne og glatte vegger, såvidt mulig fri for fremspring og fordypninger, og de må i den øvre ende være ildfast avdekket eller føres 0,20 m over takflaten. Munner sjakten ut i gårds plass eller i det fri, er avdekning med ikke brennbart materiale tilstrekkelig.

Hvis der ellers intet avtrekk er, skal sjakten i den øvre ende forsynes med en utluftningsåpning med et minimumstverrsnitt av 1 dm² ført ut i det fri.

4. Fra bestemmelsene om ildfaste sjaktvegger er undtatt:

- a. Heiser, som er anordnet i trappehus eller forbinder over hinannen liggende gallerier, plattformer eller lignende.

- b. Heiser, som kun forbinder to over hinannen liggende etasjer, og som er således innrettet, at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer både i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.

- c. Småheiser (§ 2 a), som i privathus kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer, hvor brandchefen finner det ubetenkelig.

Heisanlegg i bygninger uten ildsfarlig bedrift, til f. eks. lagerlokaler og lignende kan av bygningsrådet tillates uten ildfaste vegger.

5. Gjennembrytning av golv utenfor heisesjakten eller heisebanen for motvekter, tau, styreinnetninger eller lignende er kun tillatt, når der mellom de enkelte gjennembrytninger anbringes ildfaste eller ildsikre mantler i hele etasjehøyden, løpende fra golv til overkant golv. Dog kan igangsetningsmekanismer og lignende tillates ført gjennom gulver utenfor sjakten når gjennomføringen utføres mest mulig som tettsluttende rør som ender 0,5 m under golv (tak).

§ 5. *Heisanlegg i lysgårder og på bygningers yttermurer.* 7 mars.

1. Forsåvidt heiser ikke er begrenset direkte av lysgårdens vegger eller bygningens yttervegger, skal de ved gårdsplassen omgis av et gitter, minst 2,10 m høit, og for øvrig som i § 7 foreskrevet, omfattende heisebanen og motvektsbanen, samt heisens bevegelige deler for øvrig.
2. Føringer, beskyttelsestak og lignende med bygningen fast forbundne deler skal være av ikke brennbart materiale. For fanginnretningen tillates dog føringene beklædd med tre.

§ 6. *Lysåpninger i sjaktvegger.*

1. Lysåpninger i sjaktvegger skal være forsynt med vinduer, som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke kunne åpnes av uvedkommende.
2. Lysåpninger, som ikke vender ut i det fri, skal være forsynt med minst 7 mm tykt ildsikkert glass i faste ildsikre rammer.

Det samlede areal av lysåpningene i sjakter hvor ildfaste vegger fordres må i en etasje ikke overskride $\frac{1}{10}$ av sjaktarealet.

§ 7. *Innhegning av heisebaner.*

1. Ved heiser inne i bygninger, ved hvilke ildfast innbygning av heisebanen ikke fordres (§ 4, passus 4) skal innhegning skje på annen betryggende måte i hele heishøiden (jfr. punkt 3).
2. Ved heiser utenpå bygninger skal innhegningen være av minst 2,10 m høide (jfr. punkt 3).
3. Innhegninger skal være av ikke brennbart materiale, undertagen for de i § 4 passus 4 c nevnte småheiser.

Består den av gitter, ståltrådnnett eller lignende, skal avstanden mellom innhegningen og stol eller motvekt være minst 50 mm og maskevidden ikke være over 15 mm. Er avstanden større enn 50 mm, kan en maskevidde av 2,5 cm tillates.

Trådtykkelsen må minst være 1,5 mm.

Består den av trådglass, splintfritt glass eller speilglass, skal glasset ha en tykkelse av minst 5—6 mm og være solid innfattet (ikke blyinnfatning) i jern eller metall.

§ 8. *Dører i sjaktvegger og i innhegninger.*

1. Enhver inngangsåpning i sjaktvegger eller innhegninger skal være forsynt med dører, som ikke kan slå inn i heisebanen. Den fri døråpning må ikke ha større bredde enn heisestolen.

- 7 mars. 2. Dører i sjakter hvor ildfaste vegger fordres, skal være utført ildsikre, overensstemmende med brandstyrets forskrifter. Vender dørene ut i det fri, gjelder denne bestemmelse ikke.
3. Dører til sjakter, hvor ildfaste vegger ikke fordres, skal i det minste tilfredsstille de for innhegninger gjeldende bestemmelser (§ 7). Herfra kan bygningsrådet under særlige omstendigheter tilstede avvikelser.
- Hvor der fordres en nøiaktig samvirken mellom låsdelene på karm og dør (til eksempel ved låser med elektriske dørkontakter) skal dørene, såfremt de er av tre, være beslått med minst 1 mm tykt jernblikk på den mot sjakten vendende side.
4. Dørkarmer skal være av solid profiljern og godt forankret til sjaktvegg eller innhegning.

§ 9. Heisestoler. Føringer.

1. Ved vareheiser (§ 2 b), hvor heisbanen ikke i dens hele utstrekning er omgitt av vegger eller annen innhegning, skal heisstolen forsynes med vegger eller gitter, således at varene ikke kan falle ut. Ved benyttelse av traller eller vogner må der for disse være anbragt en stengeinnretning.
2. Ved vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d) skal heisstolen på alle sider være omgitt av vegger eller dører (undtagelser se passus 5) og oventil solid avdekket, så at de i heisstolen værende personer ikke kan skades under heisstolens fart eller ved nedfallende gjenstander. Heisestoler for personheiser (kl. d) skal være forsynt med ventilasjonsåpninger oventil.
3. Veggene i heisstolen må være av tilstrekkelig stivhet og, såfremt de ikke er tette, bestå av gitter eller lignende med en maskevidde av ikke over 15 mm i firkant.
4. Heisstolens dører skal ikke slå utad. Anvendelse av sammenskyvbare gitterdører er tillatt, når åpningene mellom stavnene ikke overstiger 80 mm.
5. Ved vareheiser med personbefordring med fører (§ 2 c) med hastighet under 0,5 m pr. sek. kan døren sløifes, når inngangsåpningen for heisstolen vender mot en lukket sjaktvegg, som ikke har fremspring eller fordypninger større enn 5 mm, og som ikke på noget punkt er mer enn høist 5 cm fjernet fra heisstolen.
6. Avstanden mellom heisstolens gulv og sjaktvegg (innhegning) skal ved inngangsdørene ikke overstige 5 cm. Avstanden mellom kupédør, sjaktvegg og sjaktdører må ikke på noget punkt av heisbanen overstige 15 cm.
7. Heisestoler (kupéer) og motvekter skal føres i faste styringer således anordnet at de ikke kan forlate sine baner.

§ 10. *Etasjeviser. Alarmklokke.*

7 mars.

1. Enhver heis i lukket sjakt og som har fler enn 2 stoppesteder skal forsynes med en anordning, som til enhver tid viser hvor heisestolen (kupéen) befinner sig.
2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) i lukket sjakt skal være forsynt med en ringeledning, således anordnet, at signal ved behov kan gis fra heisestolen til portvakt (vaktmester) eller til annet hensiktsmessig sted. Klokken skal være merket med «Signal fra heisen» og knappen i stolen med «Alarm». Denne må skille sig tydelig ut fra trykknappene for etasjene og være plassert over disse.

§ 11. *Grensene for stolens høieste og laveste stilling. Grensebryter.*

1. Grensene for høieste og laveste stilling av heisestolen skal fastsettes således, at den med alle sine deler skal kunne bevege sig en lengde tilsvarende 0,8 ganger heisens hastighet pr. sek., dog minst 0,3 m over den høieste og under den laveste stilling, der stolen skal stanse. Hvis heisen automatisk slår av til lavere fart ved topp- og bunnstilling, gjelder i dette tilfelle den halve hastighet.
2. Enhver heis skal være forsynt med to av hinannen uavhengige apparater, der bringer heisen til å stanse når disse grenser er nådd. Apparatene skal være således konstruert, at de virker som den ordinære pådragningsinnretning. Minst ett av disse apparater skal virke uavhengig av denne.

Ved elektrisk drevne heiser skal den ene grensebryter tvangsmessig bryte hovedstrømmen for begge bevegelsesretninger.

3. Ovenstående bestemmelser (1 og 2) gjelder ikke heiser drevet med håndkraft.

§ 12. *Låser og dørsperremekanismer. Dørkontakter.*

Ved alle heiser — undtagen småheiser som beveges ved håndkraft (§ 2 a) — skal der treffes sådanne anordninger:

1. At dør eller grind til heisesjakt (heisebane) ikke skal kunne åpnes med mindre heisstolens gulv er i nogenlunde jevnhøide med gulvet ved døråpningen.
2. At heisstol (kupé) ikke skal kunne settes i bevegelse ved den ordinære igangsetningsmekanisme med mindre alle sjaktdører er lukket eller låst.

For de enkelte klasser av heiser gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. For automatiske personheiser i lukket sjakt med tette dører (dører med ikke større lysåpning enn 1 dm² regnes for tette) skal der til oppfyllelse av bestemmelsen i punkt 1

7 mars.

anordnes 2 av hinannen uavhengige automatiske stengemekanismer. Dette gjelder dog ikke heiser hvor igangsetning ikke kan skje før samtlige dører er forriglet (centralforrigling) og heiser med tvangsmessig forrigling. For automatiske personheiser hvor dobbelte stengemekanismer ikke fordres og for automatiske vare- og personheiser skal låsene være forsynt med dobbelte fjærer eller med vekt og fjær.

4. Ved heiser som betjenes ved fører (kl. c, p. 1 og kl. d, p. 1) skal dessuten sjaktdørene fra den utvendige side kun la sig åpne med en særskilt hos føreren beroende nøkkel.

Ved kombinerte heiser — heiser som vekselvis benyttes som automatiske eller med fører (§ 2 d, p. 4 og § 18 p. 7) — gjelder denne bestemmelse ikke, såfremt sjaktdører eller låser er således innrettet at de ikke kan åpnes med mindre heisen er stanset foran døren.

5. Automatiske heiser (trykknapp-heiser) skal øieblikkelig stoppe om en dør eller lås blir åpnet under fart. Dette gjelder også om stol- og kupédører åpnes.

6. Ved heiser av klasse b og automatiske heiser av klasse c og d må kun anvendes dørkontakter med tvangsmessig brytning av strømmen. Ved dobbeltdører kan en kontakt tillates når dørene både hver for sig og begge i forning virker på kontakten.

Denne bestemmelse ansees kun opfylt når den ene del av kontakten sitter på karmen og den annen på døren (dørene) eller på et i forbindelse med denne (disse) fast og sikkert forbundet ledd som ikke på nogen måte kan bevegges og bevirke kontaktsforbindelse uten at døren (dørene) er lukket.

Kontakter som sitter på dørkarmene må være således konstruert, plasert og beskyttet at den kun kan kortsluttes med et særskilt formet ledende stykke av metall (støpsel).

7. Vareheiser med personbefordring (klasse c) og personheiser (kl. d) skal være forsynt med dører i heisestol (kupé) således innrettet at heisen ikke kan settes i gang med mindre dørene er lukket.

Ved vareheiser med personbefordring (c) som tilfredsstiller kravet til avstand mellom stol og sjaktvegg og glatt sjaktvegg (se 9, p. 5) og med hastighet ikke over 0,5 m pr. sek. gjelder denne bestemmelse ikke.

§ 13. *Bevegelseshastigheten og apparater til begrensnng av denne.*

1. Den største tillatte bevegelseshastighet for personheiser med fører (klasse d 1) er 1,50 m og for automatiske heiser

med personbefordring (klasse c 2 og d 2) — 0,7 m pr. sek. 7 mars.

For alle andre heiser er den 1,0 m. pr. sekund.

2. For heisehøider over 20 meter kan bygningrådet dispensere fra bestemmelsen i punkt 1.

3. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne apparater, at den for heisen bestemte hastighet ikke kan bli overskredet med mer enn 0,3 m pr. sek. Disse apparater skal virke uavhengig av den almindelige bremseinnretning og tillike virke, om drivkraften for en tid blir vekk. Ved heiser med remdrift skal heisstolen stanse eller høist bevege sig op eller ned med ovennevnte hastighet, om remmene under driften blir kastet av.

§ 14. *Belastning. Gulvflate i kupé.*

1. Den største tillatelige belastning skal på forhånd fastsettes for hvert enkelt anlegg og må ikke bli overskredet.

2. På hver sjaktdør samt i stol (kupé) skal denne belastning tydelig angis (se § 22).

Ved personheiser regnes vekten av en person = 80 kg.

3. Heisstolens (kupéens) gulvflate skal for personheiser ikke overstige 0,75 m² for høist 2 personer og for flere enn 2 personer 0,30 m² for hver person.

§ 15. *Sikkerhetsinnretninger for hengende heisstoler.*

Fanginnretning og regulator.

1. Heisstoler, som ikke drives ved et direkte bærende stempel (som i § 17), skal forsynes med:

a) En sikker bremse- eller fanginnretning således forbundet med de tau eller kjettinger, hvori stolen er op-hengt, at stolen ved brudd på ett eller alle tau eller ved en nevneverdig forlengelse av nogen av dem straks fastklemmer stolen i styringene (føringene).

For småheiser (klasse a) på 10 kg belastning eller derunder gjelder denne bestemmelse ikke.

b) Heiser med hastighet fra 1,0 til 1,5 m pr. sek. skal være forsynt med fjærende anordning (oljedempet) under stol (kupé) for å minske støtet under fangning. Ved hastigheter over 1,5 m pr. sek. skal glidende fanginnretning anvendes.

c) Heiser med personbefordring (§ 2 c og d) skal tillike forsynes med en hastighetsregulator således forbundet med fangapparatet, at stolen fastklemmes i føringene, innen hastigheten for den nedadgående heisstol har overskredet den for heisen bestemte med 0,3 m pr. sek.

7 mars.

Disse bestemmelser skal dog ikke utelukke sådanne konstruksjoner av fangapparater, der i sig selv oppfyller bestemmelsen om fangning ved overskridelsen av forannevnte hastighetsgrenser.

2. Fanginnretningene skal før godkjennelsen prøves med den største tillatte belastning og den for heisen bestemte største hastighet for den nedadgående heisestol ved å løse den fra tauet (tauene, kjettingene). Under denne prøve må stolen fastklemmes, efterat den er falt høist 250 mm, eller efterat hastigheten har overskredet den tillatelige med 0,3 m pr. sek.

Såfremt stolens vekt direkte er utbalansert ved en motvekt, kan der ved samlet last av 3 tonn eller mer fritas for frigjørelse fra denne motvekt under fangprøve.

Stoler med hastighetsbremse må ikke falle med større hastighet enn angitt i § 13 med tillegg av 0,3 m pr. sek.

Fanginnretningene må være således beskyttet, at de ikke gjøres uvirksomme ved, at varer eller lignende kommer i berøring med dem. De må lett kunne ettersees og innstilles.

For drivskiveheiser kan fangprøve foregå ved hjelp av hastighetsregulatoren.

§ 16. *Stopning ved slakke tau.*

1. Alle maskindrevne heiser, som er forsynt med trommel for opvikling av tau, kjetting eller lignende, skal være utstyrt med et apparat, som stanser maskineriet, når bæretauene (kjettingene) brister eller blir slakke.
2. Tromlen (valsen) skal være forsynt med spor for tauene.
3. Ved drivskiveheiser skal maskinen automatisk stoppe når fangapparatet treder i virksomhet.

§ 17. *Heiser med direkte bærende stempel.*

1. Ved heiser, som blir beveget av et direkte bærende stempel, må forbindelsen mellom stempel og heisestol være således fast og sikkert utført, at heisestolen under ingen omstendighet ved en eller annen anbragt motvekt kan bli løftet av.
2. I tilledningsrøret skal dessuten like under stempelcyklinderen anbringes en innretning, som i tilfelle av et rørbrudd i tilløpsledningen forhindrer heisestolen i å falle nedad med større hastighet enn tillatt.

Denne innretnings virkningsgrad prøves ved godkjennelsen på den måte, at heisestolen i sin høieste stilling belastes til maksimumsbelastning og styringen derpå plutselig åpnes.

§ 18. *Manøverapparater.*

7 mars.

1. Enhver heis skal kunne stanses med fullkommen sikkerhet ved hver enkelt inngang så vel som på et hvilket som helst punkt ellers i kjørehøiden.

For trykknappheis skal anordnes særskilt stoppknapp, plassert i heisestol (kupé) for heiser av klasse c og d og utvendig ved hver sjaktdør for heiser av klasse b.

2. Vareheiser (§ 2 b) og småheiser (§ 2 a) over 20 kg belastning skal utelukkende kunne manøvreres fra sjaktens (heisebanens) utvendige side.
3. Vareheiser med fører (§ 2 c, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestolen. Fra denne bestemmelse kan dog bygningsrådet i spesielle tilfelle og på særlige betingelser tilstede avvikelser.
4. Automatiske vare- og personheiser (§ 2 c, punkt 2) med hastighet av 0,5 m eller mere skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestolen.

Heiser under denne hastighet kan anordnes med utvendig og innvendig manøverapparater, når disse er gjort således avhengig av hinannen, at en innledet bevegelse innvendig fra ikke kan forstyrres utvendig fra og således at en omkobling fra innvendig til utvendig manøvrering og omvendt kun kan finne sted under heisens stillstand.

5. Personheis med fører (§ 2 d, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisestol (kupé).
6. Automatiske personheiser (§ 2 d, p. 2) kan på betingelser som ovenfor under punkt 4, annet avsnitt nevnt anordnes med inn- og utvendig manøvrering, når disse er utført således at den utvendige ikke kan benyttes så lenge heisestolen er optatt.
7. Heiser med kombinert manøversystem (§ 2 d, p. 4), hvor manøvrering skjer vekselvis med håndspak eller ratt og automatisk med trykknapper kan på betingelser som i § 12, p. 4 nevnt tillates når systemene er således koblet at trykknappsystemet automatisk kobles ut når det første tas i bruk eller således at de to systemer ikke kan benyttes samtidig.
8. For anordning av automatisk manøvrering (trykknappheis) i store forretningskomplekser, hoteller og lignende må tilatelse innhentes av bygningsrådet.

§ 19. *Tau. Bærende delers påkjenning.*

1. Ved alle heiser, undtagen småheiser, hvor drivmaskineriet er forsynt med trommel for opvikling av bæremidlene skal heisestoler og motvekter være ophengt i minst 2 bæremidler (tauer, kjettinger, gurter eller lignende).

7 mars.

Ved vareheiser på høist 400 kg og med ikke større kjørehøide enn 3,5 m kan et tau for stol og motvekt tillates anvendt.

Ved drivskiveheiser med personbefordring (klasse c og d) skal stol og motvekt være ophengt i minst 4 tauer og ved vareheiser og småheiser i minst 2.

Friksjon mellom tau og drivskive skal være så stor at heisen skal kunne bære 50 pct. overbelastning uten glidning på drivskiven. Anleggsvinkelen for tauene på drivskiven må ikke være under 135° .

2. Bæremidlene skal være særskilt og således befestiget at belastningen fordeler sig likt på hver av dem.

3. Anvendes ståltrådtauer skal, om halvparten av dem blir ubelastede, den annen halvpart bære den samlede belastning (stol + last eller motvekt alene) med:

5 dobbelt sikkerhet ved trommelheiser og

7 —»— drivskiveheiser.

Ved rene vareheiser for høist 400 kg, hvor kun 1 tau tillates anvendt for stol og motvekt, skal dette bære med minst 5 dobbelt sikkerhet.

Er stolen direkte utbalansert ved en motvekt, fratrekkes denne vekt i beregningen.

Mindre taudiameter enn 11 mm tillates ikke anvendt for heiser av klasse b, c og d.

For beregning av sikkerheter gjelder følgende formel:

$$k = \frac{i \cdot \pi \cdot d^2}{4} + 600000 D + 100 (n + 2 \cdot v)$$

I denne formel er:

k = tauets påkjenning i kg pr. cm^2

p = den for heisen tillatte største belastning + heisestolens vekt i kg.

i = tauets trådtall.

d = trådenes diameter i cm.

Er der forskjellige tråddiameter tas middeltallet av disse.

D = minste skivediameter i cm. For tau med ens tråddiameter må minste skivediameter ikke være mindre enn 800 ganger tråddiameteren. For tau med forskjellige tråddiameter må skivediameteren være minst 600 ganger midlere tråddiameter (kjernetråden medregnet).

n = antall ledeskiver, hvorover et punkt av tauet passerer, trommel medregnet.

v = heisens hastighet i m pr. sek.

Ståltauer med større bruddstykke enn 140 kg pr. mm² til- 7 mars.
lates ikke anvendt.

Anvendes kjettinger, tas ikke hensyn til bøiningspå-
kjenning.

4. For de benyttede tau eller kjettinger kan prøvecertifikat
fra fabrikanten forlanges fremlagt.

Ved tauets forbindelse med stol og motvekt skal enten
anvendes spleis med en klemme (jekselklemme), en knute
med 2 klemmer eller taulås.

5. Bjelker, aksler og bærende eller konstruktive deler skal i
henhold til beregning i regelen ikke påkjennes mer enn $\frac{1}{8}$
av materialets bruddstyrke ved rolig belastning og $\frac{1}{10}$
ved varierende belastninger.

§ 20. *Motvekter.*

1. Alle motvekter skal føres (ledes) på sådan måte, at de hver-
ken kan henge sig op, slingre ut eller forårsake skader ved
å falle ned.

Føringene må oventil og nedentil være således anordnet
at motvekten ikke kan forlate disse under driften.

2. Innhengning skal tilfredsstille de for heisebaner gjeldende
bestemmelser.

3. Innhegning av motvekter inne i sjakter er ikke påkrevet
medmindre motvekten tilhører en annen heis, i hvilket
tilfelle den må gis tilstrekkelig beskyttelse på den mot
heisestolen (kupéen) vendende side.

§ 21. *Drivmaskinen og andre bevegelige deler.*

1. Drivmaskinen skal være beliggende i særskilt og avlåst
rom eller være således beskyttet at uvedkommende ikke
får adgang til det. Der må være bekvem adkomst til 3
av maskineriets sider og til de forskjellige apparater.
Rummet skal ha en minste høide av 1,8 m.

Er drivkraften elektrisk, skal maskinrummets gulv,
vegger og tak være utført ildfast eller være beklædd med
2,5 cm rabbitz eller hermed jevngodt ildsikkert materiale.

Maskinrummet skal gis ventilasjon ut i det fri og være
så vidt mulig røkfritt adskilt fra heisesjakten.

Døren til rummet skal være utført ildsikker overens-
stemmende med brandstyrets forskrifter og være merket
med «heisemaskine» eller lignende.

Maskinrummet skal holdes rent og må ikke tjene til
oplagssted for gjenstander av noget slag.

2. Apparat for avstengning av drivkraften skal forefinnes i
maskinrummet og være plassert nærmest mulig inngangs-
døren.

7 mars. 3. Drivmaskineriet skal være således konstruert:

At det straks stopper om drivkraften ophører å virke (sammenlign § 13, p. 3) eller om manøverapparatet blir slått av.

At manøverapparatet ved strømbrydd må føres tilbake til nullstilling, innen ny strøm kan tilføres motoren.

4. Maskinens bremseinnretning skal enten være forsynt med 2 av hinannen uavhengige fjærer eller med både vekt og fjær, som hver for sig er tilstrekkelig til øieblikkelig å stoppe maskineriet, om en av dem skulde bli uvirksom.

Der skal i maskinrum forefinnes tørneanordning så heisstolen i nødtilfelle kan bevegges for hånden. Dreieretning (for op og ned) skal angis på motoren.

5. Alle bevegelige deler av en heis må, såfremt de ikke befinner sig i særskilt avlåst rum, omgis med kapsler eller lignende, så mennesker ikke kan komme til skade. Under tauskivene på toppen av heisebanen skal anbringes en solid jernskjerm (eller gitter), såfremt ingen annen beskyttelse forefinnes. I tauskiverum med vanskelig adkomst til skivene skal der opsettes en knivbryter.

6. I forretnings-, beboelseshus, hoteller og lignende må maskin-fundamenter, fester etc. forsynes med lyddeppe underlag (mellemlegg). For øvrig bør konstruksjon og plasing av heiser og dets maskineri bestemmes under hensyntagen til minst mulig forstyrrende lydoverføring.

§ 22. Skilter.

1. Alle sjaktdører for heiser og alle heisstoler for heiser med personbefordring skal være forsynt med et skilt, anbragt i ansiktshøide, av bestemt godkjent type med tydelig skrift, hvorav fremgår heisens art, belastning m. v. efter nedenstående skjema:

a) Småheis. Last..... kg.

b) Vareheis. Last..... kg.

Må ikke benyttes til personbefordring.

c) Vareheis med personbefordring. Last..... kg (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.

d) Personheis. Last..... personer (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.

e) Automatisk vareheis med personbefordring (uten fører). Last..... kg.

f) Automatisk personheis (uten fører). Last..... personer.

Skiltene skal ikke inneholde annen tekst eller annet enn ovenfor anført. Bokstavene skal være fete og tydelige. Belastningen skal angis med almindelige tall, ikke med bokstaver.

2. Skilter av annen form eller farve enn den normale type ^{7 mars.} kan tillates, hvor estetiske hensyn gjør det begrunnet.
3. I heisestol (kupé) eller på annet hensiktsmessig sted skal anbringes skilt med fabrikantens navn, fabrikasjonsår og fabrikknummer.

§ 23. *Belysning.*

1. Alle inngangsdører for heiser og alle heisestoler for heiser med personbefordring skal, når heisen er i drift, ha kunstig belysning, såfremt de ikke ligger i tilstrekkelig dagslys. Om elektrisk lys anvendes, må dette virke uavhengig av den elektriske strøm til heisemotoren.
Lyset kan være stetsebrennende eller tendes automatisk.
2. I maskinrum og i tauskiverum skal alltid forefinnes en håndlampe (elektrisk eller oljelampe).

§ 24. *Elektriske deler.*

Foruten å tilfredsstille statens forskrifter for elektriske anlegg og Norske Elektrisitetsverkers forskrifter skal elektrisk drevne heiser opfylle følgende bestemmelser:

1. All elektrisk armatur såsom dørkontakter, manøverkontakter og endebrytere etc. må på forhånd være godkjent av elektrisitetsverket.
2. Elektriske ledninger som ikke er bevegelige skal legges i gjengede rør, som utenfor maskinrum føres inn i bokser for dørkontakter m. v. gjennom gjengede rørstusser på disse. Armert blykabel kan under henvisning til installasjonsforskriftene tillates.

I maskinrum skal rørene, hvor de ikke kan innføres som ovenfor anført, føres så langt frem mot tilkoblingskontakter på motorer, igangsetnings- og andre apparater, som forenelig med en forsvarlig isolasjon for elektrisk ledende deler.

Rør og jordkabler i maskinrum må som regel ikke innpusses eller innmures i gulv eller vegger.

3. Rosett for uttagning av lys til kupé og koblingsstykker for manøverledninger, som anbringes på sjaktens vegger, må beskyttes ved lukkede jernbokser.

Stikkontakt for uttagning av arbeidsbelysning på kupé eller stoltak må være beskyttet med jernboks med automatisk virkende lokk.

Bevegelige ledninger til kupé (stol) må anbringes således at de ikke kan komme i beknip eller sette sig fast under heisens drift.

Ledninger for lys og ringeapparater må anbringes i særskilt kabel (ikke i samme kabel som manøver- eller dørkontaktstrøm).

7. mars. 4. Ledningssystemet skal være således utført og koblet at om overledning til jord opstår, skal heisen ikke kunne settes i gang så lenge overledningen varer.
5. Hvor dørkontakter og ledninger er utsatt for fuktighet som ved utvendige heiser må der anvendes vanntett utstyr godkjent av Norges elektriske materiellkontroll.
6. Ved trefaset vekselstrøm må motor og igangsetningsapparat beskyttes mot strømtilførsel i tilfelle brudd på en av fasene.
7. Til belysning i kupé (stol) må anvendes flat takarmatur. I vareheiser skal de være beskyttet ved sterkt jerngitter.
8. Ampèremeter skal anbringes på apparattavle i maskinrum. Tavlen må plasseres nærmest mulig inngangsdøren (jfr. § 21, p. 2).

§ 25. Småheiser.

For småheiser gjelder kun de i foranstående paragrafer 3, 4, 5, 6, 7, 8 p. 1, 10 p. 1, 12 p. 1 og 2, 14, 15 p. 1 a, 16, 17, 18 p. 2, 20 p. 1 og 2, 21 p. 1, 2 og 5 og 22 opstilte bestemmelser, fra hvilke bygningsrådet kan tillate undtagelser, når det på grunn av anleggets ubetydelighet eller av andre grunner finner det rimelig.

Titel IV. Spesielle heiser.

§ 26. Kontinuerlige heiser (paternosterheiser).

Anlegg av kontinuerlige heiser (paternosterheiser) skal uansett de bestemmelser under titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelser som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet:

1. Føringer og ophengningskjettinger må være således konstruert og utført at heisestolene ikke faller ned ved brudd på kjettingene, men blir stående på de underliggende deler av disse.

En kraftig jernbøile må i dette tilfelle være anbragt under ledeskivene i bunnen.

2. Sjøktåpningene må være således beskyttet med skjerm, bevegelige klapper eller lignende, at mennesker ikke kan komme til skade når stol eller last passerer forbi.

For heiser med personbefordring gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. Den frie høide oven til i sjakten må minst være 1 m over høieste stilling av stol og den frie høide nedentil under laveste stilling av stol minst 0,6 m.
4. Stolene skal på de sider hvor der ikke er inngangsåpning være forsynt med solide tette vegger.

5. Stolens gulv skal foran være innrettet med opad bevegelige klapper, minst 25 à 30 cm brede. Lignende klapper skal være anbragt i etasjene på den side som vender mot de opadgående stoler.
6. På stolenes sidevegger og ved inn- og utstigningsåpningene skal anbringes håndtak, som må ha en avrundet form.
7. Ved hver sjaktåpning skal forefinnes en lett synlig stoppeinnretning, som øieblikkelig bringer heisen til å stoppe og samtidig står i forbindelse med alarmsignal (til heisepasser) som høres inntil signalkontakten blir brutt.
Ved heisens igangsetning skal signal gis som høres i alle etasjer.
8. Ved heisens øverste ende skal der under ledehjulet for opgående stoler være anbragt opklappbar lem som ved berøring eller løftning bringer heisen til øieblikkelig å stoppe.
Ved heisens nederste stilling skal der foran ledehjulet anbringes tett vegg som ved trykk eller berøring på samme måte bringer heisen til å stoppe.
9. Ved stolenes øverste og nederste stilling skal der anbringes tydelige opslag synlig fra stolen med tekst:
Stå rolig — ingen fare.
10. Det høieste tillatte persontall skal tydelig være angitt i hver stol og ved hver etasje på skilt av godkjent type.
11. Stolene og sjaktåpningene skal når heisen benyttes være tilstrekkelig belyst.
12. Når heisen ikke er i bruk, skal samtlige sjaktåpninger være sperret med en snor eller lignende.

§ 27. *Vareheiser uten heisestol, vinsjer etc. (§ 1, p. 2).*

Anlegg av vareheiser uten heisestol, vinsjer og lignende skal uansett de bestemmelser i titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelse som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet.

1. Over innkjørsler, passasjer og lignende må disse slags heiser ikke anbringes. Fra denne bestemmelse kan bygningsrådet på visse betingelser dispensere.
2. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne automatisk virkende apparater at lasten under firing ikke overskrider den for heisen normale hastighet selv om håndbremsen ikke virker eller om drivkraften for et øieblikk blir vekk.
3. Maskindreven heis skal for øverste og nederste stilling av lasten være forsynt med en automatisk virkende stoppeanordning som stopper drivmaskinen.

- 7 mars. 4. Det tau (tauer) hvori lasten er ophengt skal bære med 5-dobbelt sikkerhet idet der kun tas hensyn til strekk-påkjenning.

Minste skivediameter hvorover tauet passerer må ikke være under 600 ganger tråddiameteren.

5. Ved utvendig anbragte heiser skal døråpningene være forsynt med brystninger, faste bommer eller på annen måte være beskyttet til hindring av nedstyrtning. Faste solide håndtak skal anbringes på hver side av døråpningen.
6. Ved innvendig anbragte heiser skal gulvåpningene være forsynt med ildsikre, selvlukkende, tettsluttende lemmer såfremt åpningene ikke er forbundet med ildfast sjakt. Døråpninger i sjakter må forsynes med ildsikre, selvlukkende dører samt faste rekkverk eller bommer.

Titel V. Drift av heiser.

§ 28. Ansvarlig for driften.

1. Enhver innehaver av heisanlegg eller enhver, der på innehaverens vegne fører opsynet med driften, er ansvarlig for, at heisen kun benyttes, når den er i full sikker stand, og at den, når den har vært underkastet en større reparasjon eller sikkerhetsapparatene har vært i ustand, ikke atter tas i bruk uten heiskontrollens særskilte tillatelse (§ 32). Han er videre ansvarlig for, at heis, der fordrer betjening med fører (§ 29) ikke benyttes, når sådanne savnes. Trykt instruks for førere skal alltid være opplått i heisestolen.

Ved reparasjon, rengjøring av sjakt o.l. skal heisen være avstengt for trafikk.

Så lenge en heis er satt ut av drift skal dette være tilkjennegitt ved opslag på sjaktdørene.

2. Enhver, som betjener en heis, er forpliktet til under driften å benytte de bestemte sikkerhetsinnretninger, nøie følge førerinstruksen, de for heisen ved opslag gitte anvisninger og øieblikkelig melde feil eller mangler til innehaveren eller dennes stedfortreder.

§ 29. Heisepassere og førere.

1. Enhver heis skal stå under tilsyn av en dertil kyndig person (heisepasser).

Ved heiser med personbefordring og ved automatiske vareheiser skal den person som fører dette tilsyn være minst 18 år gammel og være fullt fortrolig med heisens innretninger og bruk, spesielt med de for heisanlegg påbudte sikkerhetsapparater og deres virkemåte, hvilket skal

godtgjøres ved et av heiskontrollen gitt skriftlig vidnes- 7 mars.
byrd (kyndighetsbevis) i eftersynsboken. Passeren, som

skal bo på stedet eller i dets nærhet, må derhos ved skriftlig erklæring i samme påta sig ansvaret for heisens pasning.

2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) undtagen de i passus 4 nevnte skal kun benyttes under ledsagelse av en fører. Denne skal være minst 17 år gammel og for-
trolig med heisens føring og ha fullt kjennskap til de for førere gjeldende instruks, hvilket som ovenfor under pas-
sus 1 skal godtgjøres ved kyndighetsbevis. Han må som ovenfor på samme måte ved skriftlig erklæring påta sig ansvaret for føringen.

Heisepasser og fører kan forenes i én og samme person.

3. Såfremt heis med personbefordring (§ 2 c og d) er utstyrt med innvendig elektrisk styring (manøverapparat), og der-
hos lås og dører tilfredsstiller de for automatiske heiser (uten fører) gjeldende bestemmelser, kan aldersgrensen for den, der betjener heisen (føreren), tillates senket til 15 år.
4. Automatiske heiser med personbefordring (som trykk-
knappheiser) med igangsetning kun ved trykning på en knapp og med automatisk stansning ved hvert enkelt stoppested tillates benyttet uten ledsagelse av fører, når lås og dører tilfredsstiller de i § 12, punkt 5 opstilte be-
tingelser.

Titel VI. Anmeldelse, godkjennelse og kontrollundersøkelse.

§ 30. Anmeldelse.

1. Ethvert heisanlegg, som aktes utført, skal i henhold til bygningslovens § 131 anmeldes. Sådan anmeldelse, som må skje på særskilt foreskrevet skjema, innsendes til heis-
kontrollen (bygningsschefen), og skal være ledsaget av de fornødne tegninger med beregning av tau og andre bærende deler og være avfattet i to eksemplarer. For øvrig forholdes overensstemmende med bygningslovens § 132.
2. For utførelse av sjakt, gjennembrytning av gulv, utbryt-
ning av døråpninger og andre bygningsmessige arbeider i trappehus og på bygningens fasade og tak i heromhandlede øiemed tiltrenges bygningsvesenets tillatelse.

Tiltrenges større forandringer av bygningen, som opfø-
relse av takopbygg og lignende, må dette særskilt anmeldes til bygningsvesenet.

3. Når et anlegg skifte eier, skal dette så vel av den tidligere som den nye eier skriftlig meddeles heiskontrollen.

7 mars. § 31. *Prøve og godkjenning.*

1. Forinnen et nytt heisanlegg tillates tatt i bruk, skal det av heiskontrollen undersøkes, om det i alle deler tilfredsstiller disse forskrifter.

Den for sådan prøve nødvendige montørhjelp og anordning bekostes av eieren.

2. Forefunne mangler meddeles eier eller fabrikant på dertil utfordrigt skjema.

3. Finnes anlegget å være i overensstemmelse med disse forskrifter, utstedes en godkjennelseserklæring, som mot fastsatt betaling sammen med de bekreftede anmeldelsesdokumenter vedføies en av eieren anskaffet eftersynsbok og tilstilles denne. Heiskontrollen har derhos å innføre godkjennelseserklæringen i en av bygningsrådets formann autorisert protokoll og tilstille det stedlige fabrikktilsyn en gjensvar av samme, såfremt anlegget henhører under dette.

4. Et kort utdrag på foreskrevet skjema (certifikat) av godkjennelseserklæringen, inneholdende heisens løpenummer, fabrikant etc. og de betingelser, hvorpå heisene er tillatt å benyttes, skal videre tilstilles eieren. Dette certifikat må for heiser med personbefordring (§ 2 c og d) være anbragt i heisstolen og for vareheiser (§ 2 b) ved en av inngangsdørene.

§ 32. *Kontrollundersøkelse.*

1. Eftersyn ved heiskontrollen finner sted for vareheiser hvert år og for vareheiser med personbefordring og for personheiser med høist $1\frac{1}{2}$ års mellomrum.

Ved heiser som er meget lite benyttet kan eftersynene innskrenkes til 1 gang årlig for heiser med personbefordring (c og d) og til 1 gang hvert annet år for vareheiser (b).

Eftersyn av småheiser (a) finner kun sted efter anmodning av eier eller leverandør, efter reparasjoner eller hvis man av andre grunner finner det påkrevet.

Den hertil fornødne assistanse og anordning bekostes av eieren. Ved dette eftersyn undersøkes, hvorvidt heisanlegget fremdeles tilfredsstiller disse forskrifter.

2. Eftersynets utfall har heiskontrollen å innføre i den av eieren anskaffede eftersynsbok, som skal has for hånden ved enhver kontrollundersøkelse.

3. Forefunne mangler må rettes innen en av kontrollen fastsatt frist. Hvis så ikke skjer kan heisen avstenges for videre benyttelse inntil manglene er rettet.

4. Finner kontrollen, at heisanlegget er i faretruende tilstand, har den å forordne driftens øieblikkelige stansning, å an-

føre i eftersynsboken at dette er skjedd, og øieblikkelig 7 mars.
gi politiet fornøden underretning, hvis dette finnes på-
krevet.

Titel VII. Undtagelse, ikraftttreden og straffe- bestemmelser.

§ 33. Undtagelser

utenom, hvad der i vedtektene omhandles, kan meddeles i hen-
hold til bygningslovens § 7 og 8.

§ 34. Ikraftttreden.

1. Vedtektene trer i kraft straks samtidig med at forskriftene
av 10 desember 1920 opheves.

For heiser under bygning kan der tilståes lempelser for-
såvidt disse bestemmelser er strengere enn forskriftene av
1920 eller eldre forskrifter.

2. Skal en heis om- eller påbygges, utbedres eller forandres i
så stor utstrekning, at det anses for å bli hovedreparasjon
(jfr. bygningslovens § 125), må disse vedtekter befølges.

§ 35. Straffebestemmelser.

Ved overtredelse av disse vedtekter forholdes som bestemt
ved overtredelser av lov om bygningsvesenet av 22 februar
1924 i § 152.

B. Gebyrer for den bykassen tilkommende betaling for tilsyn med innberetning og drift av heisanlegg.

Ved innsendelsen av enhver anmeldelse av heisanlegg
betalles 2 — to — kroner.

For prøvning og utstedelse av attest efter § 31 betales:

For småheiser (§ 2 a)	kr. 10
For vareheiser (§ 2 b)	» 20
For vareheiser med personbefordring (§ 2 c)	» 30
For personheiser (§ 2 d)	» 30
Kan attest ikke utstedes efter første prøve, erlegges som tillegg for hver gjentatt prøve det halve av oven- angitte gebyr.	
For den i §§ 28 punkt 1 og 32 punkt 3 omhandlede be- siktigelse av reparerte heisanlegg	» 10
For meddelelse av det i § 29 omhandlede vidnesbyrd for heisepasser og fører	» 5
For det årlige eftersyn av vareheiser (§ 2 b)	» 15
For halvårlig eftersyn av vareheiser med personbefor- dring og personheiser (§ 2 c og d)	» 15

7 mars. Besiktiges 4 eller flere heiser samtidig i samme eiendom

betales for hver heis kr. 10

For eftersyn av småheiser » 5

Disse gebyrer skal være innbetalt innen 14 dager efter attestens utstedelse.

Vedtekter om innretning og drift av heisanlegg i Aker

samt regulativ for betaling for besiktigelse m. v. i henhold til § 3 (jfr. § 94) i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924.

A. Vedtekter.

I. De under vedtektene hørende anlegg.

§ 1. Ved heis i nærværende vedtekter forstås sådanne i eller utenpå bygninger anbragte løfteinnretninger:

1. Som er forsynt med stol eller plattform ført i faste styrringer (anordning titel III).
2. Hvor lasten direkte er ophengt i et over en blokk eller skive løpende tau (kjetting), og som skal benyttes mellom to eller flere etasjer, gallerier, plattformer eller lignende (anordning titel IV, § 27).
3. Undtatt fra disse bestemmelser er kraner av enhver art, løpekatter og hengebaner, såfremt de er anbragt i det fri eller er bestemt for transport av varer eller arbeidsstykker innen en og samme etasje, transportbånd, bevegelige trapper, brev- og protokollheiser o. l. under 10 kg bæreevne og med ikke større sjakttverrsnitt enn 0,05 m², samt provisoriske anlegg som taljer, stillasheiser, senkeinnretninger i teatre (sceneheiser) o. l.
4. For heiser av særlig konstruksjon eller til særlig bruk kan bygningsrådet tillate avvikelser fra disse vedtekter.

II. Klasseinndeling.

§ 2. Heisanlegg, som disse bestemmelser finner anvendelse på, inndeles i følgende 4 klasser med underavdelinger:

a. Småheiser d. v. s. heiser med høist 100 kg bæreevne:

1. Med heisstol ført i faste styrringer og som ikke kan betredes med ikke mere enn 1,00 m² sjakttverrsnitt og med heisstol og åpninger i sjaktveggen av ikke større høide enn 1 m.
2. Uten heisstol (wincher, jfr. § 27).
3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).

- b. Rene vareheiser, d. v. s. heiser uten personbefordring og 7 mars. over 100 kg bæreevne:
 1. Med heisstol ført i faste styringer.
 2. Uten heisstol (wincher, § 27).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
- c. Vareheiser med personbefordring:
 1. Med fører.
 2. Automatiske (uten fører).
- d. Personheiser:
 1. Med fører.
 2. Automatiske (uten fører).
 3. Med kontinuerlig drift (paternosterheiser, § 26).
 4. Med kombinert manøversystem, (drevet vekselvis med fører og automatisk).

III. Anordning, konstruksjon og materiale m. v.

§ 3. *Almindelige bestemmelser. Opstilling.*

1. Heis med dertil hørende maskineri og sjaktinnhegning m. v. skal være forarbeidet av fullt solid materiale og ha en under alle driftsforhold tilstrekkelig styrke. Heisleverandøren hefter ved sin underskrift på den i § 30 omhandlede anmeldelse for at heiser med tilbehør i enhver henseende oppfyller bestemmelsene.

Foruten de i det følgende givne vedtekter skal et anlegg tilfredsstillende de fordringer, som av de stedlige myndigheter stilles i henhold til den til enhver tid gjeldende bygnings- og brandlovgivning.

Elektrisk drevne eller belyste heisanlegg skal derhos oppfylle bestemmelser i den til enhver tid gjeldende elektrisetslovgivning samt de i henhold til denne utferdigede forskrifter.

2. Enhver heis skal tydelig og holdbart være merket med fabrikantens navn samt fabrikasjonsnummer.
3. Heiser skal kun oppstilles inne i bygninger (§ 4), i trappehus, såfremt lysforholdene tillater det, på bygningers yttermurer eller i lysgårder med grunnmurte vegger, såfremt den i bygningsloven foreskrevne minstestørrelse av lysgårder ikke innskrenkes (§ 5).

§ 4. *Heisanlegg inne i bygninger, sjakter og sjaktvegger.*

1. Heiser, som inne i bygninger forbinder flere over hinannen liggende adskilte etasjer, må som regel ikke anlegges i nærheten av ildsteder og i rum med ildsfarlige bedrifter og må være omgitt av ildfaste vegger, som kun er for-

7 mars.

synt med de fornødne dør- og lysåpninger. Inne i disse sjakter er det kun tillatt å anbringe de til heisen hørende deler som heisstol, føringer, elektriske ledninger og bevegelsesinnretninger (som tau, kjettinger, motveker, drivcylinder etc.). Til lagerrum eller til opbevaring av gjenstander må sjakten ikke benyttes. Dog kan oplegning av elektriske ledninger og vannrør, som ikke hører heisen til, undtagelsesvis kunne tillates, når disse driftsmessig sett ikke fordrer noget tilsyn eller på annen måte er til gene for heisens anlegg og drift.

Alle heissjakter som er støpt eller muret skal innvendig pusses eller påstrykes et støvbindende middel.

2. Ildfaste sjaktvegger skal være utført av minst 1 stens mur, 10 cm jernbetong eller hermed jevngodt og av bygningschefen godkjent materiale.

Anvendes glass i sjaktvegger og heisstoler, må dettes tykkelse stå i forhold til flatens størrelse og under ingen omstendigheter være under 5 mm. Glasset må for øvrig tilfredsstillende bestemmelsene i § 6, punkt 2.

3. Sjaktene må ha jevne og glatte vegger, så vidt mulig fri for fremspring og fordypninger, og de må i den øvre ende være ildfast avdekket eller føres 0,20 m over takflaten. Munner sjakten ut i gårds plass eller i det fri, er avdekning med ikke brennbart materiale tilstrekkelig.

Hvis der ellers intet avtrekk er, skal sjakten i den øvre ende forsynes med en utluftningsåpning med et minimumstverrsnitt av 1 dm² ført ut i det fri.

4. Fra bestemmelsene om ildfaste sjaktvegger er undtatt:

- a. Heiser, som er anordnet i trappehus eller forbinder over hinannen liggende gallerier, plattformer eller lignende.

- b. Heiser, som kun forbinder to over hinannen liggende etasjer, og som er således innrettet, at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer både i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.

- c. Småheiser (§ 2 a), som i privathus kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer, hvor brandchefen finner det ubetenkelig. Heisanlegg i bygninger uten ildsfarlig bedrift, til f. eks. lagerlokaler og lignende kan av bygningsrådet tillates uten ildfaste vegger.

5. Gjennembrytning av gulv utenfor heissjakten eller heisbanen for motveker, tau, styreinnretninger eller lignende er kun tillatt, når der mellom de enkelte gjennembrytninger anbringes ildfaste eller ildsikre mantler i hele etasjehøyden, løpende fra gulv til overkant gulv. Dog kan i gang-

setningsmekanismer og lignende tillates ført gjennom gulver 7 mars. utenfor sjakten når gjennomføringen utføres mest mulig som tettsluttende rør som ender minst 0,5 m under gulv (tak).

§ 5. Heisanlegg i lysgårder og på bygningers yttermurer.

1. Forsåvidt heiser ikke er begrenset direkte av lysgårdens vegger eller bygningens yttervegger, skal de ved gårdsplassen omgis av et gitter, minst 2,10 m høit, og for øvrig som i § 7 foreskrevet, omfattende heisbanen og motvektsbanen, samt heisens bevegelige deler for øvrig.
2. Føringer, beskyttelsestak og lignende med bygningen fast forbundne deler skal være av ikke brennbart materiale. For fanginnretningen tillates dog føringene beklædd med tre.

§ 6. Lysåpninger i sjaktvegger.

1. Lysåpninger i sjaktvegger skal være forsynt med vinduer, som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke kunne åpnes av uvedkommende.
2. Lysåpninger, som ikke vender ut i det fri, skal være forsynt med minst 7 mm tykt ildsikkert glass i faste ildsikre rammer.

Det samlede areal av lysåpningene i sjakter hvor ildfaste vegger fordres må i en etasje ikke overskride $\frac{1}{10}$ av sjaktarealet.

§ 7. Innhegning av heisbaner.

1. Ved heiser inne i bygninger, ved hvilke ildfast innbygning av heisbanen ikke fordres (§ 4, passus 4) skal innhegning skje på annen betryggende måte i hele heishøiden (jfr. punkt 3).
2. Ved heiser utenpå bygninger skal innhegningen være av minst 2,10 m høide (jfr. punkt 3).
3. Innhegninger skal være av ikke brennbart materiale, undtagen for de i § 4 passus 4 c nevnte småheiser.

Består den av gitter, ståltrådnnett eller lignende, skal avstanden mellom innhegningen og stol eller motvekt være minst 50 mm og maskevidden ikke være over 15 mm. Er avstanden større enn 50 mm, kan en maskevidde av 25 mm tillates.

Trådtykkelsen må minst være 1,5 mm.

Består den av trådglass, splintfritt glass eller speilglass, skal glasset ha en tykkelse av minst 5—6 mm og være solid innfattet (ikke blyinnfatning) i jern eller metall.

7 mars.

§ 8. *Dører i sjaktvegger og i innhegninger.*

1. Enhver inngangsåpning i sjaktvegger eller innhegninger skal være forsynt med dører, som ikke kan slå inn i heisbanen. Den fri døråpning må ikke ha større bredde enn heisstolen.
2. Dører i sjakter hvor ildfaste vegger fordres, skal være utført ildsikre, overensstemmende med brandstyrets forskrifter. Vender dørene ut i det fri, gjelder denne bestemmelse ikke.
3. Dører til sjakter, hvor ildfaste vegger ikke fordres, skal i det minste tilfredsstille de for innhegninger gjeldende bestemmelser (§ 7). Herfra kan bygningsrådet under særlige omstendigheter tilstede avvikelser.

Hvor der fordres en nøiaktig samvirken mellom dør og karm (til eksempel ved låser med elektriske dørkontakter) skal dørene, såfremt de er av tre, beslås med 1 mm tykt jernblikk på den mot sjakten vendende side.

4. Dørkarmer skal være av solid profiljern og godt forankret til sjaktvegg eller innhegning.

§ 9. *Heisstoler. Føringer.*

1. Ved vareheiser (§ 2 b), hvor heisbanen ikke i dens hele utstrekning er omgitt av vegger eller annen innhegning, skal heisstolen forsynes med vegger eller gitter, således at varene ikke kan falle ut. Ved benyttelse av traller eller vogner må der for disse være anbragt en stengeinnretning.
2. Ved vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d) skal heisstolen på alle sider være omgitt av vegger eller dører (undtagelser se passus 5) og oventil solid avdekket, så at de i heisstolen værende personer ikke kan skades under heisstolens fart eller ved nedfallende gjenstander. Heisstoler for personheiser (kl. d) skal være forsynt med ventilasjonsåpninger oventil.
3. Veggene i heisstolen må være av tilstrekkelig stivhet og, såfremt de ikke er tette, bestå av gitter eller lignende med en maskevidde av ikke over 15 mm i firkant.
4. Heisstolens dører skal ikke slå utad. Anvendelse av sammenskyvbare gitterdører er tillatt, når åpningene mellom stavnene ikke overstiger 80 mm.
5. Ved vareheiser med personbefordring med fører (§ 2 c) med hastighet under 0,5 m pr. sek. kan døren sløifes, når inngangsåpningen for heisstolen vender mot en lukket sjaktvegg, som ikke har fremspring eller fordypninger større enn 5 mm, og som ikke på noget punkt er mere enn høist 5 cm fjernet fra heisstolen.

6. Avstanden mellom heisstolens gulv og sjaktvegg (innhegning) skal ved inngangsdørene ikke overstige 5 cm. Avstanden mellom kupédør, sjaktvegg og sjaktdører må ikke på noget punkt av heisbanen overstige 15 cm.
7. Heisstoler (kupéer) og motvektar skal føres i faste styringer således anordnet at de ikke kan forlate sine baner.

§ 10. Etasjeviser. Alarmklokke.

1. Enhver heis i lukket sjakt og som har flere enn 2 stoppesteder skal forsynes med en anordning, som til enhver tid viser hvor heisstolen (kupéen) befinner sig.
2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) i lukket sjakt skal være forsynt med en ringeledning, således anordnet, at signal ved behov kan gis fra heisstolen til portvakt (vaktmester) eller til annet hensiktsmessig sted. Klokken skal være merket med «Signal fra heisen» og knappen i stolen med «Alarm». Denne må skille sig tydelig ut fra trykknappene for etasjene og være plassert over disse.

§ 11. Grensene for stolens høieste og laveste stilling. Grensebryter.

1. Grensene for høieste og laveste stilling av heisstolen skal fastsettes således, at den med alle sine deler skal kunne bevege sig en lengde tilsvarende 0,8 ganger heisens hastighet pr. sek., dog minst 0,3 m over den høieste og under den laveste stilling, der stolen skal stanse. Hvis heisen automatisk slår av til lavere fart ved topp- og bunnstilling, gjelder i dette tilfelle den halve hastighet.
2. Enhver heis skal være forsynt med to av hinannen uavhengige apparater, der bringer heisen til å stanse når disse grenser er nådd. Apparatene skal være således konstruert, at de virker som den ordinære pådragningsinnretning. Minst ett av disse apparater skal virke uavhengig av denne.
Ved elektrisk drevne heiser skal den ene grensebryter tvangsmessig bryte hovedstrømmen for begge bevegelsesretninger.
3. Ovenstående bestemmelser (1 og 2) gjelder ikke heiser drevet med håndkraft.

§ 12. Låser og dørsperremekanismer. Dørkontakter.

Ved alle heiser — undtagen småheiser som beveges ved håndkraft (§ 2 a) — skal der treffes sådanne anordninger:

1. At dør eller grind til heissjakt (heisbane) ikke skal kunne åpnes med mindre heisstolens gulv er i nogenlunde jevn høide med gulvet ved døråpningen.

- 7 mars. 2. At heisstol (kupé) ikke skal kunne settes i bevegelse ved den ordinære igangsetningsmekanisme med mindre alle sjaktdører er lukket eller låst.

For de enkelte klasser av heiser gjelder dessuten følgende bestemmelser:

3. For automatiske personheiser i lukket sjakt med tette dører (dører med ikke større lysåpning enn 1 dm² regnes for tette) skal der til oppfyllelse av bestemmelsen i punkt 1 anordnes 2 av hinannen uavhengige automatiske stenge-mekanismer. Dette gjelder dog ikke heiser hvor igang-setning ikke kan skje før samtlige dører er forriglet (centralforrigling) og heiser med tvangsmessig forrigling.

For automatiske personheiser hvor dobbelte stenge-mekanismer ikke fordres og for automatiske vare- og personheiser skal låsene være forsynt med dobbelte fjærer eller med vekt og fjær.

4. Ved heiser som betjenes ved fører (kl. c. p. 1 og kl. d. p. 1) skal dessuten sjaktdørene fra den utvendige side kun la sig åpne med en særskilt hos føreren beroende nøkkel.

Ved kombinerte heiser — heiser som vekselvis benyttes som automatiske eller med fører (§ 2 d. p. 4 og § 18 p. 7) — gjelder denne bestemmelse ikke, såfremt sjaktdører eller låser er således innrettet at de ikke kan åpnes med mindre heisen er stanset foran døren.

5. Automatiske heiser (trykknapp-heiser) skal øieblikkelig stoppe om en dør eller lås blir åpnet under fart. Dette gjelder også om stol- og kupédører åpnes.

6. Ved heiser av klasse b, og automatiske heiser av klasse c og d, må kun anvendes dørkontakter med tvangsmessig brytning av strømmen. Ved dobbeltdører kan en kontakt tillates når dørene både hver for sig og begge i forening virker på kontakten.

Denne bestemmelse anses kun oppfylt når den ene del av kontakten sitter på karmen og den annen på døren (dørene) eller på et i forbindelse med denne (disse) fast og sikkert forbundet ledd som ikke på nogen måte kan beveges og bevirke kontaktsforbindelse uten at døren (dørene) er lukket.

Kontakter som sitter på dørkarmene må være således konstruert, plassert og beskyttet at den kun kan kort-sluttes med et særskilt formet ledende stykke av metall (støpsel).

7. Vareheiser med personbefordring (kl. c) og personheiser (kl. d) skal være forsynt med dører i heisstol (kupé) således innrettet at heisen ikke kan settes i gang med mindre dørene er lukket.

Ved vareheiser med personbefordring (c) som tilfreds- 7 mars.
 stiller kravet til avstand mellom stol og sjaktvegg og glatt
 sjaktvegg (se 9, p. 5) og med hastighet ikke over 0,5 m
 pr. sek. gjelder denne bestemmelse ikke.

§ 13. *Bevegelseshastigheten og apparater til begrensning av denne.*

1. Den største tillatte bevegelseshastighet for personheiser med fører (kl. d 1) er 1,50 m og for automatiske heiser med personbefordring (kl. c 2 og d 2) — 0,7 m pr. sek. For alle andre heiser er den 1,0 m. pr. sek.
2. For heisholder over 20 meter kan bygningsrådet dispensere fra bestemmelsen i punkt 1.
3. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne apparater, at den for heisen bestemte hastighet ikke kan bli overskredet med mere enn 0,3 m pr. sek. Disse apparater skal virke uavhengig av den almindelige bremseinnretning og tillike virke, om drivkraften for en tid blir vekk. Ved heiser med remdrift skal heisstolen stanse eller høist bevege sig op eller ned med ovennevnte hastighet, om remmene under driften blir kastet av.

§ 14. *Belastning. Gulvflate i kupé.*

1. Den største tillatelige belastning skal på forhånd fastsettes for hvert enkelt anlegg og må ikke bli overskredet.
2. På hver sjaktdør samt i stol (kupé) skal denne belastning tydelig angis (se § 22).

Ved personheiser regnes vekten av en person = 80 kg.

3. Heisstolens (kupéens) gulvflate skal for personheiser ikke overstige 0,75 m² for høist 2 personer og for flere enn 2 personer 0,30 m² for hver person.

§ 15. *Sikkerhetsinnretninger for hengende heisstoler.*

Fanginnretning og regulator.

1. Heisstoler, som ikke drives ved et direkte bærende stempel (som i § 17), skal forsynes med:
 - a) En sikker bremse- eller fanginnretning således forbundet med de tau eller kjettinger, hvori stolen er op-hengt, at stolen ved brudd på ett eller alle tau eller ved en nevneverdig forlengelse av nogen av dem straks fastklemmer stolen i styringene (føringene).
 For småheiser (kl. a) på 10 kg belastning eller derunder gjelder denne bestemmelse ikke.
 - b) Heiser med hastighet fra 1,0 til 1,5 m pr. sek. skal være forsynt med fjærende anordning (oljedempet) under stol (kupé) for å minske støtet under fangning.

7 mars.

Ved hastigheter over 1,5 m pr. sek. skal glidende fanginnretning anvendes.

- c. Heiser med personbefordring (§ 2 c og d) skal tillike forsynes med en hastighetsregulator således forbundet med fangapparatet, at stolen fastklemmes i føringene, innen hastigheten for den nedadgående heisstol har overskredet den for heisen bestemte med 0,3 m pr. sek.

Disse bestemmelser skal dog ikke utelukke sådanne konstruksjoner av fangapparater, der i sig selv oppfyller bestemmelsen om fangning ved overskridelsen av forannevnte hastighetsgrenser.

2. Fanginnretningene skal før godkjennelsen prøves med den største tillatte belastning og den for heisen bestemte største hastighet for den nedadgående heisstol ved å løse den fra tauet (tauene, kjettingene). Under denne prøve må stolen fastklemmes, efterat den er falt høist 250 mm, eller efterat hastigheten har overskredet den tillatelige med 0,3 m pr. sek.

Såfremt stolens vekt direkte er utbalansert ved en motvekt, kan der ved samlet last av 3 tonn eller mere fritas for frigjørelse fra denne motvekt under fangprøve.

Stoler med hastighetsbremse må ikke falle med større hastighet enn angitt i § 13 med tillegg av 0,3 m pr. sek.

Fanginnretningene må være således beskyttet, at de ikke gjøres uvirksomme ved, at varer eller lignende kommer i berøring med dem. De må lett kunne ettersees og innstilles.

For drivskiveheiser kan fangprøve foregå ved hjelp av hastighetsregulatoren.

§ 16. *Stopning ved slakke tau.*

1. Alle maskindrevne heiser, som er forsynt med trommel for opvikling av tau, kjetting eller lignende, skal være utstyrt med et apparat, som stanser maskineriet, når bæretauene (kjettingene) brister eller blir slakke.
2. Tromlen (valsen) skal være forsynt med spor for tauene.
3. Ved drivskiveheiser skal maskinen automatisk stoppe når fangapparatet treder i virksomhet.

§ 17. *Heiser med direkte bærende stempel.*

1. Ved heiser, som blir beveget av et direkte bærende stempel, må forbindelsen mellom stempel og heisstol være således fast og sikkert utført, at heisstolen under ingen omstendighet ved en eller annen anbragt motvekt kan bli løftet av.
2. I tilledningsrøret skal dessuten like under stempelcylinderen anbringes en innretning, som i tilfelle av et rør-

brudd i tilløpsledningen forhindrer heisstolen i å falle 7 mars. nedad med større hastighet enn tillatt.

Denne innretnings virkningsgrad prøves ved godkjennelsen på den måte, at heisstolen i sin høieste stilling belastes til maksimumsbelastning og styringen derpå plutselig åpnes.

§ 18. Manøverapparater.

1. Enhver heis skal kunne stanses med fullkommen sikkerhet ved hver enkelt inngang så vel som på et hvilket som helst punkt ellers i kjørehøiden.

For trykknappheis skal anordnes særskilt stoppknapp, plasert i heisstol (kupé) for heiser av kl. c og d og utvendig ved hver sjaktdør for heiser av kl. b.

2. Vareheiser (§ 2 b) og småheiser (§ 2 a) over 20 kg belastning skal utelukkende kunne manøvreres fra sjaktens (heisbanens) utvendige side.
3. Vareheiser med fører (§ 2 c, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstolen. Fra denne bestemmelse kan dog bygningsrådet i spesielle tilfelle og på særlige betingelser tilstede avvikelser.
4. Automatiske vare- og personheiser (§ 2 c, p. 2) med hastighet av 0,5 m eller mere skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstolen.

Heiser under denne hastighet kan anordnes med utvendig og innvendig manøverapparater, når disse er gjort således avhengig av hinannen, at en innledet bevegelse innvendig fra ikke kan forstyrres utvendig fra og således at en omkobling fra innvendig til utvendig manøvrering og omvendt kun kan finne sted under heisens stillstand.

5. Personheis med fører (§ 2 d, p. 1) skal utelukkende kunne manøvreres fra heisstol (kupé).
6. Automatiske personheiser (§ 2 d, p. 2) kan på betingelser som ovenfor under p.4, annet avsnitt nevnt anordnes med inn- og utvendig manøvrering, når disse er utført således at den utvendige ikke kan benyttes så lenge heisstolen er optatt.
7. Heiser med kombinert manøversystem (§ 2 d, p. 4), hvor manøvrering skjer vekselvis med håndspak eller ratt og automatisk med trykknapper kan på betingelser som i § 12, p. 4 nevnt tillates når systemene er således koblet at trykknappsystemet automatisk kobles ut når det første tas i bruk eller således at de to systemer ikke kan benyttes samtidig.
8. For anordning av automatisk manøvrering (trykknappheis) i større forretningskomplekser, hoteller og lignende må byggningsrådets tillatelse innhentes.

7 mars.

§ 19. *Tau. Bærende deles påkjenning.*

1. Ved alle heiser, undtagen småheiser, hvor drivmaskineriet er forsynt med trommel for opvikling av bæremidlene skal heisstoler og motvekter være ophengt i minst 2 bæremidler (tau, kjettinger, gurter eller lignende).

Ved vareheiser på høist 400 kg og med ikke større kjørehøide enn 3,5 m kan et tau for stol og motvekt tillates anvendt.

Ved drivskiveheiser med personbefordring (kl. c og d) skal stol og motvekt være ophengt i minst 4 tau og ved vareheiser og småheiser i minst 2.

Friksjon mellom tau og drivskive skal være så stor at heisen skal kunne bære 50 pct. overbelastning uten glidning på drivskiven. Anleggsvinkelen for tauene på drivskiven må ikke være under 135°.

2. Bæremidlene skal være særskilt og således befestiget at belastningen fordeler seg likt på hver av dem.

3. Anvendes ståltrådtau skal, om halvparten av dem blir ubelastede, den annen halvpart bære den samlede belastning (stol + last eller motvekt alene) med:

5 dobbelt sikkerhet ved trommelheiser og

7 —»— drivskiveheiser.

Ved rene vareheiser for høist 400 kg, hvor kun 1 tau tillates anvendt for stol og motvekt, skal dette bære med minst 5 dobbelt sikkerhet.

Er stolen direkte utbalansert ved en motvekt fratrekkes denne vekt i beregningen.

Mindre taudiameter enn 11 mm tillates ikke anvendt for heiser av kl. b, c og d.

For beregning av sikkerheter gjelder følgende formel:

$$k = \frac{P}{4} + \frac{600000 D}{d} + 100 (n + 2 \nu)$$

I denne formel er:

k = tauets påkjenning i kg pr. cm².

p = den for heisen tillatte største belastning + heisstolens vekt i kg.

i = tauets trådtall.

d = trådenes diameter i cm.

Er der forskjellige tråddiameter tas middeltallet av disse.

D = minste skivediameter i cm. For tau med ens tråddiameter må minste skivediameter ikke være mindre enn 800 ganger tråddiameteren. For tau med forskjellig

tråddiameter må skivediameteren være minst 600 gan. 7 mars.
ger midlere tråddiameter (kjernetråden medregnet).

n = antall ledeskiver, hvorover et punkt av tauet passerer, trommel medregnet.

v = heisens hastighet i m pr. sek.

Ståltau med større bruddstykke enn 140 kg pr. mm² til-lates ikke anvendt.

Anvendes kjettinger, tas ikke hensyn til bøiningspå-kjenning.

4. For de benyttede tau eller kjettinger kan prøvecertifikat fra fabrikanten forlanges fremlagt.

Ved tauets forbindelse med stol og motvekt skal enten anvendes spleis med en klemme (jekselklemme), en knute med 2 klemmer eller taulås.

5. Bjelker, aksler og bærende eller konstruktive deler skal i henhold til beregning i regelen ikke påkjennes mere enn $\frac{1}{8}$ av materialets bruddstyrke ved rolig belastning og $\frac{1}{10}$ ved varierende belastninger.

§ 20. Motveker.

1. Alle motveker skal føres (ledes) på sådan måte, at de hverken kan henge sig op, slingre ut eller forårsake skader ved å falle ned).

Føringene må oventil og nedentil være således anordnet at motvekten ikke kan forlate disse under driften.

2. Innhegning skal tilfredsstillende de for heisbaner gjeldende bestemmelser.
3. Innhegning av motveker inne i sjakter er ikke påkrevet medmindre motvekten tilhører en annen heis, i hvilket tilfelle den må gis tilstrekkelig beskyttelse på den mot heisstolen (kupéen) vendende side.

§ 21. Drivmaskinen og andre bevegelige deler.

1. Drivmaskinen skal være beliggende i særskilt og avlåst rum eller være således beskyttet at uvedkommende ikke får adgang til det. Der må være bekvem adkomst til 3 av maskineriets sider og til de forskjellige apparater. Rummet skal ha en midlere høide av 1,8 m.

Er drivkraften elektrisk, skal maskinrummets gulv, vegger og tak være utført ildfast eller være beklædd med 2,5 cm rabbit eller hermed jevn godt ildsikkert materiale.

Maskinrummet skal gis ventilasjon ut i det fri og være så vidt mulig røkfritt adskilt fra heissjakten.

Døren til rummet skal være utført ildsikker og selvluk-kende overensstemmende med brandstyrets forskrifter og være merket med «heismaskin» eller lignende.

7 mars.

Maskinrummet skal holdes rent og må ikke tjene til oplagssted for gjenstander av noget slag.

2. Apparat for avstengning av drivkraften skal forefinnes i maskinrummet og skal være plassert nærmest mulig inngangsdøren.

3. Drivmaskineriet skal være således konstruert:

At det straks stopper om drivkraften opphører å virke (sammenlign § 13, p. 3) eller om manøverapparater blir slått av.

At manøverapparatet ved strømbrydd må føres tilbake til nullstilling, innen ny strøm kan tilføres motoren.

4. Maskinens bremseinnretning skal enten være forsynt med 2 av hinannen uavhengige fjærer eller med både vekt og fjær, som hver for sig er tilstrekkelig til øieblikkelig å stoppe maskineriet, om en av dem skulde bli uvirksom.

Der skal i maskinrum forefinnes tørneanordning så heisstolen i nødtilfelle kan beveges for hånden. Dreieretning (for op og ned) skal angis på motoren.

5. Alle bevegelige deler av en heis må, såfremt de ikke befinner sig i særskilt avlåst rum, omgis med kapsler eller lignende, så mennesker ikke kan komme til skade. Under tausnivene på toppen av heisbanen skal anbringes en solid jernskjerm (eller gitter), såfremt ingen annen beskyttelse forefinnes. I tauskliverum med vanskelig adgang til skivene skal der oppsettes en knivbryter.

6. I forretnings-, beboelseshus, hoteller og lignende må maskin-fundamenter, fester etc. forsynes med lyddempende underlag (mellemlegg). For øvrig bør konstruksjon og plassering av heiser og dets maskineri bestemmes under hensyntagen til minst mulig forstyrrende lydoverføring.

§ 22. Skilter.

1. Alle sjaktdører for heiser og alle heisstoler for heiser med personbefordring skal være forsynt med et skilt, anbragt i ansiktshøide, av bestemt godkjent type med tydelig skrift, hvorav fremgår heisens art, belastning m. v. efter nedenstående skjema:

a) Småheis. Last..... kg.

b) Vareheis. Last..... kg.

Må ikke benyttes til personbefordring.

c) Vareheis med personbefordring. Last kg (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.

d) Personheis. Last personer (inkl. fører). Må kun betjenes av godkjent fører.

e) Automatisk vareheis med personbefordring (uten fører). Last kg.

- f) Automatisk personheis (uten fører). Last 7 mars. personer.

Skiltene skal ikke inneholde annen tekst eller annet enn ovenfor anført. Bokstavene skal være fete og tydelige. Belastningen skal angis med almindelige tall, ikke med bokstaver.

2. Skilter av annen form eller farve enn den normale type kan tillates, hvor estetiske hensyn gjør det begrunnet.
3. I heisstol (kupé) eller på annet hensiktsmessig sted skal anbringes skilt med fabrikantens navn, fabrikkasjonsår og fabrikknummer.

§ 23. Belysning.

1. Alle inngangsdører for heiser og alle heisstoler for heiser med personbefordring skal, når heisen er i drift, ha kunstig belysning, såfremt de ikke ligger i tilstrekkelig dagslys. Om elektrisk lys anvendes, må dette virke uavhengig av den elektriske strøm til heismotoren.
2. I maskinrum og i tauskiverum skal alltid forefinnes en håndlampe (elektrisk eller oljelampe).

§ 24. Elektriske deler.

Foruten å tilfredsstille statens forskrifter for elektriske anlegg og Norske Elektrisitetsverkers forskrifter skal elektrisk drevne heiser opfylle følgende bestemmelser:

1. All elektrisk armatur såsom dørkontakter, manøverkontakter og endebrytere etc. må på forhånd være godkjent av elektrisitetsverket.
2. Elektriske ledninger som ikke er bevegelige skal legges i gjengede rør, som utenfor maskinrum føres inn i bokser for dørkontakter m. v. gjennom gjengede rørstusser på disse. Armert blykabel kan under henvisning til installasjonsforskriftene tillates.

I maskinrum skal rørene, hvor de ikke kan innføres som ovenfor anført, føres så langt frem mot tilkoblingskontakter på motorer, igangsetnings- og andre apparater, som forenelig med en forsvarlig isolasjon for elektrisk ledende deler.

Rør og jordkabler i maskinrum må som regel ikke innpusses eller innmures i gulv eller vegger.

3. Rosett for uttagning av lys til kupé og koblingsstykker for manøverledninger, som anbringes på sjaktens vegger, må beskyttes ved lukkede jernbokser.

Stikkontakt for uttagning av arbeidsbelysning på kupé eller stoltak må være beskyttet med jernboks med automatisk virkende lokk.

7 mars.

Bevegelige ledninger til kupé (stol) må anbringes således at de ikke kan komme i beknip eller sette sig fast under heisens drift.

Ledninger for lys og ringeapparater må anbringes i særskilt kabel (ikke i samme kabel som manøver- og dørkontaktstrøm).

4. Ledningssystemet skal være således utført og koblet at om overledning til jord oppstår skal heisen ikke kunne settes i gang så lenge overledningen varer.
5. Hvor dørkontakter og ledninger er utsatt for fuktighet som ved utvendige heiser må der anvendes vanntett utstyr godkjent av Norges elektriske materiellkontroll.
6. Ved trefaset vekselstrøm må motor og igangsetningsapparat beskyttes mot strømtilførsel i tilfelle brudd på en av fasene.
7. Til belysning i kupé (stol) må anvendes flat takarmatur. I vareheiser skal de være beskyttet ved sterkt jerngitter.
8. Ampèremeter skal anbringes på apparattavle i maskinrum. Tavlen må plasseres nærmest mulig inngangsdøren (jfr. § 21, p. 2).

§ 25. Småheiser.

For småheiser gjelder kun de i foranstående paragrafer 3, 4, 5, 6, 7, 8 p. 1, 10 p. 1, 12 p. 1 og 2, 14, 15 p. 1 a, 16, 17, 18 p. 2, 20 p. 1 og 2, 21 p. 1, 2 og 5 og 22 opstilte bestemmelser, fra hvilke bygningsrådet kan tillate undtagelser, når det på grunn av anleggets ubetydelighet eller av andre grunner finner det rimelig.

IV. Spesielle heiser.

§ 26. Kontinuerlige heiser (paternosterheiser).

Anlegg av kontinuerlige heiser (paternosterheiser) skal uansett de bestemmelser under titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelser som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet:

1. Føringer og ophengningskjettinger må være således konstruert og utført at heisstolene ikke faller ned ved brudd på kjettingene, men blir stående på de underliggende deler av disse.

En kraftig jernbøile må i dette øiemed være anbragt under ledeskivene i bunnen.

2. Sjøktåpningene må være således beskyttet med skjermer, bevegelige klapper eller lignende, at mennesker ikke kan komme til skade når stol eller last passerer forbi.

For heiser med personbefordring gjelder dessuten følgende bestemmelser: 7 mars.

3. Den frie høide oventil i sjakten må minst være 1 m over høieste stilling av stol og den frie høide nedentil under laveste stilling av stol minst 0,6 m.
4. Stolene skal på de sider hvor der ikke er inngangsåpning være forsynt med solide tette vegger.
5. Stolens gulv skal foran være innrettet med opad bevegelige klapper, minst 25 à 30 cm brede. Lignende klapper skal være anbragt i etasjene på den side som vender mot de opadgående stoler.
6. På stolenes sidevegger og ved inn- og utstigningsåpningene skal anbringes håndtak, som må ha en avrundet form.
7. Ved hver sjaktåpning skal forefinnes en lett synlig stoppeinnretning, som øieblikkelig bringer heisen til å stoppe og samtidig står i forbindelse med alarmsignal (til heispasser) som høres inntil signalkontakten blir brutt.

Ved heisens igangsetning skal signal gis som høres i alle etasjer.

8. Ved heisens øverste ende skal der under ledehjulet for opgående stoler være anbragt opklappbar lem som ved berøring eller løftning bringer heisen til øieblikkelig å stoppe.

Ved heisens nederste stilling skal der foran ledehjulet anbringes tett vegg som ved trykk eller berøring på samme måte bringer heisen til å stoppe.

9. Ved stolenes øverste og nederste stilling skal der anbringes tydelige opslag synlig fra stolen med tekst:
Stå rolig — ingen fare.
10. Det høieste tillatte persontall skal tydelig være angitt i hver stol og ved hver etasje på skilt av godkjent type.
11. Stolene og sjaktåpningene skal når heisen benyttes være tilstrekkelig belyst.
12. Når heisen ikke er i bruk, skal samtlige sjaktåpninger være sperret med en snor eller lignende.

§ 27. *Vareheiser uten heisstol, wincher etc. (§ 1, p. 2).*

Anlegg av vareheiser uten heisstol, wincher og lignende skal uansett de bestemmelser i titel III som derfor er til hinder kunne tillates når de utføres overensstemmende med følgende bestemmelser og på betingelse som for hvert enkelt tilfelle om fornødent kan fastsettes av bygningsrådet.

1. Over innkjørsler, passasjer og lignende må disse slags heiser ikke anbringes. Fra denne bestemmelse kan bygningsrådet på visse betingelser dispensere.
2. Heisens drivmaskineri skal være således konstruert eller forsynt med sådanne automatisk virkende apparater at

- 7 mars. lasten under firing ikke overskrider den for heisen normale hastighet selvom håndbremsen ikke virker eller om drivkraften for et øieblikk blir vekk.
3. Maskindreven heis skal for øverste og nederste stilling av lasten være forsynt med en automatisk virkende stoppeanordning som stopper drivmaskinen.
 4. Det tau (de tau) hvori lasten er ophengt skal bære med 5 dobbelt sikkerhet idet der kun tas hensyn til strekkpåkjenning.

Minste skivediameter hvorover tauet passerer må ikke være under 600 ganger tråddiameteren.

5. Ved utvendig anbragte heiser skal døråpningene være forsynt med brystninger, faste bommer eller på annen måte være beskyttet til hindring av nedstyrtning. Faste solide håndtak skal anbringes på hver side av døråpningen.
6. Ved innvendig anbragte heiser skal gulvåpningene være forsynt med ildsikre selvlukkende, tettsluttende lemmer såfremt åpningene ikke er forbundet med ildfast sjakt. Døråpninger i sjakter må forsynes med ildsikre, selvlukkende dører samt faste rekkverk eller bommer.

V. Drift av heiser.

§ 28. Ansvarlig for driften.

1. Enhver innehaver av heisanlegg eller enhver, der på innehaverens vegne fører opsynet med driften, er ansvarlig for, at heisen kun benyttes, når den er i full sikker stand, og at den, når den har vært underkastet en større reparasjon eller sikkerhetsapparatene har vært i ustand, ikke atter tas i bruk uten heiskontrollens særskilte tillatelse (§ 32). Han er videre ansvarlig for, at heis, der fordrer betjening med fører (§ 29) ikke benyttes, når sådanne savnes. Trykt instruks for førere skal alltid være opslått i heisstolen.

Ved reparasjon, rengjøring av sjakt o.l. skal heisen være avstengt for trafikk.

Så lenge en heis er satt ut av drift, skal dette være tilkjennegitt ved opslag på sjaktdørene.

2. Enhver, som betjener en heis, er forpliktet til under driften å benytte de bestemte sikkerhetsinnretninger, nøie følge førerinstruksen, de for heisen ved opslag gitte anvisninger og øieblikkelig melde feil eller mangler til innehaveren eller dennes stedfortreder.

§ 29. Heispassere og førere.

1. Enhver heis skal stå under tilsyn av en dertil kyndig person (heispasser).

Ved heiser med personbefordring og ved automatiske 7 mars.

vareheiser skal den person som fører dette tilsyn være minst 18 år gammel og være fullt fortrolig med heisens innretninger og bruk, spesielt med de for heisanlegg påbudte sikkerhetsapparater og deres virkemåte, hvilket skal godtgjøres ved et av heiskontrollen gitt skriftlig vidnesbyrd (kyndighetsbevis) i eftersynsboken. Passeren, som skal bo på stedet eller i dets nærhet, må derhos ved skriftlig erklæring i samme påta sig ansvaret for heisens pasning.

2. Enhver heis med personbefordring (§ 2 c og d) undtagen de i passus 4 nevnte skal kun benyttes under ledsagelse av en fører. Denne skal være minst 17 år gammel og fortrolig med heisens føring og ha fullt kjennskap til de for førere gjeldende instruksjer, hvilket som ovenfor under passus 1 skal godtgjøres ved kyndighetsbevis. Han må som ovenfor på samme måte ved skriftlig erklæring påta sig ansvaret for føringen.

Heispasser og fører kan forenes i én og samme person.

3. Såfremt heis med personbefordring (§ 2 c og d) er utstyrt med innvendig elektrisk styring (manøverapparat), og derhos lås og dører tilfredsstiller de for automatiske heiser (uten fører) gjeldende bestemmelser, kan aldersgrensen for den, der betjener heisen (føreren), tillates senket til 15 år.
4. Automatiske heiser med personbefordring (som trykkknappheiser) med igangsetning kun ved trykning på en knapp og med automatisk stansning ved hvert enkelt stoppested tillates benyttet uten ledsagelse av fører, når lås og dører tilfredsstiller de i § 12, p. 5 opstilte betingelser.

VI. Anmeldelse, godkjennelse og kontrollundersøkelser.

§ 30. Anmeldelse.

1. Ethvert heisanlegg, som aktes utført, skal i henhold til bygningslovens § 131 anmeldes. Sådan anmeldelse, som må skje på særskilt foreskrevet skjema, innsendes til heiskontrollen, og skal være ledsaget av de fornødne tegninger med beregning av tau og andre bærende deler og være avfattet i to eksemplarer. For øvrig forholdes overensstemmende med bygningslovens § 132.
2. For utførelse av sjakt, gjennembrytning av gulv, utbrytning av døråpninger og andre bygningsmessige arbeider i trapphus og på bygningens fasade og tak i heromhandlede oiemed tiltrenges bygningsvesenets tillatelse.

Tiltrenges større forandringer av bygningen, som opfø-

7 mars.

relse av takopbygg og lignende, må dette særskilt anmeldes til bygningsvesenet.

3. Når et anlegg skifter eier, skal dette så vel av den tidligere som den nye eier skriftlig meddeles heiskontrollen.

§ 31. *Prøve og godkjennelse.*

1. Forinnen et nytt heisanlegg tillates tatt i bruk, skal det av heiskontrollen undersøkes, om det i alle deler tilfredsstiller disse forskrifter.

Den for sådan prøve nødvendige montørhjelp og anordning bekostes av eieren.

2. Forefunne mangler meddeles eier eller fabrikant på dertil utferdiget skjema.
3. Finnes anlegget å være i overensstemmelse med disse forskrifter, utstedes en godkjennelseserklæring, som mot fastsatt betaling sammen med de bekreftede anmeldelsesdokumenter vedföies en av eieren anskaffet eftersynsbok og tilstilles denne. Heiskontrollen har derhos å innføre godkjennelseserklæringen i en av bygningsrådets formann autorisert protokoll og tilstille det stedlige fabrikktilsyn en gjenpart av samme, såfremt anlegget henhører under dette.
4. Et kort utdrag på foreskrevet skjema (certifikat) av godkjennelseserklæringen, inneholdende heisens løpenummer, fabrikant etc. og de betingelser, hvorpå heisene er tillatt å benyttes, skal videre tilstilles eieren. Dette certifikat må for heiser med personbefordring (§ 2 c og d) være anbragt i heisstolen og for vareheiser (§ 2 b) ved en av inngangsdørene.

§ 32. *Kontrollundersøkelse.*

1. Eftersyn ved heiskontrollen finner sted for vareheiser hvert år og for vareheiser med personbefordring og for personheiser med høist $1\frac{1}{2}$ års mellomrum.

Ved heiser som er meget lite benyttet kan eftersynene innskrenkes til 1 gang årlig for heiser med personbefordring (c og d) og til en gang hvert annet år for vareheiser (b).

Eftersyn av småheiser (a) finner kun sted efter anmodning av eier eller leverandør, efter reparasjoner eller hvis man av andre grunner finner det påkrevet.

Den hertil fornødne assistanse og anordning bekostes av eieren. Ved dette eftersyn undersøkes, hvorvidt heisanlegget fremdeles tilfredsstiller disse forskrifter.

2. Eftersynets utfall har heiskontrollen å innføre i den av eieren anskaffede eftersynsbok, som skal has for hånden ved enhver kontrollundersøkelse.
3. Forefunne mangler må rettes innen en av kontrollen fast-

satt frist. Hvis så ikke skjer kan heisen avstenges for videre 7 mars. benyttelse inntil manglene er rettet.

4. Finner kontrollen, at heisanlegget er i faretruende tilstand, har den å forordne driftens øieblikkelige stansning, å anføre i eftersynsboken, at dette er skjedd, og øieblikkelig gi politiet fornøden underretning, hvis dette finnes påkrevet.

VII. Undtagelse, ikrafttreden og straffebestemmelser.

§ 33. Undtagelser

utenom, hvad der i vedtektene omhandles, kan meddeles i henhold til bygningslovens § 7 og 8.

§ 34. Ikrafttreden.

1. Vedtektene trer i kraft straks samtidig med at forskriftene av 10 desember 1920 opheves.

For heiser under bygning kan der tilståes lempelser for såvidt disse bestemmelser er strengere enn forskriftene av 1920 eller eldre forskrifter.

2. Skal en heis om- eller påbygges, utbedres eller forandres i så stor utstrekning, at det anses for å bli hovedreparasjon (jfr. bygningslovens § 125), må disse vedtekter befulges.

§ 35. Straffebestemmelser.

Ved overtredelse av disse vedtekter forholdes som bestemt ved overtredelser av lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 i § 152.

B. Gebyrer for tilsyn med innretning og drift av heisanlegg.

Ved innsendelsen av enhver anmeldelse av heisanlegg betales 2 — to — kroner til Aker kommune.

For prøvning og utstedelse av attest efter § 31 betales:

For småheiser (§ 2 a)	kr. 10
For vareheiser (§ 2 b)	» 20
For vareheiser med personbefordring (§ 2 c)	» 30
For personheiser (§ 2 d)	» 30
Kan attest ikke utstedes efter første prøve, erlegges som tillegg for hver gjentatt prøve det halve av ovenangitte gebyr.	
For den i §§ 28 p. 1 og 32 p. 3 omhandlede besiktigelse av reparerte heisanlegg	» 10
For meddelelse av det i § 29 omhandlede vidnesbyrd for heispasser og fører	» 5
For det årlige eftersyn av vareheiser (§ 2 b)	» 15

- 7 mars. For halvårlig eftersyn av vareheiser med personbefordring og personheiser (§ 2 c og d) kr. 15
 Besiktiges 4 eller flere heiser samtidig i samme eiendom
 betales for hver heis » 10
 For eftersyn av småheiser » 5
 Disse gebyrer skal være innbetalt innen 14 dager efter
 attestens utstedelse og oppbæres av heisinspektøren.

9 mars. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 Stathelle bystyres beslutning i møte 27 februar 1935 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 6 april d. å., fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Det bemerkes at man i § 2 tredje ledd og § 3 tredje ledd har forandret åpningstiden på søn- og helligdager fra kl. 12 til kl. 13 da disse utsalgssteder efter helligdagslovgivningen må holdes lukket mellom kl. 10 og 13 på søn- og helligdager.

Den nye vedtekt lyder så:

§ 1. Utsalgssteder for varer, herunder også utsalgssteder i portrum og fri luft, skal på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8. De siste 5 hverdager før julaften holdes lukket fra kl. 19.

Nyttårsaften, påskeaften, pinseaften og julaften lukkes kl. 15.

1 og 17 mai samt St. Hansdag og søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. Utsalgssteder, hvorfra kun selges frukt, chokolade, drops, tobakk, cigarer, cigaretter og andre artikler for tobaksrøkning, mineralvann og alkoholfrie vøterdrikke, aviser, fri-merker og brevkort, skal på hverdager holdes lukket fra kl. 22 til kl. 8. Påskeaften, pinseaften og julaften lukkes kl. 15.

På søn- og helligdager kan disse utsalgssteder holdes åpne fra kl. 17 til kl. 22. 1. juledag, langfredag, 1. påskedag og 1. pinsedag holdes helt lukket.

1 og 17 mai samt St. Hansdag kan holdes åpent fra kl. 10 til kl. 22. Faller disse dager på søn- og helligdager, kan holdes åpent fra kl. 13 til kl. 22.

Disse bestemmelser gjelder også for utsalgssteder i portrum og andre steder i fri luft som fører de her omhandlede varer.

§ 3. Utsalgssteder, hvorfra kun selges melk, fløte, ost og natursmør, kan på søn- og helligdager holdes åpne fra kl. 8 til kl. 10. 1 og 17 mai samt St. Hansdag holdes lukket som søn- og helligdager for øvrig.

Utsalgssteder, som kun selger baker- og konditorvarer, kan 9 mars.
1 og 17 mai samt St. Hansdag holdes åpne fra kl. 10 til kl. 22,
eller hvis disse dager faller på søn- og helligdager, fra kl. 13
til kl. 22.

For øvrig gjelder for de i denne paragraf omhandlede ut-
salgssteder bestemmelsene i § 1. Utsalgssteder i portrum og
andre steder i fri luft som fører de her omhandlede varer, om-
fattes av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 4. Foranstående bestemmelser får ikke anvendelse på
bensinstasjoner.

§ 5. Etter lukningstid må ingen kunder slippes inn. Det
er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kom-
met inn før lukningstid.

§ 6. Overtredelse av disse vedtekter straffes etter loven,
jfr. straffelovens § 339,2.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 10 mars.
Overenskomst angående betalingene i vare-
utvekslingen mellom Norge og Tyskland.

*Rundskrivelse nr. 7. Om forandring i bestemmelser av 12 sep-
tember 1934 angående betaling av tyske varer, som innføres til
Norge m. v.*

§ 4 i ovennevnte bestemmelser skal herefter lyde således:
«Betaling til Tyskland som ikke skal skje på den i § 1
omhandlede konto, skal på forhånd anmeldes til Norges bank,
for at banken kan føre kontroll med at betalingen ikke gjelder
handel som omfattes av nevnte § 1.»

Man skal anmode herr fylkesmannen om å gjøre samtlige
aksje- og sparebanker, samt børser og næringsorganisasjoner i
fylket kjent med denne rundskrivelse. Det tilføies at bankene
vil få nærmere meddelelse fra Norges bank.

Skrivelse fra Socialdepartementet. 10 mars.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april
1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5
av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer beslutning
av Værøy herredstyre, Nordland fylke, i møte 10 desember
1935 om vedtekt angående lukningstid for
utsalgssteder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 6 april d. å.
Den lyder så:

§ 1. Utsalgssteder for varer skal på hverdager holdes
lukket fra kl. 21 til kl. 8. Søn- og helligdager holdes helt lukket.
Jul-, påske- og pinseften lukkes kl. 17.

§ 2. Utsalgssteder som kun forhandler frukt og grønnsaker i
naturlig tilstand, tillaget mat, egg, natursmør, ost, safter, sylte-

10 mars. tøy, marmelade, ekte honning, mineralvann, chokolade, hermetisk melk, fyrstikker, såpe, penner, blekk, brevpapir, konvolutter, blyanter samt aviser og tidsskrifter, kan på hverdager holdes åpne til kl. 22.

For øvrig kommer bestemmelsene i § 1 til anvendelse.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. De kunder som er kommet inn før lukningstiden, kan dog ekspederes efter lukningstid.

§ 4. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339,2.

10 mars. **Skriv** frå Landbruksdepartementet.

Med heimel i § 44 i lov om jakt og fangst frå 20 mai 1899 og kongeleg resolusjon frå 25 september 1931 vert med dette fastsett at hare skal vera freda i Vest-Agder fylke frå og med 15 januar til og med 15 oktober.

Brot på denne fyreseгна vert straffa.

Fyreseгна gjeld til so lenge, men ikkje lenger enn til utgangen av året 1937.

10 mars. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet.

Erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Berg herred, Østfold fylke.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926 § 21 II første ledd, kfr. lover av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

«På de offentlige veier innen Berg herred må erhvervsmessig personbefordring uten rute med motorvogn ikke foretas av andre enn dem som får tillatelse dertil av politimesteren.

De nærmere bestemmelser og regler bl. a. angående antallet av sådanne tillatelser, takster for befordringen, avgift for særskilt registrering, kontroll m. v. kan fastsettes av formannskapet efter forslag fra politimesteren. Takstene skal derhos forelegges fylkesveistyret til godkjenning såvidt angår de strekninger på hvilke der er gitt tillatelse til bilrutedrift.

Undtatt fra foranstående bestemmelser er befordring fra sted utenfor herredets grenser til eller gjennom herredet og kjøring med utenbygds vogn til Berg og retur med de samme personer.

Forbudet omfatter heller ikke leilighetsvis befordring, hvor omstendighetene efter politimesterens skjønn gjør at de med bevilling utstyrte vogner er utilstrekkelige i antall, således ved større stævner eller lignende.

Enn videre er undtatt befordring av offentlige tjenestemenn, læger, dyrlæger, jordmødre, syke som trenger hurtig hjelp, samt veivesenets transporter.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.»

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

10 mars.

Erhvervsmessig personbefordring med motorvogn i Brandval herred, Hedmark fylke.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926 § 21 II første ledd, kfr. lover av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

«På de offentlige veier innen Brandval herred, Finnskogen undtatt, må erhvervsmessig personbefordring uten rute med motorvogn ikke foretas av andre enn dem som får tillatelse dertil av politimesteren.

De nærmere bestemmelser og regler bl. a. angående antallet av sådanne tillatelser, takster for befordringen, største passasjertall, avgift for særskilt registrering, kontroll m. v. kan fastsettes av formannskapet etter forslag fra politimesteren. Takstene skal derhos forelegges fylkesveistyret til godkjenning for de strekningers vedkommende, hvor det er gitt tillatelse til bilrutedrift.

Undtatt fra foranstående bestemmelser er befordring fra sted utenfor dette områdes grenser til eller gjennom området samt kjøring med utenbygds vogn til nevnte område og tilbake med de samme personer.

Forbudet omfatter heller ikke leilighetsvis befordring hvor omstendighetene etter politimesterens skjønn gjør at de med bevilling utstyrte vogner er utilstrekkelige i antall, således ved større stevner eller lignende.

Enn videre er undtatt befordring av offentlige tjenestemenn, læger, dyrlæger, jordmødre, syke som trenger hurtig hjelp samt veivesenets transporter.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.»

Skriv fra Arbeidsdepartementet.

10 mars.

Køyring med motorvogn millom Nøtsund og Lassevik.

Med heimel i lov um motorvogner frå 20 februar 1926 § 19, andre leden, har Arbeidsdepartementet teke burt dei serfyresegner um motorvognkøyring som etter kongeleg resolusjon frå 25 juli 1913, kfr. Arbeidsdepartementet sitt skriv frå 2 juni 1930, gjeld for stykket Nøtsund—Lassevik av vegen Rennestrøm—Lassevik i Fjaler herad, Sogn og Fjordane fylke.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

11 mars.

Med hjemmel i § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst og kongelig resolusjon av 25 september 1931 bestemmes at ærfugl skal være fredet i Vest-Agder fylke i tiden fra og med 16 mars til og med 30 november.

Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Bestemmelsen gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1940.

11 mars.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 stadfestes den av Oslo bystyre i møte 27 februar 1936 fattede beslutning om byggelinjer for matr. nr. 15 Rosenborggaten og nr. 75 C Pilestredet mellom Rosenborggaten og en privat gate samt matr. nr. 7, 9, 11 og 13 Rosenborggaten i Oslo.

I henhold til § 3 i nevnte lov stadfestes de av bystyret i samme møte i forbindelse med reguleringsplanen vedtatte vedtekter for bebyggelse av: 1) de arealer av matr. nr. 7, 9 og 15 Rosenborggaten samt Pilestredet 75 C som har fasader til en navnløs gate mellom Sporveisgaten og Rosenborggaten og 2) matr. nr. 11 og 13 Rosenborggaten.

De stadfestede vedtekter for bebyggelse av vedkommende arealer og eiendommer er sålydende:

Vedtekter

for de arealer av matr. nr. 7, 9 og 15 Rosenborggaten samt Pilestredet 75 C som har fasader til en ikke navngitt gate mellom Sporveisgaten og Rosenborggaten.

§ 1. Hovedgesimsen, d. e. murlivets øvre avslutning, skal ligge på kote 70,00. Over hovedgesimsen skal taket være flatt med en hellingsvinkel av maksimum 10° og uten andre oppbygg enn de fornødne skorstener.

§ 2. Fra disse vedtekter kan reguleringsrådet eller, hvor loven krever det, bygningsrådet under iakttagelse av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Oslo tillate undtagelser i tilfelle, hvor særlige grunner taler derfor.

Vedtekt

for matr. nr. 11 og 13 Rosenborggaten.

§ 1. Eiendommene skal bebygges med hver sin frittliggende bygning i overensstemmelse med den plan der er godkjent av reguleringsrådet 12 mars 1935 og med fasademessig utstyr til alle sider.

§ 2. Hovedgesimsen, d. e. murlivets øvre avslutning, må ikke ligge over:

- a. kote 76,00 for inntil 15,00 m dybde av bygningene regnet fra Rosenborggaten byggelinje.
- b. kote 70,00 for minst 15,00 m. dybde av bygningene regnet fra byggelinje langs ikke navngitt gate langs eiendommenes sydgrense.
- c. kote 73,00 for bygningenes midtre del.

§ 3. Hvis nogen bygning trekkes tilbake minst 19,50 m fra ikke navngitt gates reguleringslinje, kan der tillates gjen-

nemgående gesimslinje, som dog ikke må ligge høiere enn på 11 mars. kote 74,00.

Taket skal ha en hellingsvinkel av maksimum 30° og uten andre oppbygg enn de fornødne skorstener, ventilasjonskanaler og tekniske anlegg (heiser).

§ 4. Fra disse vedtekter kan reguleringsrådet eller, hvor loven krever det, bygningsrådet under iakttagelse av bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Oslo tillate undtagelser i tilfelle, hvor særlige grunner taler derfor.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

11 mars.

I henhold til § 67 i lov om brandvesenet av 15 august 1908, jfr. kongelig resolusjon 11 desember 1924, approberes som gjeldende inntil videre den av Jeløy herredstyre, Østfold fylke, i møte 24 februar 1936 vedtatte tillegg s b e s t e m m e l s e til brandlovens § 1 for Jeløy.

Tilleggsbestemmelsen er sålydende:

«Brandstyret i Jeløy skal bestå av politimesteren og brandsjefen i Moss og 3 medlemmer som velges av herredstyret for 3 år. Av de siste trer et medlem ut hvert år, første gang efter loddtrekning. De kan nekte å motta gjenvalg i like så lang tid som de har gjort tjeneste. For hvert kommunevalgt medlem av brandstyret velges en varamann. Brandstyret velger formann og næstformann.»

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes enn videre som gjeldende inntil videre den av herredstyret samtidig vedtatte v e d t e k t til bygningslovens § 12, dog således at vedtekten redigeres således:

«Bygningsrådet i Jeløy skal bestå av politimesteren og brandsjefen i Moss, helserådets ordfører og kommuneingeniøren i Jeløy og 4 av herredstyret valgte medlemmer.

For de av herredstyret valgte medlemmer gjelder bygningslovens § 14.»

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

11 mars.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre den av Orkanger herredstyre, Sør-Trøndelag fylke, i møte 25 februar 1936 vedtatte v e d t e k t til bygningslovens § 63 for Orkanger.

Vedtekten er sålydende:

«Bensinstasjoner og tankanlegg må ikke anlegges uten bygningsrådets tillatelse. Foruten de i bygningslovens § 63,1 omhandlede hensyn til de omboende skal der ved bestemmelsen

11 mars. av om tillatelse bør gis til anlegg av bensinstasjon og tank-anlegg, også tas hensyn til hvorvidt anlegget vil virke sjenerende for ferdsele eller skjemmende for vedkommende strøk.»

12 mars. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 beslutning av Nøtterøy herredstyre, Vestfold fylke, i møte 20 februar 1936 om ny vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 1 april d. å., fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser opphører å gjelde.

Den nye vedtekt lyder så:

§ 1. Utsalgssteder for varer holdes på hverdager lukket fra kl. 18,30 til kl. 8. Herfra gjelder følgende undtagelser:

På lørdager kan holdes åpent til kl. 19. Det samme gjelder samtlige hverdager i tiden fra og med 1 til og med 14 desember og i tiden fra og med 1 juni til og med 1 september.

I tiden fra og med 15 til og med 23 desember kan på hverdager holdes åpent til kl. 21.

17 mai og St. Hansdag lukkes kl. 12 og påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften kl. 17.

§ 2. På søn- og helligdager holdes helt lukket. Dog kan utsalgssteder, som kun forhandler melk og fløte, holde åpent fra kl. 8,30 til kl. 10 på disse dager.

§ 3. Utsalgssteder som kun forhandler fyrstikker, aviser, tidsskrifter, frimerker, brevkort, baker- og konditorvarer, frukt, chokolade, konfekt, konfektyrer, sukkertøi, is krem og mineralvann, holdes på hverdager lukket fra kl. 22 til kl. 8.

På søn- og helligdager kan disse utsalgssteder holdes åpne fra kl. 13 til kl. 22.

På julaften lukkes kl. 18, jfr. lov av 14 juli 1897.

§ 4. Utsalgssteder i Havebyen, som kun forhandler tobakk- og tobakksartikler, kan på søn- og helligdager holdes åpne fra kl. 17 til kl. 19.

For øvrig gjelder for disse utsalgssteder bestemmelsene i § 1.

§ 5. I lukningstiden må kunder ikke innlates. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder, som er kommet inn før lukningstiden.

§ 6. Overtredelse av denne vedtekt straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339,2.

12 mars. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 i omredigert form beslutning av S k a u n her-

redstyre, Sør-Trøndelag fylke, i møte 27 februar 1936 om ved- 12 mars.
tekt angående lukningstid for utsalgs-
steder.

Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 1 april d. å.
Den lyder så:

§ 1. A. Utsalgssteder for varer skal med de nedenfor
nevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 19,30
til kl. 8.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften samt 17 mai lukkes
kl. 17.

B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2. A. Utsalgssteder hvorfra der kun selges smør, fløte,
melk og ost, skal med de nedenfor nevnte undtagelser på hver-
dager holdes lukket fra kl. 20,30 til kl. 8.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften samt 17 mai lukkes
kl. 17.

B. På søn- og helligdager kan holdes åpent fra kl. 8—10.

§ 3. Vedtekstens bestemmelser omfatter ikke salg av bensin
og olje fra bensinstasjoner i fri luft.

§ 4. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er
dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet
inn før stengetid.

§ 5. Overtredelse av disse vedtekter straffes efter loven,
jfr. straffelovens § 339, punkt 2.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

12 mars.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar
1924 stadfestes den av Aker herredstyre i møte 13 februar
1936 vedtatte regulering av en del av Grefsen Vestre
gnr. 73, bnr. 1 («Grefsenplataet») i Aker.

I henhold til nevnte lovs § 3 stadfestes de av herredstyret
i samme møte i forbindelse med reguleringsplanen vedtatte
vedtekter for bebyggelse av det regulerte område.

Vedtektene har følgende ordlyd:

1. Bebyggelsen skal være åpen villamessig med våningshus
ikke over 2 fulle etasjer og uthus ikke over 1 etasje.
2. Våningshusene legges i sådant forhold til de regulerte veier
og nabogrenser som bebyggelsesplanen viser. Mindre ut-
bygg kan tillates foran byggeflukten når de ikke gis større
fremspring enn 2,5 m og ikke opføres i mer enn 1 etasje.
3. Våningshusenes størrelse må ikke overstige 90 m² for ene-
boliger og 100 m² for tomannsboliger. Dog må intet hus
være over 11 % av tomtens nettoareal. Intet hus må
være under 60 m². Gesimshøyden må ikke være over 8 m
og mønehøyden ikke over 9,5 m.
4. Uthus, hvis størrelse ikke må overstige 30 m², anordnes

- 12 mars. arkitektonisk i forhold til våningshus som bebyggelsesplanen viser.
5. På de til handelssteder reserverte tomter nr. 187, 191, 192, 207 og 208 kan opføres våningshus med butikker og tilhørende uthus. Denne bebyggelse skal opføres av mur eller annet ildfast materiale og må med hensyn til etasjeantall og høide være overensstemmende med den øvrige bebyggelse i strøket. Handelstomtene kan bebygges med butikker og uthus i den utstrekning som bebyggelsesplanen viser. Kull- og vedbolag tillates ikke.
 6. Husfarven må godkjennes av bygningsvesenet.
 7. For heromhandlede eiendom gjøres for hele arealet gjeldende bestemmelsene i § 22 i bygningsvedtektene for Aker, hvorefter eiendommen betraktes som villastrøk.
 8. Mot regulert vei opsettes 1,20 m høit gjerde av netting med vinkeljern i overkant.
 9. Beplantning: Selger av tomt er forpliktet til å plante alléer langs veiene. Trærne plantes med ca. 6 m innbyrdes avstand og i 1 m avstand fra gjerdene innenfor disse. Langs hovedveien må hekker eller lignende i nabogrenser ikke i vesentlig grad overstige gjerdets høide.
 10. Selger av tomt er ikke berettiget til ved privat servitutt å etablere forhold som står i strid med disse vedtekter.
 11. Undtagelser fra disse vedtekters pkt. 1, 2, 3, 4 og 5 samt 8 og 9 kan, hvor særlige grunner taler herfor, tillates av reguleringsrådet innenfor den i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Aker optrukne ramme.
- For øvrig gjelder bestemmelsene i bygningsloven og de almindelige bygningsvedtekter for Aker.

- 13 mars. **Millombils lov** um avgifter av bensin og gummiringar for motorvogner til delvis å greia statens utgifter til vegstellet.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget 27 februar 1936 som lyder so:

§ 1. Stortinget kann vedtaka at det for budgett-terminen 1 juli 1936—30 juni 1937 ved sida av dei avgifter som vert pålagde i samsvar med motorvognlovi skal svarast avgift av bensin og av gummiringar for motorvogner og motorsykklar — luftslangar, slangevernarar og felgband til slike hjulringar medrekna. Desse avgifter vert å bruka til delvis å greia statens utgifter til vegstellet.

§ 2. Reglane i motorvognlovi og i dei fyresegner som er eller vert fastsette i samsvar med motorvognlovi um betaling m. v. av vegavgifter etter nemnde lov og straffefyre-

segni i motorvognlovi § 29, fyrste leden, skal ogso gjelda 13 mars. for avgiftene etter denne lovi. Avgiftene kann drivast inn Nr. 1. ved panting.

§ 3. Denne lovi tek til å gjelda straks.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 13 mars 1936.

HAAKON

(L. S.)

Halvdan Koht

B. Rolsted

Lov om utskrivning av ekstraordinær 13 mars. skatt til staten av formue for budgett- Nr. 2. terminen 1936—1937.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 27 februar 1936 sålydende:

I.

For tilfelle av at det for budgetterminen 1936—1937 besluttet utlignet ekstraordinær skatt til staten av formue, kommer ved utskrivningen til anvendelse bestemmelsene i lov av 28 juli 1921 om utskrivning av en ekstraordinær skatt til staten av formue for budgetterminene fra og med 1921—1922 til og med 1930—1931 med endringslover av 20 juni 1924, 12 februar og 3 juli 1926 med følgende avvikelser:

§§ 1 og 21 kommer ikke til anvendelse.

§ 22 skal lyde således:

Personer som akter å utvandre fra riket plikter å betale eller stille sikkerhet for skatt efter nærværende lov. Skatten erlegges efter særskilt ligning med det dobbelte av de satser der gjelder for den budgettermin hvori avreisen finner sted. Personer for hvem nærværende paragraf har funnet anvendelse skattlegges ikke yderligere i kraft av lovgivningen om ekstraordinær formuesskatt for den budgettermin hvori avreise har funnet sted eller for den følgende termin.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 13 mars 1936.

HAAKON

(L. S.)

Halvdan Koht

B. Rolsted

13 mars.

Lov om politiet.

Nr. 3.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

At Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 5 mars 1936 sålydende:

1ste kapitel.

Politiets organisasjon.

§ 1. Staten sørger for det politi som trenges for å opprettholde den offentlige orden, forfølge lovbrudd og utføre de andre oppgaver, som efter lov eller sedvane påhviler politiet.

§ 2. Politiet er et rikspoliti under overledning av det departement Kongen bestemmer.

§ 3. Riket deles i politidistrikter med en politimester som chef for hvert distrikt. Inndelingen fastsettes av Kongen.

De øvrige politiembedsmenn er:

Utrykningschef.

Politiinspektør.

Politiadjutant.

Politifullmektig.

Når forholdene gjør det påkrevet kan Kongen opnevne ekstraordinære politimestre, politiinspektører, politiadjutanter og politifullmektiger med nærmere bestemt arbeidsfelt.

Til chefstillinger i politiet bør kun utnevnes personer som tidligere har vært politiembedsmenn.

Departementet avgjør fordelingen av politiets gjøremål mellem politiinspektører i distrikter hvor der er flere enn en sådan.

Politiets embedsmenn bør ha bestått juridisk embeds- eksamen med beste eller nest beste karakter.

Kongen kan gi forskrifter om forutgående politiutdanning, herunder om politiskole og praksis som underordnet polititjenestemann, som betingelse for utnevnelse til politiembedsmann.

§ 4. Politiets embedsmenn er forpliktet til i det enkelte tilfelle å gjøre tjeneste uten hensyn til distriktsgrenser.

Politifullmektiger utnevnes i almindelighet med forpliktelse til å gjøre tjeneste i de distrikter som vedkommende regjeringsdepartement til enhver tid bestemmer og til å gjøre tjeneste i den centrale politiadministrasjon for et tidsrum av inntil 2 år.

Hvor opprettholdelsen av den offentlige orden gjør en felles optreden av ordenspolitiet i flere politidistrikter hensiktsmessig, kan Kongen for den enkelte anledning gi den

felles ledelse av de i den anledning nødvendige politiforanstaltninger til en enkelt politiembetsmann. 13 mars.
Nr. 3.

§ 5. På landet og i de ladesteder, hvor der ikke er nogen politiembetsmann på stedet, har lensmannen ledelsen av politiet under politimesteren, medmindre departementet anderledes bestemmer. For det enkelte tilfelle kan politimesteren treffe bestemmelsen.

Departementet kan efterat politimesterens og herredstyreets uttalelse er innhentet, frita lensmannen helt eller delvis for hans politigjøremål og henlegge disse til særskilte polititjenestemenn.

2net kapitel.

Utrykningsstyrken m. v.

§ 6. Utrykningsavdelinger organiseres i de politidistrikter Kongen bestemmer. Kongen treffer også bestemmelse om utrykningspolitiets organisasjon.

§ 7. Utrykningsstyrken anvendes efter departementets nærmere bestemmelser uavhengig av distriktsgrenser, og dens tjeneste skal være ordnet slik, at det på kort varsel kan rykke ut, når det er påkrevet.

§ 8. Utrykningsstyrkens ledelse legges til en utrykningschef, som i denne egenskap hører direkte under departementet. For øvrig gjør han tjeneste efter departementets nærmere bestemmelse.

Kongen gir instruks for stillingen. Aldersgrensen fastsettes til 60 år.

§ 9. Når utrykning finnes påkrevet for å oprettholde den offentlige orden, kan departementet gi ledelsen av de nødvendige politiforanstaltninger til chefen for utrykningspolitiet.

§ 10. Utrykningsavdelingenes størrelse fastsettes av Kongen.

Embeds- og tjenestemennene beordres til tjeneste i disse avdelinger for inntil et visst antall år. Avdelingene fornyes ved årlig fra- og tilbeordring. De nærmere regler fastsettes av departementet.

§ 11. I de politidistrikter hvor det organiseres utrykningsavdelinger skal politistyrken økes med et antall som svarer til utrykningsavdelingens halve størrelse.

§ 12. Har Stortinget bevilget midler til fast reservepolitiet, treffer departementet de nærmere bestemmelser om dets organisasjon og anvendelse.

Kongen fastsetter disiplinærbestemmelser for reservepolitiet.

13 mars.

Nr. 3.

3dje kapitel.

Politiets tjenestemenn.

§ 13.

1. Den som skal ansettes som fast tjenestemann ved politiet, må være norsk borger, edruelig og av et uplettet rykte.

Han må ikke være under 21 år eller over 30 år. Han må ved lægeattest godtgjøre at han er fri for sådan kroppsslyte, sykdom eller annen svakhet som kan være til avbrekk for hans tjenestedyktighet. Departementet kan gjøre undtagelse fra disse bestemmelser.

2. Tjenestemann ved politiet må ikke uten politimesterens samtykke ha annen offentlig eller privat lønnet stilling eller drive privat erhverv. Uten sådant samtykke må heller ikke hans (hennes) ektefelle innenfor politimesterdistriktet drive handelsvirksomhet eller inneha agentur for forsikringsvirksomhet.

Uten sådant samtykke må heller ikke noget husstanden tilhørende medlem av familien (ektefelle, foreldre, barn og søsken) drive herberge eller bevertningsvirksomhet. Samtykket kan når som helst tas tilbake.

Politimesterens avgjørelse kan av tjenestemannen bringes inn for departementet.

3. Tjenestemann ved politiet eller hans (hennes) ektefelle eller noget husstanden tilhørende medlem av familien (foreldre, barn, og søsken) må ikke inneha salgs- eller skjenkebevilling for rusdrikk.

§ 14. Kongen bestemmer grad og betegnelse for politiets tjenestemenn.

Disse ansettes for tjeneste i hele politidistriktet. De kan også beordres til å gjøre tjeneste uten hensyn til distriktsgrenser.

Den enkelte tjenestemann kan når tjenestens tarv tilsier det, også varig forflyttes til annet distrikt efter departementets bestemmelse.

Kongen fastsetter et almindelig regulativ for politiets tjenestemenn om lønn, godtgjørelse for overtidsarbeide og uniformsgodtgjørelse.

Kongen gir med Stortingets samtykke de nødvendige bestemmelser om pensjonsordning for politiets tjenestemenn.

Kongen kan også treffe bestemmelse om i hvilken utstrekning lovgivningens bestemmelser om skyss- og kostgodtgjørelse skal gjøres gjeldende under utførelse av vedkommende tjenestemanns ordinære polititjeneste.

§ 15. Politimyndighet skal gis til de tjenestemenn som har å utføre polititjeneste. Politimyndighet kan også gis til

andre, som midlertidig eller for enkelt leilighet utfører politi- 13 mars.
tjeneste. Nr. 3.

Politimyndighet gis av politimesteren eller for den enkelte leilighet i påtrengende tilfelle av annen politiembedsmann eller lensmann, som skal gi melding om det til politimesteren.

Også lensmannsbetjenter må meddeles politimyndighet av politimesteren, om de skal kunne utføre polititjeneste.

Departementet gir politimyndighet til dem som ikke står under nogen enkelt politimester.

Politimann i tjeneste bør, forsåvidt han ikke er i uniform, ha hos sig polititegn eller politifullmakt, som på forlangende skal fremvises hvis politimannen ikke er kjent av vedkommende.

§ 16. Kongen fastsetter med samtykke av Stortinget aldersgrensen for politiets tjenestemenn.

§ 17. Kongen kan gi forskrifter om:

1. uniform og polititegn,
2. forutgående utdanning for ansettelse i politiet, prøveår, en viss tjenestetid og særskilt prøve som vilkår for opprykning samt om videre faglig utdanning for politiets tjenestemenn.

Bestemmelsen i post 1 gjelder også politiembedsmennene, lensmennene og deres betjenter.

§ 18. Kongen kan ved instruks bestemme at foruten de i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn § 21 bestemte ordensstraffer kan tjenestemenn ved politiet ilegges følgende mildere ordensstraffer:

- a. anmerkning på rulleblad av advarsel og irettesettelse,
- b. tap av friset eller annen tjenestefrihet i op til 14 dager.

Disse straffer ilegges av politimesteren eller på hans vegne av vedkommende avdelingschef. Vedkommende tjenestemenn skal være gitt anledning til å uttale sig. Avgjørelser om ordensstraff kan innankes for departementet.

Tjenestemennene kan forlange utskrift av sitt rulleblad.

§ 19. Tjenestemenn ved politiet må ikke fortære rusdrikk når de er i tjeneste, heller ikke når de utenfor tjenesten er i uniform på offentlig sted, herunder også forretnings- og klubblokaler. De må også ellers vise streng edrue-
lighet.

Dette gjelder også politiets embedsmenn og andre tjenestemenn som har politimyndighet.

§ 20. Tjenestemenn ved politiet må ikke være medlem av nogen forening eller organisasjon, hvorved de forplikter sig

13 mars. til eller kan forpliktes til å undlate sine tjenesteplikter eller
Nr. 3. til nogen optrreden som er i strid med disse.

Dette gjelder også politiets embedsmenn og andre tjenestemenn som har politimyndighet.

4de kapitel.

Politiutgiftene.

§ 21. Utgiftene til politiet utredes av staten mot sådan refusjon fra kommunene som bestemt i §§ 22—24 med de undtagelser som fremgår av §§ 25—27.

§ 22. Kommunene plikter å refundere staten utgiftene til politiet efter følgende regler:

Refusjonsplikt påhviler bare de kommuner som ved lovens ikrafttreden har utgifter til politiet.

For en refusjonspliktig kommune fastsettes en kvote pr. innbygger. Kvoten beregnes således:

a) For kommuner som i budgетterminene 1930—31, 1931—32 og 1932—33 har hatt utgifter til politiet, fastsettes kvoten til forholdstallet mellem gjennomsnittet av kommunens politiutgifter i de nevnte terminer og kommunens innbyggerantall pr. 1 desember 1930. I utgiftene medregnes ikke utgifter til amortisasjon og forrentning av lånemidler som vedkommende kommune måtte ha anvendt til politiformål.

b) For de kommuner som ikke har hatt sådanne utgifter i det under a) nevnte tidsrum eller i hele dette tidsrum, blir en kvote å fastsette av Kongen.

En fastsatt kvote kan senere forminskes overensstemmende med reglene i § 23.

Det beløp vedkommende kommune årlig plikter å refundere staten, fremkommer ved å multiplisere kvoten med kommunens innbyggerantall efter siste folketelling i kommunen.

Refusjonen erlegges i terminer efter nærmere regler som fastsettes av Kongen.

§ 23. Såfremt statens politiutgifter i en kommune blir nevneverdig mindre enn de var da kvoten blev fastsatt, uten at refusjonen fra vedkommende kommune er forminsket i samme grad, kan Kongen sette kvoten tilsvarende ned. Vedkommende herreds- eller bystyre eller formannskap skal på forhånd være gitt anledning til å uttale sig.

§ 24. Omfatter et politidistrikt mer enn én kommune og politistyrken således er felles for flere kommuner, kan Kongen fastsette kvoten forskjellig for de enkelte kommuner

under hensyn til det innbyrdes forhold mellem størrelsen av de politiutgifter hver enkelt kommune volder, f. eks. på grunn av befolkningens og bebyggelsens art, avstandenes størrelse m. v. 13 mars. Nr 3.

Vedkommende herreds- eller bystyre eller formannskap skal på forhånd ha hatt anledning til å uttale sig.

Kongen kan efter innhentet uttalelse fra vedkommende herreds- eller bystyre eller formannskap fastsette de nærmere vilkår når politi fra et politidistrikt også er stillet til rådighet i en tilstøtende del av et annet distrikt.

§ 25. Følgende politiutgifter bæres av staten uten refusjon fra kommunene:

- a. Lønn og uniformsgodtgjørelse for politiets embedsmenn.
- b. Skyss- og kostgodtgjørelse for reiser i politiets tjeneste, medmindre utgiftene dermed påhviler andre.
- c. Lønninger m. v. for det antall tjenestemenn som politistyrken økes med efter § 12 *) i de distrikter hvor utrykningsavdelinger er organisert. Lønningene beregnes efter grunnlønn for politikonstabel.
- d. De særlige utgifter vedkommende utrykningsstyrken med reserver.
- e. Utgifter til særlige politiforanstaltninger til oppfyllelse av spesielle statsformål.
- f. Utgifter til kontorlokaler og skrivesaker for politiembedsmenn i landdistriktene.

§ 26. Må politiet forsterkes fordi et anlegg settes i gang eller utvides, kan departementet pålegge anlegget å utrede utgiftene dermed, både under anleggstiden og i de første år under driften.

Gjør stedsforholdene det nødvendig, kan departementet også pålegge anlegget å skaffe arrestrum, tjenestelum og husrum for vedkommende tjenestemenn.

§ 27. Trenges særlig politiopsyn ved offentlige forestillinger og forevisninger, offentlig dans og lignende som er avhengig av offentlig samtykke, kan dette gjøres betinget av at der betales for politiopsynet overensstemmende med regulativ som er godkjent av departementet.

Også adgang til å holde sportsstevner, offentlige fester og lignende hvor der betales inngangspenger, kan gjøres betinget av at det betales for politiopsynet overensstemmende med regulativ som er godkjent av departementet.

*) «§ 12» er ifølge meddelelse fra Justidsdepartementet en trykkfeil. Der skal stå: § 11.

13 mars.

Nr. 3.

5te kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

§ 28. Frivillige ordensvern må ikke opprettes. Den som oppretter eller er med i et ordensvern straffes med bøter eller med fengsel op til 6 måneder.

§ 29. Kongen utferdiger en almindelig instruks om polititjenesten. Politimesteren utferdiger de utfyllende tjenesteregler som de stedlige forhold gjør påkrevet.

§ 30. Denne lov gjelder ikke lensmennene og deres betjenter med mindre annet uttrykkelig er sagt.

6te kapitel.

Overgangsbestemmelser og lovens ikrafttreden.

§ 31. Alt materiell, uniformer m. v. som vedkommende politikorps har ved lovens ikrafttreden, går over til staten uten vederlag. Videre kan staten disponere ved leie, eller ved overtagelse til eie, de kommunale faste eiendommer eller lokaler m. v. som benyttes av politiet, herunder politiarrester. Opnåes ikke enighet om leiens eller erstatningens størrelse, blir denne å fastsette ved rettslig skjønn. Staten kan også tre inn i de leiekontrakter kommunen måtte ha inngått.

§ 32. Paragraf 28 trer i kraft straks. For øvrig trer loven i kraft 1 januar 1937.

Fra samme tid opheves lov om politiet av 10 juni 1927 og lov om fengselsvesenet m. v. av 12 desember 1903 § 1, siste ledd.

Ti har Vi anntatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 13 mars 1936.

HAAKON

(L. S.)

Halvdan Koht

B. Rolsted

13 mars.

Nr. 4. Lov om forandring i lov om forsikrings-
selskaper.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets beslutning av 5 mars 1936 sålydende:

I.

I lov om forsikringsselskaper av 29 juli 1911 gjøres følgende endringer:

I § 79 tilføies som nytt, sjette, ledd:

Ved bestemmelsen av sikkerhetsfondets grenseverdi efter regelen i annet ledd, første punktum, medregnes en forsik-

rings premiereserve for $2\frac{1}{2}$ ganger sitt beløp, så lenge forsikringens andel i anskaffelsesomkostninger blir beregnet etter forhøiet kvote som nevnt i § 81, syvende ledd. 13 mars. Nr. 4.

§ 81, syvende ledd, skal lyde således:

Årets kvote for kapitalforsikringer med dødsrisiko tegnet i henhold til selskapets almindelig gjeldende tariff for enkeltforsikring (korttidsforsikring ikke medregnet) utgjør inntil 2 prosent av forsikringssummen for straks begynnende forsikringer (voksne forsikringer) og inntil 1 prosent av forsikringssummen for opsatte forsikringer (barneforsikringer). Ved forsikringssummen forstås den minste av de summer som — i tilfelle efter utløpet av en ventetid eller opsettelsestid — skal utbetales ved død eller senest ved et bestemt tidspunkt. — Så lenge sikkerhetsfondet på grunnlag av en forsikring holdes forsterket som nevnt i § 79, sjette ledd, kan forsikringens kvote forhøies således: Til 4 prosent hvis forsikringen er tegnet efter folkeforsikringstariff, og ellers til 3 prosent for voksne forsikringer når de er tegnet efter tariff som er innført 1 januar 1925 eller senere og 2 prosent for barneforsikringer tegnet efter 1 januar 1929. Anskaffelsesomkostningenes grenseverdi for de forsikringer som kan medregnes efter forhøiet kvote, må dog ikke ved noget regnskapsoppgjør opføres med høiere beløp enn kapitalverdien av de fremtidige premiers anskaffelsestillegg for den ikraftværende bestand av de samme forsikringer. Kontrollen hermed kan skje efter tilnærmede metoder som Forsikringsrådet godkjenner.

II.

Denne lov trer i kraft straks. Den kan anvendes ved oppstillingen av regnskapene for 1935.

Ti har Vi antatt og bekreftet, likesom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 13 mars 1936.

HAAKON

(L. S.)

Halvdan Koht

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

13 mars.

Justisdepartementet bemyndiges til å treffe de bestemmelser som er nevnt i lov om adopsjon av 2 april 1917 § 13 siste ledd og § 15 b, jfr. lov av 24 mai 1935 nr. 2.

Kongelig resolusjon.

13 mars.

I henhold til lov av 1 februar 1936 nr. 3 § 6, 2. ledd, gis de revisorer som er autorisert ved Oslo og Bergen børs

13 mars. adgang til å bistå med utferdigelse av selvangivelser, næringsoppgaver, skatteklager og andre henvendelser til skattemyndighetene.

13 mars. **Kongelig resolusjon.**

I. § 10 i de ved kongelig plakat av 2 mai 1930 utferdigede forskrifter om opbevaring, sending og omsetning av helsefarlige stoffer skal lyde:

Det ved tilvirkning av sprit utvunne biprodukt «råforløp» og de brenselstoffer som fremstilles av dette produkt, skal, før de bringes i handelen, tilsettes krotonolje i en mengde av 0,25 gram for hver liter av varen, og dessuten ved tilsetning gis fast konsistens samt farves sort eller sterkt fiolett. Stoffet skal på en iøinefallende måte angis som giftholdig ved anbringelse av giftmerke på merkesedlen, signaturen skal ha sorte bokstaver på rød bunn. Enn videre må stoffet ikke gis et navn som på noen måte kan gi anledning til å forveksle det med sprit.

II. Forandringen trer i kraft fra 1 juli 1936.

13 mars. **Kongelig resolusjon.**

I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om helseråd m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer meddeles stadfesting på vedtak av Sel herredstyre, Opland fylke, i møte 26 august 1935 om helseforskrifter for leirplasser.

De stadfestede forskrifter lyder så:

Helseforskrifter for leirplasser i Sel.

§ 1. Leirplass som leies ut til fotturister, motorsyklist, bilturister, foreninger og lignende kan ikke tas i bruk, før helserådet har godkjent den.

§ 2. Den som leier ut leirplass er forpliktet til å sørge for at plassen til enhver tid holdes i slik stand, at den tilfredsstillende gjeldende helseforskrifter.

§ 3. Der skal være fri adgang til godt og rikelig drikkevann. Ved tydelig opslag skal gis anvisning på hvor renvann kan hentes, og settes forbud mot forurensning av hvilken som helst art av vanninntaket eller dets nærmere omgivelser.

§ 4. Det er strengt forbudt på leirplasser å kaste papir, avfall og lignende; avfall skal legges på et avsides sted, som før plassen tas i bruk, er anvist til det av helserådet. Utleieren skal sørge for at avfall fjernes, kjøres bort, nedgraves eller brennes, så ofte det viser seg nødvendig for å hindre stank eller andre ulemper.

Benyttes telt, skal teltplassen ryddes før vedkommende forlater leirplassen.

§ 5. Vask og skylling av klær, bruksgjenstander og lignende kan bare foregå på sted, som ved opslag er anvist til det.

§ 6. På leirplassen skal utleieren skaffe privet. Privetet 13 mars.
eller — hvis forlanges flere — privetene skal ha størrelse og innredning som av helserådet bestemt.

Privetet skal ligge minst 15 meter fra leirplassen, oppkomme, brønn, bekk eller annet sted, hvor det kan hentes renvann fra. Bøttene skal tømmes når de er 3/4 fulle eller oftere, om helserådet krever det. Privetet skal holdes forsvarlig rent. Sæte og gulv skal vaskes minst 2 ganger ukentlig, eller så ofte helserådet bestemmer.

Avtreten utenfor privetet er forbudt.

§ 7. Det må ikke på leirplassen foregå noe som i sanitær henseende kan medføre fare eller ulempe for naboer. Således heller ikke voldes støy eller annen uro om natten.

§ 8. Brukes en eiendom til stadighet som leirplass uten å være utleiet til det, kan helserådet forby bruken, medmindre eieren eller en annen som helserådet godkjenner påtar sig å sørge for, at de pålegg som er gitt i disse forskrifter blir etterkommet. De pålegg som foran er rettet til enhver bruker av plassen gjelder også slike leirplasser.

§ 9. Et eksemplar av disse forskrifter skal settes i ramme med glass eller celluloid og være opslått på et iøinefallende sted på leirplassen.

§ 10. Blir disse forskrifter, tross advarsel, ikke etterkommet, kan helserådet midlertidig nedlegge forbud mot å bruke leirplassen.

§ 11. Helserådet kan i særlige tilfelle frita fra disse forskrifter.

§ 12. Overtredelse av disse forskrifter — som straks trer i kraft — er straffbar.

Kongelig resolusjon.

13 mars.

Efternevnte paragrafer i forskrifter om lastelinjer på skib, utferdiget ved kongelig resolusjon av 10 juni 1932, skal herefter lyde således:

§ 1 e. Utgår.

§ 2, pkt. 2. Lastelinjecertifikatet skal være et internasjonalt lastelinjecertifikat.

§ 3. I lastelinjecertifikatet angis det tidsrum for hvilket det er gjeldende. Dette tidsrum kan ikke overstige fem år fra utstedelsesdagen.

For å få nytt sertifikat eller påtegning på det gamle om fortsatt gyldighet, må skibet underkastes en besiktelse som er like så inngående som den som kreves for utstedelsen av det opprinnelige sertifikat. Et sertifikat kan ikke fornyes for lengere tid enn fem år om gangen.

§ 8. Utgår.

§ 10. Utgår.

§ 14, pkt. 4, 2. ledd. Utgår.

13 mars.

Kongelig resolusjon.

I. I medhold av § 5 i lov om laks- og sjørretfiskerierne m. v. av 27 februar 1930 bestemmes:

1. I sjøen innen Kristiansands fiskeridistrikt, Vest-Agder fylke, må intet som helst fiskeredskap brukes nærmere noen til fiske av laks eller sjørret stående kile-not, lakseverp eller lignende redskaper samt krokarn enn 200 meter på redskapets fangtside. Dog skal dette forbud ikke være til hinder for sildefiske, loddefiske, notkast efter makrel og sei, eller for bruken av stang eller håndsnøre, ei heller for fiske der foregår på fiskerens egen grunn.

2. Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks og gjelder inntil videre.

13 mars.

Kongelig resolusjon.

I. I medhold av lov om laks- og sjørretfiskerierne m. v. av 27 februar 1930 § 39 a, jfr. siste ledd, bestemmes:

- a) Årsfredningen for laks og sjørret i Otra elv, Kristiansands fiskeridistrikt, Vest-Agder fylke, skal være fra og med 26 august til og med 14 mai.
- b) Fiske med stang og håndsnøre skal i samme elv være tillatt fra og med 15 mai til og med 10 september.
- c) Overtredelse av fredningsbestemmelsene er belagt med straff.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks og forblir gjeldende inntil videre.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard